העולם הזה

האם שיתפה ממשלת ישראל פעולה?

כך חטף ה־F.B.I. את לנסקי

קורא יקר

בשבוע שעבר היה העולם הזה העיתון היחיד שדיווח בהר־חבה על הפגנת רוכבי האופנועים והקטנועים שנערכה נגד התקנה המחייבת אותם לחבוש קסדות־מגן. הכתבה שנשאה את סיסמת המפגינים „כלב מי שחובש קסדה”, נועדה לדווח בצורה אוב־ייקטיבית על המאורע ועל הגורמים שהולידו אותו.

דיווח אובייקטיבי? האם בכלל יתכן דבר כזה?

הרי עצם הבלטת הנושא, העדפתו על פני נושאי חדשות אחרים שאירעו באותו שבוע, בחירת התמונות לרפורטג׳ה המצולמת וקביעת הכותרת מהווים נקיטת־עמדה מצד העיתון, גם מבלי שתיכתב בכתבה מילה אחת בעד או נגד חובת חבישת הקסדות.

אני מתייחס דווקא לבעיה זו משום שהיא ממחישה בצורה אופיינית את הלבטים, הוויכוחים וחילוקי־הדיעות בתוך המערכת עצמה, סביב נושא שולי לכאורה, הבא לידי ביטוי בצורת כתבה המשתרעת על פני שני עמודים מצולמים בהעולם הזה.

הפילוסופיה של נוכה בראש

הבעיה עצמה אינה חדשה וזרה לנו. דיווחנו בשעתו בהרחבה על ההתנגדות המאורגנת נגד כפיית חובת חבישת הקסדות, עוד כשהרעיון היה בחיתוליו. כמה מחברי המערכת הם רוכבי קטנועים נלהבים, שמצאו את עצמם מייד בשורה הראשונה של מתנגדי התקנה. עוד יותר מזה: בגלל אופיו המיוחד, מצוי בין קהל הקוראים של העולם הזה אחוז ניכר של רוכבי אופנועים וקטנועים, ו־אלה אינם מפסיקים בחודשים האחרונים לתבוע מאיתנו ל־התייצב יחד עמם בחזית „לבי־טול הגזירה,” כלשונם.

כלב חובש קסדה בהפגנה
המחשה צילומית

לא היה דבר קל מלעלות על גל ההתנגדות הספונטאני, להיאחז בדגל פופולארי בקרב שיכבה רחבה ולנופף בו בר־מה. אבל המערכת יודעת את אחריותה. הבעיה עמדה במר־כזם של ויכוחים סוערים ב־תוך ישיבות המערכת, ליד שולחן העימוד, ובחדר החו־שך של הצלמים, שם פותחה תמונת הכלב חובש הקסדה, שצולמה בהפגנה לפני שבו־עיים כהמחשה צילומית לדעת רוכבי האופנועים על תקנת הקסדות.

הוויכוח אינו רק מי צודק, מחייבי חבישת הקסדות או השוללים? הוא הרבה יותר עמוק מזה. הבעיה בעיקרה היא בעיה פילוסופית.

כי גם בין אלה המתנגדים לחובת חבישת הקסדות, אין חולק על כך שקסדת־המגן עשויה להציל את חייו של רוכב אופנוע בשעת תאונה. ברוב תאונות האופנועים וה־קטנועים נפגעים הרוכבים ב־ראשיהם. קסדת־מגן שומרת על הראש, אם מתרחשת תאונה.

הוויכוח אינו על כך וגם לא על העובדה שחובת חבישת־הקסדה היא חובה מכבידה, בלתי נוחה ובלתי נעימה, הגורמת טרדות, טירחה ועלולה אולי גם לגרום בעקיפין לריבוי תאונות, כדברי כמה מהשוללים אותה.

זה מול זה עומדות שתי עמדות מנוגדות, המבטאות למעשה שתי תפיסות־חיים. מצד אחד עומדת המדינה, באמצעות משרד־התחבורה, הפוסקת: חובת המדינה היא להגן על חיי אזרחיה, לפיכך חובה לחבוש קסדות־מגן ברכב דו־גלגלי, כדי להמעיט את מספר הקורבנות בדרכים.

מול עמדה זו ניצבת טענת מתנגדי הקסדה, הרואים את עצמם קורבנות של תקנה שרירותית: למדינה אין זכות להתערב בנטילת הסיכון של אזרחיה. אם רוכבי האופנועים והקטנועים מוכנים לסכן את עצמם ולנהוג ברכבם ללא קסדה, אין זה עניינו של איש. הם עושים זאת על אחריותם האישית.

למען חופש הסיכון

הוויכוח בין שתי תפיסות עולם אלה אינו חדש. הוא עתיק כימי האנושות. כך, למשל, שוללות כל הדתות המונותאיסטיות את ההתאבדות ומגנות אותה, בעוד שדתות המזרח הרחוק מתייחסות אל ההתאבדות כאל זכות מיוחדת, המעניקה למבצעיה כבוד והחייבת להתבצע בטכסים מקודשים.

רק לפני שבע שנים ביטלה הכנסת את אותו סעיף בחוק המנדטורי הפלילי, אותו ירשה מדינת ישראל מהחוק הבריטי, ושאינו קיים בשום חוק פלילי אחר בעולם, לפיו היה המנסה להתאבד עבריין פלילי הצפוי לעונש של שלוש שנות מאסר. כלומר, בית־המחוקקים הישראלי הכיר למעשה בכך, שגם אם אין לחייב או להתיר את זכותו של אדם ליטול את חייו שלו עצמו, הרי אין לראות בכך עבירה פלילית.

מה היה קורה, למשל, אם היו מנסים ליישם את ההגיון שעמד מאחורי התקנת החובה לחבישת קסדות, לגבי עישון סיגריות? הרי כיום אין עוד חולק על כך שעישון סיגריות מקצר חיי בני־אדם ומגביר את סיכוייהם לחלות במחלות ממאירות. למרות זאת לא קמה עדיין המדינה שהעזה לאסור על אזרחיה לעשן סיגריות.

נכון שאין דין עישון הסיגריות כדין הנהיגה בקטנועים, אבל ביסודו העיקרון של התערבות המדינה בחופש הסיכון של הפרט, הוא אותו עיקרון.

מי צודק? האתאיסטים או האינדבידואליסטים?

גם בין אלה מחברי המערכת שהשתכנעו בזכותו של הפרט ליטול על עצמו את הסיכון בנהיגתו (שבמקרה זה מסכן על פי רוב רק את עצמו ולא אחרים) היו שטענו כי למערכת, כגוף, אסור לנקוט עמדה נגד התקנה. מדובר כאן בדיני נפשות. זהו חשבון שאדם צריך לעשות עם עצמו ושום גוף אינו רשאי לעשותו עבור אחרים.

הוויכוח לא הסתיים. הוא נשאר פתוח. עוד נשמע עליו בוודאי הרבה. גם בהעולם הזה.

טלוויזיות אמקור

מחצית כספך בחזרה-
ביום המזל שלך!
במבצע

פרטים אצל אמפא וסוחרים מורשים

לי תמכור רק אמקור

קורס לעתונאות

תל-אביב • ירושלים

ההרשמה מסתיימת

משך הלימודים: שישה חודשים.

פרטים מלאים והרשמה:

בית הספר לעתונאות

בית ציוני אמריקה
תל־אביב, רח׳ אבן גבירול 26, כל יום בין השעות 9—1 לפני הצהריים, בימים א׳, ג׳, ה׳, גם בשעות 5—7 בערב.

בית העם
ירושלים, רח׳ בצלאל 11, כל יום בין השעות 4—7 בערב.

קורס לפרסום ויחסי־ציבור

ההרשמה מסתיימת

משך הלימודים: שישה חודשים.

פרטים מלאים והרשמה:

בית ספר לעתונאות

בית ציוני אמריקה

רח׳ אבן־גבירול 26, תל־אביב, כל יום בין השעות 9—1 לפני הצהריים, ובימים א׳, ג׳, ה׳ גם בשעות 5—7 בערב.

3 עמוד העולם הזה

כבשת הרש

ובימים ההם אין מלך בישראל. יש רק קואליציה. ובראש הקואליציה יושב ברעם בן ירבעם.

וישלח אדוני את נתן אל ברעם ויבוא אליו ויאמר לו: שני אנשים היו בעיר אחת, אחד עשיר ואחד רש; לעשיר היה צאן ובקר הרבה מאוד; ולרש אין כל כי אם כבשה אחת קטנה אשר קנה ויחיה ותגדל עימו ועם בניו יחדיו, מפתו תאכל ומכוסו תשתה ובחיקו תשכב ותהיי לו כבת; ויבוא הלך לאיש העשיר ויחמול לקחת מצאנו ומבקרו לעשות לאורח הבא לו ויקח את כבשת האיש הרש ויעשה לאיש הבא אליו.

ויחר אף ברעם בן ירבעם באיש מאוד ויאמר אל נתן: חי אדוני כי בן־מוות האיש העושה זאת. זה בן־אדם זה? ככה עושים? מה זה לוקחים רק את הכבשה מהאיש הרש? ומה עם הפת, והכוס והבת?

ויאמר נתן: איזו בת, לא היתה לו בכלל בת?

ויאמר ברעם: הלוא אתה עצמך אמרת: „ותהיי לו כבת". וחוץ מזה, מה עם הבנים? מדוע לא הכריח אותם העשיר לשלם לו מס מיפלגות, ומס פוליטי ותרומה לקרן הבחירות? ובכלל, מאיפה היה לרש כסף לקנות את הכבשה? האם מישהו חקר אותו? כבשה לקחו לו! שישתוק ויגיד תודה שבכלל נותנים לו לדבר במדינה הדמוקרטית הזאת.

ויאמר נתן: אבל העסק הזה לא כל כך מוצא־חן בעיני אלוהים? ותבער בו חמת ברעם להשחית: או, גם לו יש מה להגיד פתאום! האם הוא לא מבין שכבשה אחת עלובה איננה אלא רסיס של עדר? היא מסרבלת ומפריעה לעבודת העדר. עכשיו, סוף־סוף, אחרי שהעשיר שחט אותה ברוך־השם, יהיה העדר הזה יעיל פעם אחת ולתמיד.

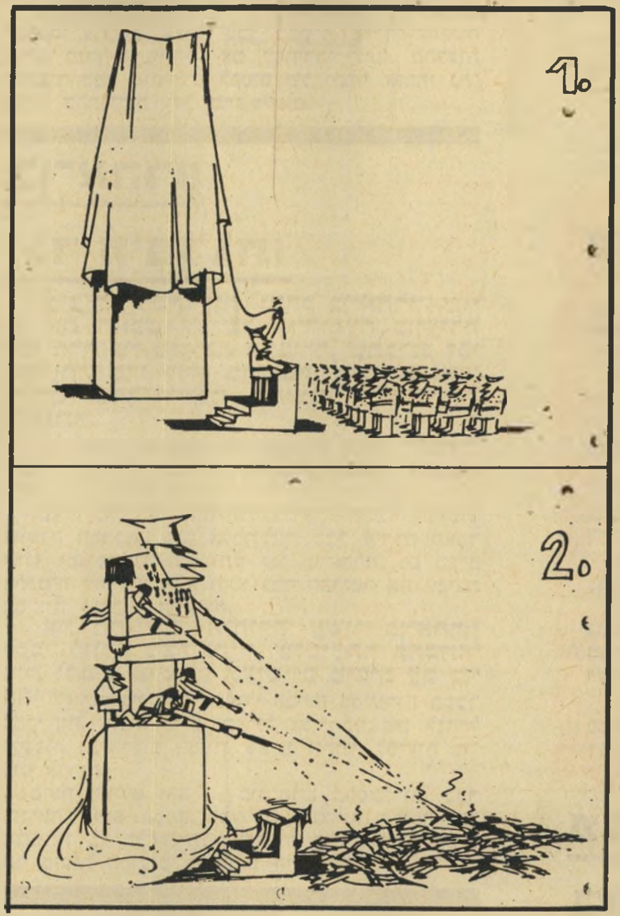

תוכנית להפיכה דרום־אמריקאית

משל הרב השוטה

מדוע מתעקשת האופוזיציה בכנסת להגיש הצעות אי־אמון לממשלה, למרות שברור מראש שלממשלה מובטח רוב והיא לא תיפול?

או, אז על זה מספרים את הסיפור הבא:

מעשה ביהודי שבא לביקור אצל חברו. בתום היום קם ועמד ללכת. הפציר בו חברו: הישאר עימי, היה נא אורחי, עלי ועל צווארי. נשאר אצלו יום ועוד יום ועוד יום. חודש תמים.

בתום החודש קם ועמד ללכת. אמר לו חברו: „שלם לי דמי אירוח שאירחתיך חודש ימים." ענה לו האורח: „השתגעת? הרי אתה הזמנתני?" אמר לו המארח: „בוא נלך לרב שיפסוק בינינו!"

שמע הרב את טענות שניהם ופסק: „על האורח לשלם למארח דמי אירוח."

כשעמד האורח לשלם למארחו, דחהו זה: „השתגעת? אני אקח ממך כסף?"

„אז למה הלכנו לרב?" שאל האורח.

„זה רק כדי להראות לך," השיב המארח, „איזה רב מטומטם יש לנו."

אז מה קרה לקיסינג'ר?

כשנמלטו הוריו של הנרי קיסינג'ר מגרמניה הנאצית, היה עליהם להחליט אם לעלות לישראל או לארצות־הברית.

מכיוון שהיו ציונים ותיקים, החליטו לעלות לישראל. הם השתקעו בירושלים, והנרי הקטן שינה את שמו לרן.

רן קיסינג'ר הצטיין בגימנסיה רחביה, ולמד באוניברסיטה העברית. התקדמותו היתה מסחררת, ואחרי שרות בהגנה ובצה"ל זכה בדרגת פרופסור. בינתיים שינה את שמו לרן כיסון.

אחרי כמה שנים של עבודה אקדמאית שקטה, זיעזעה אותו מילחמת ששת־הימים משלוותו. פרופ' כיסון החליט שעליו לנסות וליישם במציאות את המסקנות שאליהן הגיע בעבודת מחקר והגות.

באמצעות ידיד, חבר־הכנסת ירחמיאלי, עלה בידו להתקבל לראיון אצל ראש־הממשלה. הוא שיטח בפניה תוכנית נועזת להשגת שלום עם הערבים. בין השאר הציע שראש־הממשלה תמנה אותו ליועץ שלה לענייני ביטחון לאומי, תרשה לו לערוך שורה של מסעות סודיים לקאהיר ולדמשק, ולהיכנס למשא־ומתן ישיר עם הפלסטינים לשם השגת הסדר־שלום כולל.

ראש־הממשלה הפסיקה אותו בזעם, נתנה לו הרצאה בת שעתיים וחצי על תולדות הציונות, וסיימה את הפגישה. למחרת היום, כשנתקלה בח"כ ירחמיאלי במיזנון הכנסת, שאלה אותו בחיוך קטלני: „מה שלחת אלי את המשוגע הזה? אתה לא חושב שאני די עסוקה?"

רן כיסון לא נואש. הוא אירגן קבוצה של פרופסורים, ושלח אל ראש־הממשלה עצומה פומבית, שפירטה את עיקרי תוכניתו. התגובה הציבורית היתה נמרצת.

„בענייני ביטחון ופוליטיקה, דעתם של פרופסורים אינה שווה יותר מאשר דעתם של מצחצחי־נעליים," כתב מעריב במאמר ראשי. ידיעות אחרונות היה חריף יותר: „נסיון מגוחך של כמה עוברי־בטל אקדמאיים, שמשעמם להם בכיתותיהם."

אנשי בית"ר אירגנו מישמרות בפני אולם־ההרצאות של הפרופ' כיסון, והניפו את הסיסמה: „כיסון לחברון!" ו„סע לקאהיר והישאר שם!" הליגה להגנה יהודית הודיעה שכיסון הוא שכיר המודיעין המצרי וסוכן חשאי של מוסקבה. 12,352 תלמידי תיכון חתמו על עצומה נגד „הפרופסורים התבוסתנים."

הארץ כתב במאמרו הראשי ש„אמנם אין לשלול מן הפרופסורים את הזכות להשמיע את דעתם, מצד אחד, אבל מצד שני יש להבין כי ענייני המדינה מסורים בידי מדינאים מקצועיים, שזכו באמון העם. אל להם לפרופסורים להתערב בעניינים לא להם."

ביקורת זו לא הרתיעה את רן כיסון. הוא הצטרף לתנועה לשלום וביטחון, מופיע מדי פעם בערבי־ראיונות ובסימפוזיונים, בעיקר בקיבוצים מרוחקים שאין הבדרנים המיקצועיים ששים לבקר בהם.

זה עתה הופיע פרופ' רן כיסון בתוכנית הטלוויזיה יום השישי, מייד אחרי הופעת להקת־לוליינים שעלתה מטאשקנט. כשהציע כיסון שוב את תוכניתו לנסוע לקאהיר ולדמשק, לא הסתיר המראיין את חיוכו. „טוב שעוד יש מישהו בארץ המאמין בשלום, הה־הה־הה," אמר. „ועכשיו נפנה לדברים רציניים. הזמנתי את חבר־הכנסת ירחמיאלי לאולפן, כדי שיסביר לנו את פרשת חברת ורד, המסעירה את המדינה. אדוני חבר־הכנסת..."

אחיתופל

יש רגליים לדבר

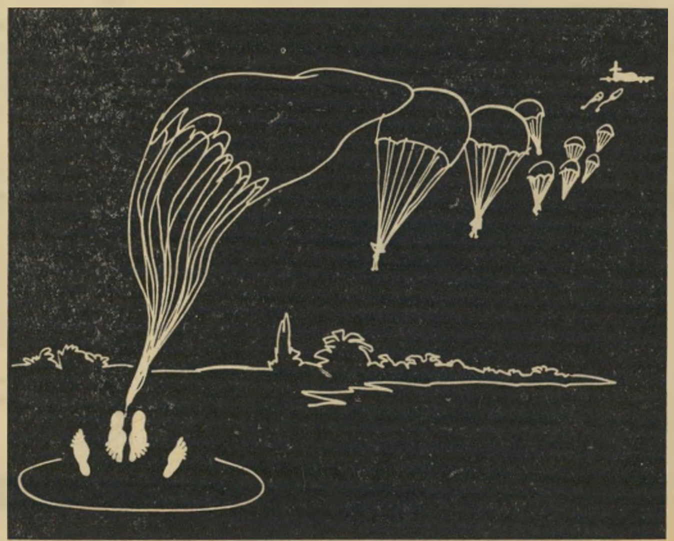

„מאז הנהגנו את השיטה הזאת, המפקד, כל החניכים צונחים ישר לבול!"

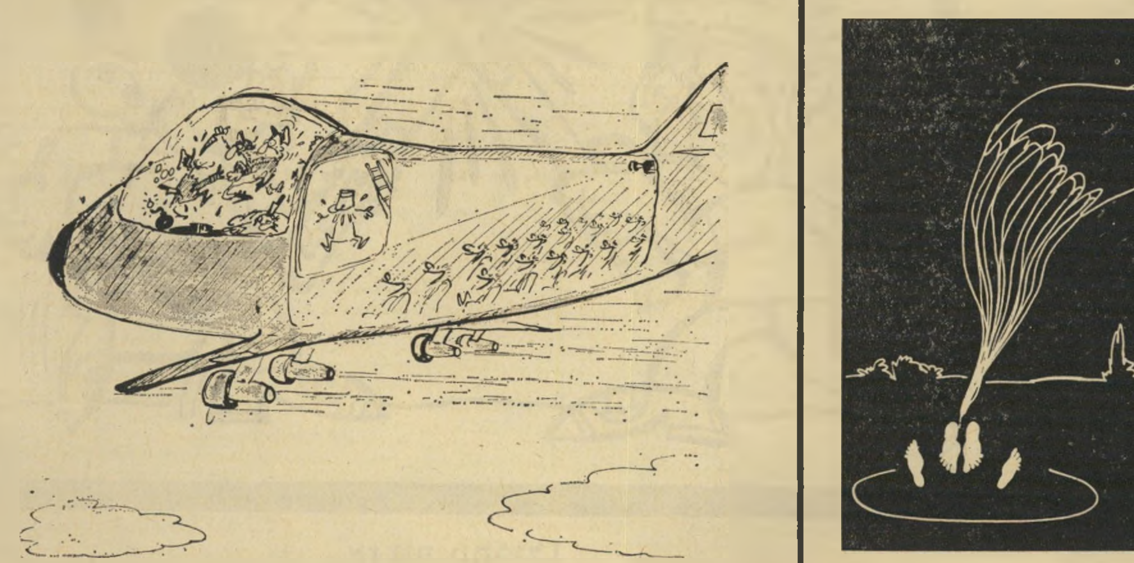

בכל טיסות „לופטהאנזה" מציגים סרטי בידור לנוסעים

תשקיף

איש דיין מונה לתפקיד בכיר

אחד מאנשי דיין המובהקים ביותר, מו־נה לאחרונה לתפקיד ממלכתי בכיר, הנמצא דווקא בתחום אחריותה של ראש־הממשלה.

אין משמעות לפגישת דיין - רוג'רס

אין לייחס כל משמעות לפגישה שנערכה השבוע בין שר־הביטחון משה דיין לבין שר־החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס, למרות גלי הפרשנויות האופפים אותה.

ברור לחלוטין כי חילופי הדיעות בין השניים היו עניין של טכס בלבד, שכן רו־ג'רס לא ימשיך ככל הנראה לכהן בתפקיד שר־החוץ.

עוד יותר מזאת; למרות ההתבטאויות של אישי מימשל אמריקאיים בדבר העדיפות שהמימשל החדש יקדיש לענייני המזרח התיכון, לא תגובשנה כל הצעות פעולה בטרם יורכב המימשל של ניכסון לתקופת כהונתו השנייה, וזאת אחרי טכס השבעתו השני בחו־דש ינואר.

מסיבה זו נוטה שר־החוץ אבא אבן לדחות את נסיעתו המתוכננת לעצרת האו"ם בניו־יורק, שנועדה לסוף החודש, שכן לא יהיה טעם גם בתקופה זו בכל שיחות עם אנשי המימשל האמריקאיים לגבי תוכניו־תיהם לעתיד באיזור.

מחפשים פתרון לייצור הבטחוני

אחת הבעיות הכלכליות המכבידות לאחרונה על משק המדינה ושיש להן השלכות על תקציב המדינה, היא בעיית האבטלה הסמויה באותן שלוחות של המשק הישראלי העוסקות בייצור ביטחוני.

נוכח התמשכותה של הפסקת־האש ונוכח ירידה בייצוא ביטחוני לחו"ל בשל צימצום הביקוש, נוצר מצב שבעוד שהשוק האזרחי זועק למומחים בתחומי הייצור השו־נים, קיימת מעין אבטלה סמויה במיפעלים העוסקים בייצור ביטחוני.

מערכת־הביטחון אינה יכולה לוותר על המשך העסקת עובדים אלה, שכן במקרה צורך תתקשה לגייס מומחים מחדש, אם ישוחררו עתה. ההצעות להעביר כמה מיפעלים לפסים של ייצור אזרחי נת־קלות בהתנגדות של התעשיינים.

בן־אהרון נגד מיפלגתו

מזכ"ל ההסתדרות, יצחק בן־אהרון, שו־קל את האפשרות של אי־הופעה בוועידה המיוחדת של מיפלגת העבודה, שתכונס לפי תביעתו, כדי לדון בהכנסת שינויים איר־גוניים מרחיקי־לכת במיבנה ההסתדרות ותקנונה.

זאת אחרי שהסתבר לו שוותיקי מפא"י ואחדות־העבודה מתכוונים לדחות את כל הצעותיו בנושאים אלה.

חברו לחטיבת אחדות־העבודה ותומכו החשוב בוועדה המרכזת, נתן אלמוזלינו, כבר פירסם מאמר ארוך ומנומק נגד הצעותיו של בן־אהרון. גם מפ"ם מתנגדת להצעות אלה והיא כבר החרימה את ישיבת הסיעות לתיכנון הוועידה.

את התמיכה היחידה עשוי בן־אהרון לקבל דווקא מצד גח"ל, שלסיעתה בהסתד־רות יחסים אישיים ומעשיים טובים עם בן־אהרון, ששיבץ חלק מפעילי הסיעה במישרות בשכר במחלקות שונות בוועד־הפועל וע"י כך נתן לגח"ל לישכות ומישרדים בבניין שאינן ניתנות לסיעות מי־עוט אחרות.

סיעת העולם הזה — כוח־חדש בהסתדרות, כבר הודיעה שהיא תפתח במערכה ציבורית תקיפה נגד הצעותיו של בן־אהרון, המכוונות לחסום את שיתופן של סיעות המיעוט במוסדות ההסתדרות.

ניצי המפד"ל ייעלמו מן הכנסת

סיעת המפד"ל בכנסת הבאה תהיה שונה באופן דראסטי מן הסיעה הנוכחית, עקב תוצאות הבחירות הפנימיות במיפלגה.

התדמית הניצית של הסיעה תיעלם, ובמקומה תבוא תדמית יונתית מובהקת, אם היעלמם של לפחות ארבעה ח"כים: דניאל לוי ואבנר שאקי, שניהם ניצים, הרב צבי נריה, שהוא סופר־נץ, ויוסף גולדשמידט.

עדות־המיזרח איבדו את כוחן, לנריה אין שום רקע במיפלגה והוא נבחר רק לפי דרישת חיים שפירא המנוח, וגולדשמידט שייך לסיעת ורהפטיג שניכשלה.

שאקי יקבל את תמיכת לובאביץ'?

פרישתו של אבנר שאקי מן המפד"ל, אחרי שלא השתתף כלל בבחירות הפנימיות, היא ודאית.

בחוגי המיפלגה מאמינים כי שאקי ינסה להתחבר עם חסידי חב"ד כדי לקבל את תמיכת הרבי מלובאביץ', ואולי ללכת לבחי־רות עם פועלי אגודת־ישראל.

אפשרות אחרת שמדובר עליה: ששאקי יקים רשי־מה עדתית מובהקת, בהשתתפות עסקנים אנטי־דתיים, כשהסיסמה העדתית תהיה הגורם המלכד היחידי.

פירסומת ישראלית בטלוויזיה הירדנית?

ההצלחה הרבה לה זוכים שידורי השעה העב־רית בטלוויזיה הירדנית, בהם צופים רבבות בישׂ־ראל, הולידה הצעות לשידור שידורי פירסומת מס־חרית לישראל באמצעות הטלוויזיה הירדנית.

אנשי עסקים ערבים ממזרח ירושלים הציעו לפירסומאים ישראליים לתווך בינם לבין הטלוויזיה הירדנית כדי לבי־דוק אפשרות שידורים כאלה.

לדעת המתווכים הערבים, עשוייה ירדן להסכים להסדר, כדי לממן הארכת השידור בעברית.

מובן שלרעיון כזה אין שום סיכוי, משום שממשלת ישראל לא תסכים לשי־דורים ישראליים שימומנו על־ידי גופים ישראליים בטלוויזיה של ארץ אוייב.

אולם ממשלת ישראל לא תוכל למנוע, למשל, מסוחר בשכם, לפרסם באמצעות הטלוויזיה היר־דנית מוצרים של קפה עלית המשווקים על ידו.

מלחמה בוועד השלום

ועד השלום הישראלי, מוסד מיפלגתי בעל ותק של 25 שנים, עתיד לשנות את הרכבו הפוליטי בימים הקרובים.

נשיאות הוועד, בה שולטת קואליציה מוסכמת של רק"ח, מק"י ומפ"ם, החליטה לצרף למועצת הנשי־אות את נציגי העולם הזה — כוח חדש וברית־השמאל. ההחלטה מהווה שינוי בעל חשיבות בוועד, שעיקר קשריו מסתעפים למועצת השלום הבינלאומית ולעש־רות ועדי שלום בכל ארצות העולם.

מחוגי מיפלגת העבודה, מישרד־החוץ ואירגונים ממשלתיים אחרים צפוי לחץ על מפ"ם להפסקת פעילותה בוועד השלום בי־הרכבו החדש וגם נושא זה יהפוך לאחד מנושאי המילחמה הגלויה בין השמאל המפ"מי לקבוצת יערי־חזן, השואפת לאיחוד מלא עם מיפלגת העבודה והש־תלבות מוחלטת במימסד הממשלתי.

מועד סופי לועידת בולוניה

בהתייעצות שהתקיימה השבוע ברומא, סוכם כי ועידת בולוניה תתקיים במתכונת המלאה, בהשתתפות נציגים מישראל ומאר־צות ערב, באביב הקרוב.

הדמות הסופית של הוועידה תיקבע בהתייעצות אחרונה, בחודש ינואר. קיימת תיקווה שהנציגות בוועידה הישראלית תהיה רחבה.

אין אחריות לתיירים

בכמה קונסוליות ישראליות ברחבי העולם, מת־בקשים תיירים שאינם יהודים, המבקשים אשרות כניסה לביקור בישראל, לחתום על הצהרות לפיהן הם יבקרו בישראל ביוזמתם ועל אחריותם האישית.

נראה שהסיבה לכך היא רצון להימנע מתביעות מישפטיות לפיצויים, במקרה שתיירים זרים ייפגעו מפעולות עויינות בישראל או בדרכם אליה.

אז מה ההבדל?

כל אחת...

ו"אבף עגילה" שלה!

ליישור ועיצוב השיער

לשיער
שמן
(כחול)

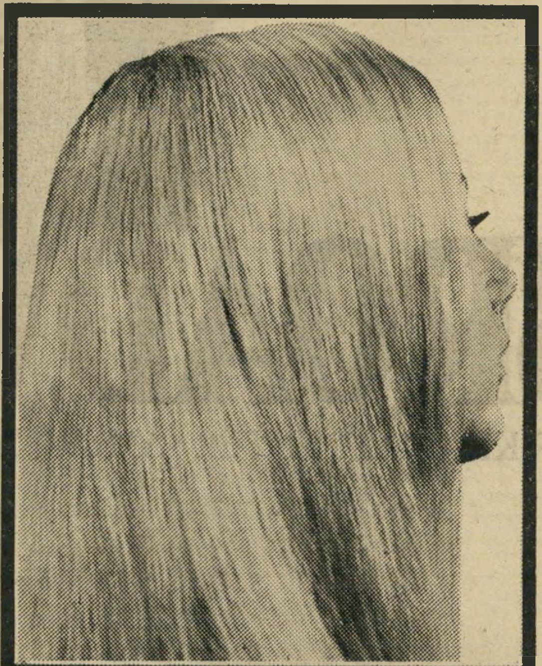

לשיער
יבש ורגיל
(אדום)

זה נהדר - זה יצהר

פרסום אדמון בע"מ

תמרורים

נחוג • יום־הולדתו ה־80 של הצייר **ראובן ראובן**, שנולד ברומניה ואחרי שעלה לארץ למד במשך שנה ציור בבצלאל ואחרי יסוד המדינה היה חבר בוועדת ה־מומחים לקביעת הסמל והדגל של המדינה. היה הציר הראשון של ישר־אל ברומניה.

ראובן

נחוג • יום־הולדתו ה־90 של מלך שבדיה **גוסטב אדולף** (גוסטב ה־6). ארכיאולוג חובב, נצר למשפחה המחזיקה בכס המלכות השבדי מ־1809, שיכל את בנו בתאונת־מטוס ב־1947.

נישאו • השחיינית הישראלית ש־השתתפה באולימפיאדת מינכן **שלומית ניר** ושחקן הכ־דור־יד **מנחם טור**.

ניר

מצפים ל־תינוק • ב־עוד כחודש, הבד־רן **גדי יגיל** ו־רעייתו **בילהה**, שנפגשו לראשונה לפני תשע שנים כחברים בלהקת פיקוד צפון. לזוג בן בגיל ארבע: רן.

יגיל

מונה • ל־ראש מחלקת ה־אירועים של עי־ריית תל־אביב, ב־מקומו של גרשון פורמן שעבר לנ־הל את היכל הס־פורט ביד־אליהו, **ניסן שאלתיאל** (40), שהחל את עבודתו בעירייה לפני 25 שנים כ־נער שליח.

הוענק • ב־ארוחת־ערב שנערכה בלוס־אנג׳לס בנוכ־חות 1500 איש ביניהם סגן נשיא ארצות־הברית ספירו אגניו, לזמר האמריקאי מ־מוצא איטלקי **פראנק סינאטרה**, עי־טור כבוד של מדינת־ישראל, עבור „מא־מציו ההומניטאריים חסרי התקדים.” את העיטור נתן לסינאטרה איש הכספים ה־יהודי־צרפתי הברון אדמונד רוטשילד.

אושפז • בבית־חולים ביהונסבורג, לאחר שלקה בהתקף־לב, ראש המחלקה לכימיה מיקרוביולוגית באוניברסיטה ה־עברית פרופסור **משה שילה** השוהה בדרום־אפריקה במיסגרת מסע הרצאות על בעיות מים מתוקים בישראל.

נותחה • בבית־החולים של אוני־ברסיטת סטנפורד בקליפורניה, ניתוח סרטן השד, מי שהיתה ילדת הפלא של הקולנוע **שירלי טמפל** הנקראת היום שירלי בלק.

נפטר • בעיקבות ניתוח בקיבה, ב־גיל 33, במחנה כפייה בברית־המועצות, הסופר־משורר **יורי גאלאנסקוב** שהיה ממתנגדי המישטר הסובייטי שמשפטו ב־1968 עורר גל מחאות בברית־המועצות ומחוצה לה.

נפטר • מהתקף־לב, בגיל 57, **יעקב** („ינוש”) **יונדוף** שהיה ממקימי תנועת החרות, מלוחמי אצ״ל ואחד משלושת ה־בורחים הראשונים ממחנה המעצר ב־אריטריאה. משך שנים היה חבר מרכז תנועת החרות ושימש תקופה מסויימת כמזכיר המרכז ויו״ר תנועת החרות ב־מרחב תל־אביב.

נפטר • בגיל 62, העיתונאי **דוד קרפינוביץ** שהיה חבר מערכת לעצטע נייעס. יליד וילנה, הצטרף בנעוריו ל־מיפלגה הקומוניסטית הבלתי־ליגאלית ב־פולין וישב שנים רבות בבית־סוהר פול־ני. בפרוץ מלחמת העולם השנייה ברח לברית־המועצות שם גוייס לצבא בו קיבל עיטורים גבוהים. אחרי המלחמה עבד ב־שירות השידור הפולני ואחר היה חבר מערכת העיתון היהודי פאלקס שטימע בוורשה. ב־1957 עלה לארץ.

הנדון:

נצחון מק־גאוורן

במשך 22 חודשים עמל ג׳ורג׳ מק־גאוורן, עד שנחל בשבוע שעבר את ניצחונו המזהיר.

ברוב עצום נבחר לכס־הנשיאות אדם שהשמיע את סיסמותיו ושהבטיח להגשים את תוכניתו.

העובדה שאותו אדם היה, במיקרה, יריבו בבחירות — אינה חשובה.

■ ■ ■

אימרה מפורסמת אומרת: „הפוליטיקאי חושב על הבחירות הבאות, המדינאי חושב על הדור הבא.״

ריצ׳ארד ניכסון הוא הדוגמה המובהקת ביותר לחלק הראשון של האימרה.

הוא הפוליטיקאי בה״א הידיעה — אולי יותר מכל אדם חי אחר עלי אדמות.

הפוליטיקאי הוא איש־מיקצוע, כמו סנדלר וחשמלאי. כשם שהסנדלר עוסק בעורות והחשמלאי בחשמל, כן עוסק הפוליטיקאי בשילטון.

תפקידו האחד והיחידי הוא — להיבחר לתפקיד.

זהו תפקיד טכני. והטכניקה היא זו: לדעת מה רוצים רוב הבוחרים, ולהבטיח להם את סיפוק רצונם בצורה יותר משכנעת מאשר כל המתחרים.

זוהי חוכמת הפוליטיקאי על רגל אחת.

לגבי הפוליטיקאי האמיתי, כלל לא חשוב אם הדבר הרצוי לרוב הציבור הוא טוב או רע, מוסרי או בלתי־מוסרי, מועיל או מזיק, אף לציבור זה עצמו.

אם הרוב רוצה בסוכריה מורעלת, כמו ילד מפגר — הפוליטיקאי יבטיח לו סוכריה מורעלת.

כי זוהי הדרך להצליח בבחירות — ולפוליטיקאי אין שאיפה ואין משימה אחרת.

אין הוא רוצה לשנות את דעת־הקהל. אין הוא רוצה „לחנך״ את הקהל. אין הוא רוצה לעשות נפשות לדבר שאינו פופולרי. דבר בלתי־פופולרי גרוע בעיניו מכל חטא או פשע.

■ ■ ■

על רקע זה, מובנת דרכו של דיק ניכסון היטב. כסילים אומרים שאינו עיקבי, מפני שהחליף את דיעותיו כמו גרביים ישנים.

ניכסון היה עקבי בכל חייו: הוא דגל תמיד בדיעה הפופולרית של הרגע.

כאשר היתה ארצות־הברית אחוזה בהיסטריה האנטי־קומוניסטית, לא היה דמגוג אנטי־קומוניסטי ארסי יותר מדיק ניכסון. כסנאטור צעיר, לא נפל מעמיתו, ג׳ו מק־קארתי. הוא לקח חלק אישי בכמה ממעשי־הלינץ׳ המחפירים ביותר של אותה תקופה, הרס ואימלל אנשים טובים בלי רחמים.

כשנגמרה ההיסטריה, עבר ניכסון בעוד מועד למחנה הימין המתון. ג׳ו מק־קארתי נשבר ונעלם. אבל דיק ניכסון הפך סגנו של האיש הפופולרי ביותר באמריקה — הנשיא דווייט אייזנהואר.

גיבור התקופה היה שר־החוץ ג׳ון־פוסטר דאלס, נביא המילחמה הקרה. אז לא היה לוחם־קר נאמן יותר מאשר דיק ניכסון. הוא נסע למוסקבה, נפגש עם ניקיטה כרושצ׳וב במיטבח של תערוכת כלי־בית אמריקאיים, והתקוטט עימו בפומבי.

בבחירות של 1960 הופיע בפני הציבור בתור „האיש שידע לענות לכרושצ׳וב,״ הלוחם רב־התושייה בקומוניזם. אבל הפעם פיספס. המילחמה הקרה התחילה להימאס על דעת־הקהל, וכך נבחר ג׳ון קנדי — אם כי ברוב זעיר.

ב־1968 קלע ניכסון לדעת־הקהל, שהיתה חלוקה ומעורפלת. הוא הבטיח לפעול למען השלום, וגם לנהל את המילחמה כראוי. הוא ניצח.

במשך ארבע שנים עמדה לנגד עיניו מטרה יחידה: להיבחר שוב, וברוב עצום.

לכן עקב בדריכות אחרי תנודות דעת־הקהל. הוא הבין שתנועת־השלום מנצחת, שהמילחמה נמאסה על הכל, שהכל מודאגים מן הפילוג וההתפרקות של החברה האמריקאית.

כך נולד „ניכסון החדש.״ הלוחם האנטי־קומוניסטי הקיצוני ערך את המסע ההיסטורי לפקין, היה הנשיא האמריקאי הראשון שביקר במוסקבה. האיש ששפך על ויאט־נאם הצפונית הקטנה יותר פצצות מאשר הטיל חיל־האוויר האמריקאי על גרמניה הנאצית במילחמת־העולם, הגיע לסף הסדר־שלום לפי תנאי האנוי.

אילו הציע מישהו דבר מכל אלה לפני חמש שנים, היה ניכסון מעלה אותו על המוקד כבוגד, תבוסתן, סוכן קומוניסטי, שליח השטן. כי אז זה לא היה עדיין די פופולרי.

אך כשזה נעשה פופולרי — הפוליטיקאי המושלם עושה זאת בעצמו.

כי זהו, הרי, מיקצועו. לשחות עם הזרם, ולהינשא על גביו.

■ ■ ■

מבחינה מסויימת, הפוליטיקאי הוא טפיל, פאראזיט. הוא נישא לשילטון על גבי זרם שלא הוא יצר אותו.

מי יוצר את הזרם?

זהו תפקידו של הנביא, המורה. האיש המבקש את האמת, המאמין באידיאל, המחפש פיתרונות לבעיות הגדולות של עמו.

הנביא הוא ההיפך מן הפוליטיקאי. הפוליטיקאי מתייחס אל האידיאל כאל אמצעי במאבק על השילטון. הנביא מתייחס אל השילטון כאל אמצעי להגשמת אידיאל.

ג׳ורג׳ מק־גאוורן הוא הנביא הטיפוסי, כשם שדיק ניכסון הוא הפוליטיקאי המושלם.

מק־גאוורן לא יצר את התנועה הגדולה, שביקשה להמליכו על אמריקה. אבל הוא הצטרף אליה בשלב די מוקדם.

בראשית היה קומץ זעיר של אידיאליסטים — שורפי צווי־הגיוס, לוחמי־שיחרור כושיים, נשים מורדות, צעירים מתקוממים. הם הוקעו, הוכו, נורו ונכלאו.

כאשר חדרו מוראות המילחמה לתודעת הציבור, הפך הקומץ לתנועה אדירה.

הפגנות של מאות־אלפים, של שני מיליונים. תנועת־השלום הפכה גורם פוליטי חשוב, ונולדה קואליציה גדולה של המיעוטים הנרדפים — כושים, צעירים, נשים, קבוצות אתניות שונות.

הסנאטור מק־גאוורן הצטרף לתנועה זו זמן רב לפני שעלה על דעת הפוליטיקאים שזהו זרם העתיד. במועד מוקדם התקומם נגד זוועות ויאט־נאם, הטיף לחיסול המילחמה העכורה ולאיחוד מחדש של העם האמריקאי השסוע. התנועה התמקדה סביבו.

כאשר התייצב לבחירות לפני 22 חודשים — הרבה זמן לפני כל מועמד אחר — נטשו רכבות מורדים את הבאריקדות, פלשו לזירה המיפלגתית וחוללו את הפלא — מינוי הנביא כמועמד לנשיאות.

התוצאה היתה שונה מכפי שקיוו — אך לא פחות חשובה. אויבם השנוא, רודפם האכזרי, הפוליטיקאי השדוף והעקר בבית הלבן, פשוט אימץ את כל סיסמותיהם והתחיל להגשימן במיבצעי־ראווה.

מפציץ ויאט־נאם נבחר מחדש כשהוא מניף את הדגל של „דור של שלום״.

מדוע נכשל מק־גאוורן? מדוע החליט הציבור, שקיבל את רעיונות מק־גאוורן, כי ניכסון ייטיב להגשימם?

אין ספק שמק־גאוורן נכשל כפוליטיקאי.

רעיון פוליטי יכול להתגשם רק בדרך פוליטית. הפוליטיקה היא עניין של שילטון. בדרך אל השילטון, עשה מק־גאוורן שגיאות רבות, שעוררו ספק לגבי כושרו לנהל את העניינים הלכה למעשה. אי־זהירותו בפרשת איגלטון, התוכניות הכלכליות שהוא פירסם וביטל לסירוגין, ההרגשה הכללית של אי־ביטחון — כל אלה העלו את החשד שהנביא אינו האיש הנכון להגשים את נבואתו.

כפסוקו השנון של שלום רוזנפלד: „הצלחתו הגדולה של הנשיא ניכסון באה לו משום שמיליוני אמריקאים ראוהו כאלטרנטיבה היחידה למק־גאוורן.״

ניכסון לא נבחר בגלל הכאריזמה. אין לו. מעטים חשבוהו למנהיג דגול.

הוא נבחר מפני שלדעת עשרות מיליונים, מוטב שבמרכז השילטון יעמוד פוליטיקאי מיקצועי, ויהיה נוכל ככל שיהיה, מאשר נביא ללא כושר־ביצוע.

השאלה היא: האם אמנם זוהי הברירה האמיתית? האם נגזר על הציבור לבחור תמיד בין שניים כאלה?

■ ■ ■

נחזור־נא אל אותה אימרה מחוכמת: „הפוליטיקאי חושב על הבחירות הבאות, המדינאי חושב על הדור הבא.״

דומני שהיא לוקה בחסר.

הנוסח הנכון הוא: „הפוליטיקאי חושב על הבחירות הבאות, הנביא חושב על הדור הבא. המדינאי חושב גם על הדור הבא וגם על הבחירות הבאות.״

כי הבחירות הבאות הן צעד להגשמת הרעיונות, הבאים למנוע מילחמה ומצוקה בדור הבא. מי שמפסיד את הבחירות הבאות, מתרחק מהגשמת שאיפותיו.

המדינאי האמיתי הוא זה המאחד בקירבו את התכונות של איש־ההגות ואיש־המעש, היוצר את הזרם שהוא נישא על גבו.

אין הוא מחפש רעיונות בשוק הפופולריות. אין הוא יוצא לנצח בבחירות בכל מחיר. אין הוא רואה בשררה מטרה בפני עצמה.

הוא מגבש את הרעיון הנכון בעיניו, אפילו אינו פופולרי. הוא שואף לעשות נפשות לרעיון זה, להפכו נחלת הרבים, לעשותו פופולרי. הוא מבין שעליו לנצח בבחירות כדי להגשימו. הוא רואה בשררה את המכשיר החיוני להגשמה.

המדינאי הוא פוליטיקאי בעל חזון, והוא נביא בעל כושר־ביצוע.

כזה היה לנין, בשטח המהפכני. כזה היה רוזבלט, בזירה הדמוקרטית.

וינסטון צ׳רצ׳יל, מנהיג כאריזמטי מזהיר, היה גם פוליטיקאי ממולח. כמוהו היה אברהם לניקולן האגדתי. כמוהו היה, בימי זוהרו, דויד בן־גוריון. ג׳ון קנדי הצעיר היה הופך, כנראה, למדינאי אמיתי — לולא נקטף בדמי ימיו.

אך מסתבר שהמדינאי הוא ייצור נדיר, בכל חברה.

מאז רצח קנדי לא הופיע בזירה האמריקאית איש שקורץ מחומר זה. התהלוכה העגומה של ג׳ונסון, גולדווטר, ניכסון, האמפרי ושות׳ מראה מה דל המיבחר, אפילו באומה של 200 מיליון.

אולי זוהי נחמה כלשהי, למראה התהלוכה האומללה העוברת על פנינו כאן בישראל.

■ ■ ■

נשארת השאלה האחרונה: מה רע, בעצם, בשילטון הפוליטיקאים? אם ניכסון אימץ לעצמו את סיסמות מק־גאוורן ומבטיח להגשימן — מה השלילה בכך? אולי זה לא כל־כך אסתטי, אבל האם זה פסול?

התשובה היא: פוליטיקאי, המאמץ לעצמו רעיונות שמצא בשוק, אינו תחליף למדינאי הפועל מתוך הנחייה פנימית, החדור בנכונותו של אותו רעיון, הדבק בו בימים אפלים, המוכן להסתכן למענו גם במעשים בלתי־פופולריים.

רופא, המוכן לתת לחולה רק את הרפואה הנעימה לו, אינו רופא טוב. הוא רופא מסוכן מאוד.

ניכסון, ואפילו הצמד ניכסון־קיסינג׳ר, אינם תחליף לאדם בעל בסיס מוסרי איתן, הרואה לנגד עיניו תמונה ברורה של העולם והחברה האמריקאית בדור הבא, המסוגל להשתמש במכשירים פוליטיים כדי להפוך תמונה זו למציאות.

ניכסון הבטיח, מפני שזה פופולרי. הוא יגשים — אם זה יישאר פופולרי. אם תשתנה הרוח, ישתנה אוטומטית כיוון השבשבת.

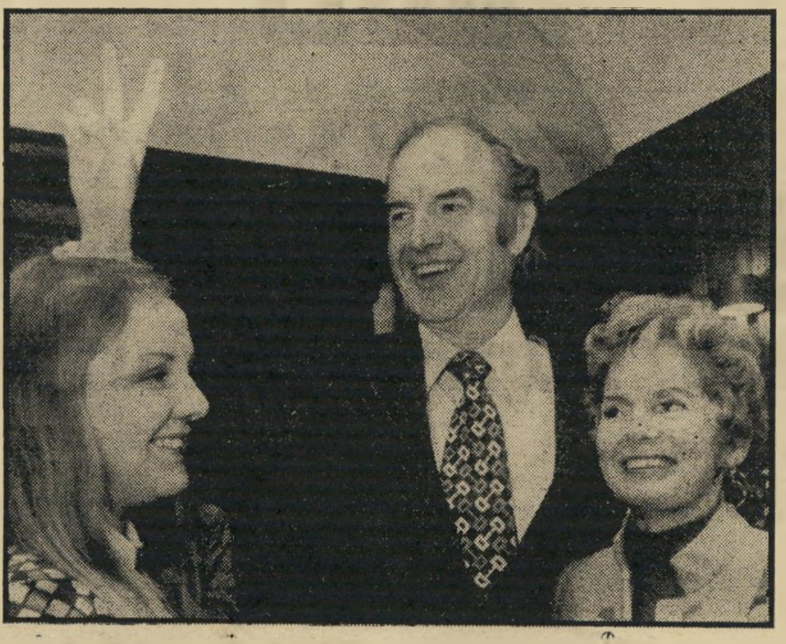

ג׳ורג׳ מק־גאוורן, אשתו ובתו — בראשית המסע

מאת אורי אבנרי

מכתבים

■ השינאה

של גולדה

ניתן היה להבין השבוע מדבריה של ראש־הממשלה, כי ההצעה המרושעת להעלות את אחוז החסימה בבחירות לכנסת מכוונת במיוחד נגד תנועת העולם הזה — כוח חדש. „סיעה אשר נאבקת למען קוורום חוקי בישיבות הכנסת ואשר מציעה לבטל את העונש על יחסים חד־מיניים יכולה להסתפק בשבועון. בש־ביל זה לא צריך לשבת בכנסת,” אליבא דגולדה מאיר.

יעקב טיימברג
הצעה מרושעת

בכך גילתה ראש־הממשלה שני דברים. ראשית: כי היא שונאת שינאת מוות את תנועת העולם הזה וכי ההצעה מכוונת נגדה. ושנית: שהיא לא נמצאת הרבה בכנסת. שלולא כן, היתה ודאי שומעת על הצעות רבות נוספות שסיעה זו העלתה, פרט לדרישה לבטל את העונש על יח־סים חד־מיניים.

בכך הוכיחה הסיעה את זכותה להת־קיים. סיעה אופוזיציונית אשר איננה מר־גיזה, אשר איננה מעלה הצעות שהממ־שלה איננה חפצה בהם, אך העם רוצה בהם, איננה מצדיקה את קיומה. הסיעה הזאת מצליחה להוציא את גולדה מכליה ולוא רק מן הטעם הזה היא חייבת להמ־שיך ולהתקיים.

יעקב טימברג, תל־אביב

■ חרות־מפא״י

אותו דבר

כשכתבו בעבר בהעולם הזה על קנוג־יות בין מפא״י לחרות, לא האמנתי. חשב־תי: השמצות. עכשיו אני יודעת כבר: זאת אמת שאנשי השילטון ממיפלגת העבודה עושים קנוניות עם אנשי חרות. למשל: בעניין אחוז החסימה ובעניין הג־דלת מיספר חברי הכנסת.

בעבר ידע ח״כ יוחנן בדר מחרות ש־ספיר הזרים לשוק השחור בליליגבלום דולרים. זהו זה: יותר חרות אינה אופו־זיציה בעיני, לא אתן עוד את קולי בעד חרות.

שרה פיינרט, יפו

ב-1971 עשה אגד 293.000.000 קמ
(מאתיים תשעים ושלושה מיליון ק״מ)

מר פרס מסר, כי שני הקואופר־טיבים מונים קרוב ל־8000 חברים. הגידול בתנועה הוא כדלקמן: ב־1960 עשה אגד 97.9 מיליון קילומט־רים לשנה. השנה — 293 מיליון, גי־דול של 300 אחוזים.

2 מיליון נוסעים ליום

השנה הסיעה אגד 473 מיליון נוסעים.
הארץ 20.10.72

זהו אגד

■ פרובוקטורים

זדוניים

מידי פעם בפעם מופיעים בעיתונות הישראלית מאמרים ומכתבים המטילים את האשמה ברצח ד"ר חיים ארלוזורוב על שני ערבים פלסטינים. גם ספר יצא לאור בארץ מאת אבא אחימאיר: המשפט, ובו העלילה הנפשעת על רוצחיו הערבים, כביכול.

בימים אלה אני קורא בעיתונות הציונית: „כאשר קבע בן־גוריון מייד לאחר רצח ארלוזורוב, כי אשמים אלה שהסיתו נגדו...", ואני קורא הלאה: „מאז הוברר כמה וכמה פעמים, שאם כי לא ידי המסיתים נגד ארלוזורוב היו בו..."

גרוע מסילוף העובדות היא ההסתה והשמצת הערבים. אפשר למצוא דיעה נאמנה אפילו בזכרונות, כרך ב', מאת דוד בן־גוריון: (ז'בוטינסקי) „מדוע רשמת שלילה על־יד הסעיף של חיסול מישפט סטבסקי, רוזנבלט — אחימאיר?" (בן־גוריון) „אמרתי לו: מוטב שלא נדבר על שאלה זו, אבל אם תפציר בשאלתך אענה: כי הם רצחו את ארלוזורוב." (עמ' 209).

השלום עם הערבים לא יבוא בעזרת פרובוקציות זדוניות.

אליעזר פומרנץ, נהריה

■ „מצדה"

לא תקום

לנוכח גל המעטפות מליאות הנפץ, הפוליטי וגם הרגיל, שהגיעו לכמה בירות ערביות ולכמה אישים ערביים בעולם, וכן לנוכח הריגתם של כמה מנהיגי־טירור, אשר אירגונים יהודיים עצמאיים מיהרו להודיע על הקשר העמוק בינם לבין מיקרים אלה, אני רוצה להציע לאנטי־טירוריסטים שבינינו סיסמה למאבק:

פורשנר

„שנית מצדה לא תקום!"

חגי פורשנר, חיפה

■ כהנא לא

דומה להיטלר

> **„העולם הזה" 1831, „כהנא — דרכו של פירר יהודי", על פרצופו האמיתי של מנהיג הליגה להגנה יהודית.**

אינני איש הליגה להגנה יהודית ולא מאנשי כהנא. אולם מוכרח אני להגיב על כתבתו של אורי אבנרי בקשר לכהנא.

קראתי המון ניבזויות ושפלויות וראיתי המון טינופת בעיתון שלכם. וגם דברים טובים בכמות קטנה. אבל לא האמנתי שתגיעו לשפלות כזאת להשוות בין הרב כהנא עם היטלר ימח שמו וזיכרו.

במה אתם טובים מכל צוררינו המשווים אותנו להיטלריסטים כלפי הערבים?

ש. סקיבין, כפר־סבא

מכתבה של פרוצה:

„אנחנו לא טרוריסטיות"

הייתי רוצה שכל אזרחי ישראל, ובכללם גם חברי הכנסת, ידעו על המצב שנוצר עקב פשיטת משמר־הגבול על הפרוצות.

חיילי משמר־הגבול מתנהגים אל הבחורות כאילו היו חבלניות או טירוריסטיות: בכוח ובאלימות.

תארו לעצמכם שוטר המסתובב על־יד הפרוצות בכיכר דיזנגוף ומראה לכל החברים שלו בגאווה שהוא עוצר פרוצות. הדבר יוצר כמובן התקהלות וזה מסתיים בדרך־כלל בתיגרה עם עוברי־אורח סקרנים.

המצב הזה נוח לאיש הנורא הזה שקוראים לו דוד עופר, מפקד מישטרת מחוז תל־אביב. עופר זה הוא אדם אמביציוזי כזה ולדעתו הפעולות נגד הפרוצות עוזרות להתקדמותו.

כשאומרים: „אנו יוצאים למילחמה נגד הבריונות", הכוונה לכל דבר. אבל הדבר היחיד שהם עושים זה לעצור פרוצות וספסרים.

אולי יקום מר עופר ויאמר שהפרוצה לוקחת את הלקוח מביתו בכוח כדי שישלם לה? או, אולי הוא יאמר שאם לא תהיינה פרוצות לא יהיו לקוחות? לי נדמה שהלקוחות ימצאו להם לקורבן את בת השכן שגרה ברחוב בן־יהודה במקום בו אני עומדת ויאנסו אותה בחדר המדרגות כמו שעשו כבר.

אין מר עופר יכול להגיד לגברים להתאפק. יש כאלה שהם חסרי נשים או שיש להם נשים חולות בבית. מה יעשו אלה?

כמובן שאינם יכולים ללכת לזונות־צמרת ולשלם 100־200 ל"י. כל תקציבם הוא 20־50 ל"י לביזבוז. האם לא מגיע לאנשים האלה זכות לעשות בכספם מה שהם רוצים?

אינני אומרת שזה חייב להיות בחצרות בתים. אך יש מקומות שלא מפריעים לאף אחד. מדוע המישטרה לא מניחה לנו?

חברתי סיפרה לי שברחוב הירקון עומד שוטר בשכר שנלקח מכל השכנים כדי להפריע לפרוצות לעבוד.

לכן הייתי רוצה שכל אזרח במדינה ידע על מה יש כוח־אדם: שוטר ששייך לשגרירות האמריקאית עומד ושומר על כניסות הבתים ברחוב הירקון.

כי לתפוס פרוצות זה הדבר הקל ביותר, בייחוד בליווי מכות. יש עוד גנבים, פורצים וחוטפי ארנקים וכמובן אנסים וחולי־מין. מוטב לו היו משקיעים את מירצם בתפיסת פושעים מסוכנים לציבור מאשר תפיסת זונות.

ש. מ., תל־אביב

■ שיפלות

מוסרית

התביעה של כמה יהודים „טובים" להחזיר לגרמניה את הפיצויים שהיא שלחה למשפחות שכולות — היא חוצפה המעוררת את זעמי!

כמה קל להיות ג'נטלמן על חשבון הכסף של אחרים...

השיפלות המוסרית של הישראלים בכל שטחי החיים, הציבוריים והפרטיים, מעלה את חמתי להשחית!

אני בוש בישראליותי!

חנן גולדגרט, חולון

■ ליני'

נוסח ישראל

> **„העולם הזה" 1835, „הרגעים האחרונים של רוברטה", על הירצחה של הילדה בת ה־13 וחצי, רוברטה סרבי.**

נזדעזעתי למיקרא האונס והרצח של הילדה רוברטה בת ה־13 וחצי.

מדוע אינכם מזכירים אפילו בחצי מילה שאנס־רוצח ערבי עשה זאת. אין להעלות על הדעת שמעשה כזה ייעשה על־ידי יהודי.

ועם זוהמה כזאת אתם רוצים לחיות בצוותא. תתביישו לכם!

אם זה היה תלוי בי, הייתי אוסף למחרת המיקרה את כל הפועלים הערביים שעובדים במשקים היהודיים בסביבה וקוצר אותם בתת־מיקלע.

א. ר., תל־אביב

● מכתב זה התקבל במערכת בלי חתימה. נראה כי הכותב התבייש, בצדק, לחתום עליו בשמו. עד כה לא נתפס הפושע ולא ידוע דבר על זהותו, מוצאו וריקעו של הרוצח.

■ ה„בי.בי.סי."

לעומת „שידורי ישראל"

לפני מיספר שבועות מלאו 50 שנה לשידורי הב.בי.סי. המפורסמים בכל העולם באובייקטיביות שלהם, שלא כשידורי ישראל התלויים ישירות במנגנון החשוך וממשלת־ישראל.

בין היתר מפורסמים הסרטים הדוקומנטריים של הבי.בי.סי. השידורים בטלוויזיה הם בצבעים ואפשר לקלוט גם בשחור־לבן. השבוע החלו לשדר ברדיו שידורי מוסיקה קלה בצורה סטריאופונית. זאת ממש חווייה לשמוע את הקולות עוברים מרמקול לרמקול.

ג'ו וג'ודי, לונדון

● מכתבם של הקוראים ג'ו וג'ודי הגיע על־גבי גלוייה עם תצלום מגדל הדואר ברח' קליבלנד. בלונדון, שהוא הבניין הגבוה ביותר בבריטניה **(ראה תמונה)**. גובהו כ־106 מ', כולל אנטנת התשדורת שבקצהו. המיגדל שוקל 13 אלף טון, שמתוכם 95 טון פלדה גמישה לחיזוק הבסיס ו־685 טון פלדה מעודנת לחיזוק המיגדל עצמו. המגדל נבנה כדי לספק את התיצרוכת הגודלת של שירותי הטלקומניקציה בבריטניה.

■ האמונה

בנקיון

> **„העולם הזה" 1834, פסוק שבוע מתוך מודעה שהופיעה ביומון בשפה הערבית „אל קודס".**

הפירסום, למרבית הפלא, גרם לגל של זעם, בקרב כמה מוסלמים. וזו לשון המודעה המקורית שנכתבה על ידינו:

הנקיון הוא חלק מהאמונה / ראמדאן הוא חודש האמונה / ראמדאן — אם כן — הוא חודש הנקיון / ציבעו נא את בתיכם בצבעי טמבור החדשים / שנה טובה צום מבורך.

לוטפי משעור, נצרת

● נוסח תירגום המודעה שהופיע ב**העולם הזה**: „ראמאדן הוא חודש אמונה, טוהר ונקיון. צבע נא, איפוא את ביתך בצבעי טמבור החדישים ביותר.

מי מייצג את „כסית"?

> **„העולם הזה" 1836, „שזר וגולדה סולקו מ,כסית'", על תוכנית הטלוויזיה „חיים שכאלה" עם חצקל איש־כסית.**

כאחד שנתבקש להשתתף בדברים ובצילומים בתוכנית, אני רואה עלבון לי, לכסית ולחצקל בתוכנית עצמה. בגלל התפרעות בלתי הוגנת ותרבותית של מיספר שחקנים שעשו מהתוכנית צחוק, ובאשמת עורך התוכנית שהראה חולשה ולא השכיל להשתלט על הבלגן.

התוכנית יצאה מסולפת ולא באה לידי ביטוי מפי אנשים שיכלו להוסיף לתוכנית ולתת לה לכסות את הפיצוי שהם חייבים לה. והם חייבים לה.

אני כמו המוהיקני האחרון נשארתי נאמר לחצקל ולכסית, ומאות צילומים שמורים באמתחתי מאז. ומאות הזיכרונות והציורים שעשיתי על מפיות כסית, לא באו לידי ביטוי בתוכנית באשמת כמה מוקיונים שמתיימרים בכל מחיר תמיד להכניס את האף השחצני שלהם!

צר לי שכך יצא ונשארנו עם עלבוננו. באשר לי, זה כואב לי ואין לי סליחה לעורך התוכנית ולאנשים שגרמו לכך.

צר לי שהכתבה שלכם אינה משקפת את האמת (והרי אתם לוחמים בעד האמת) ונבחרו צילומים שהם רחוק מלהיות נאמנים להווי של כסית, ובאף מילה לא נזכר שמי.

מצורפת תמונה אחת מתוך מאות צילומים על כסית ומכסית.

צייר משה ברנשטיין, תל־אביב

ברנשטיין (מימין) והצקל (עומד משמאל) ב„כסית"

המוהיקני האחרון

מאת אורי אבנרי

8 - 6 בנובמבר 1972

„סעיף דיין" לתקנון הכנסת

משה דיין רוצה בחיסול „הסיעות הקטנות" — כשהכוונה היא לסיעה קטנה מסויימת מאוד.

על כך דיבר בלישכת מיפלגת העבודה, כאשר תמך בהעלאת אחוז־החסימה, יומיים אחרי שמחיתי פומבית על תגובתו החוצפנית לשאילתות חברי־הכנסת.

השבוע עברנו להתקפה נגדית. אמנון זיכרוני הגיש בשם הסיעה הצעה רשמית לתיקון תקנון־הכנסת. העי־

> **שר הבטחון, מר משה דיין, תמך אמש, בדיון בלשכת מפלגת העבודה, בהגדלת אחוז החסימה בבחירות לכנסת השמינית.**
>
> **מר דיין אמר, כי יש לפעול למען הקטנת מספר הסיעות בכנסת והדרך הטובה ביותר לכך היא שינוי שיטת הבחירות, אך אם השינוי לא יוגשם, יש ללכת בדרך הגדלת אחוז החסימה.**

דברי דיין בלישכת „עבודה"

תונאים הדביקו להצעה זו מייד את השם „סעיף דיין".

הצעתנו הרשמית היא להוסיף לתקנון הכנסת את הסעיפים הבאים:

„השר יהיה חייב להשיב תשובה מלאה, שתספק את כל המידע, לפי מיטב ידיעתו.

סבר יושב־ראש הישיבה, כי השר הנשאל לא השיב כראוי על השאילתה, או שתשובתו היתה מתחמקת, יעיר על כך לשר, ויחייבו להשלים את תשובתו, באותו מעמד.

לחצעה זו הוספנו את דברי־ההסבר הבאים:

לאחרונה, ובאופן שיטתי, מתחמק שר־הביטחון ממתן תשובות לשאילתות. הדברים הגיעו לידי זילזול מופגן בכנסת ובחבריה.

בישיבת הכנסת שנתקיימה ביום 31.10.72 נתבקש השר דיין להשיב על מיספר שאילתות. על מרביתן השיב בנוסח לקוני: „אין לי מה להוסיף". לעיתים אף ציין כי אין לו מה להוסיף למה שהובא לוועדת החוץ והבטחון, או לוועדת הכספים, מבלי שאותם פרטים היו בגדר סוד מדינה; או שציין כי אין לו מה להוסיף לדברים שפורסמו בעיתונות.

כך, למשל, שאלתיו על מיספרם הכולל של בחורי־ישיבות ששוחררו משירות צבאי, וביקשתי במפורש לדעת כמה בחורי־ישיבות שוחררו בשנה האחרונה. בתשובתו היפנה אותי השר לתשובה שנתן לשאילתה אחרת, לפני למעלה משנה, מבלי להתייחס כלל לשאלה בדבר מיספר בחורי־הישיבות ששוחררו בשנה האחרונה.

אין כל הצדקה לטענה, העולה מדברי מר דיין, כאילו הוא פטור מלהשיב על שאילתות, אם כבר דיבר על הנושא בוועדת חוץ ובטחון וועדת הכספים.

התקנון מחייב אותו להשיב במלאה, ולהשיב גם לשאלה נוספת של חברי־הכנסת. מה שנאמר בסוד בוועדה אינו יכול להיות תחליף לישיבה פומבית זו.

אם שר־הביטחון סבור שהתשובה יכולה לפגוע בענייני המדינה, הרי אז הוא יכול לסרב להשיב לשאילתה בכלל בהסתמך על סעיף 41 של תקנון הכנסת.

ואכן, מר דיין משתמש למכביר בסמכות זו.

מתקנון הכנסת עולה בבירור שהשר חייב לתת תשובה מלאה ועניינית, ולמסור את כל הפרטים המבוקשים לפי מיטב ידיעתו, אם בקיצור, אם בהרחבה.

אולם מאחר שהדבר לא נאמר במפורש, הריני סבור שצריך לתקן את התקנון כדי להסיר ספק מלבו של שר־הבטחון.

בעניין זה כבר היתה התכתבות בין יו"ר הכנסת וביני. כאשר הגיע זילזולו של שר־הביטחון בכנסת לידי ביטוי בהזדמנויות קודמות, בהם נתבקש השר להשיב על שאילתות, ונוכח זילזול זה, מצאתי אז לנכון לפנות ליו"ר הכנסת. על פנייה זו קיבלתי את תשובת היו"ר, ובה מציין היו"ר, כי התקנון אינו מקנה ליו"ר הכנסת סמכות להתערב בתוכן התשובה.

להרוג חוק תורכי ולנוח

קוראים להם „חוקים עותומניים", לפי השיבוש האירופי של חשם „עותמאן" או „עוסמאן", מייסד הממלכה התורכית (האות הערבית המדוייקת אינה קיימת בעברית). חוקים אלה, ובראשם ה„מג'לה" („המגילה"), עדיין נמצאים בתוקפם בישראל, אחרי שבוטלו מזמן בתורכיה עצמה ובכל ארצות המרחב.

השבוע הציע שר־המישפטים לבטל את אחרוני החוקים האלה. אמרנו על כך, בין השאר:

אורי אבנרי: בשנת 1325 מת עוסמאן איבן ארטוגרול, מנהיג של שבט קטן במערב תורכיה. הוא בוודאי לא חלם שכעבור 652 שנים נדון בירושלים בחוקים הקרויים משום־מה על שמו.

כאשר אחרון המושלים התורכיים עזב את ירושלים בשנת 1917, ודאי קשה היה להאמין שכעבור 55 שנים עוד ידון פרלמנט בירושלים בביטול חוקים תורכיים.

אני זוכר שכאשר התחלתי לעבוד אצל עורך־דין, בגיל 14, אחד הדברים הראשונים שקראתי היה ספר המג'לה. האנרכרוניזם החביב של כמה מסעיפי המג'לה עוררו כבר אז את תשומת־לבי.

כל זה רק מוכיח שחוק נולד לפעמים בקלות, אבל מת בקושי רב.

...הגיע הזמן לבטל חוקים אלה, ואני בעד זה. אבל נשארו חוקים רבים במדינת ישראל שזמנם עבר גם הוא מזמן, והם נשארים בספרי החוקים, למרות שהם נוגדים את החיים במדינה, את התחושה המוסרית של הציבור. אבל אין עוז לקום ולבטלם.

הנה, למשל, ביטול סעיפי החוק הפלילי האוסרים הפלות מלאכותיות.

זה מובן מאליו היום בכל ארצות התרבות. מדוע צריך לבוא חבר־הכנסת כמוני ולהגיש זאת בצורת הצעת־חוק פרטית? ההצעה שלי נדונה בכנסת, הכנסת צריכה עוד להצביע עליה. אני חושש לעלות אותה להצבעה, מכיוון ששר־הבריאות אומר שהוא מחכה למסקנות של איזו שהיא ועדה, שצריכה לתת לו חיפוי מוסרי, כדי שהוא ירהיב עוז בלבו ויציע לכנסת להצביע בעד הצעתי לבטל את הסעיפים האלה, שאין להם שום קשר עם החיים בישראל היום. במדינת ישראל מבוצעות רבבות הפלות מלאכותיות מדי שנה, והתחושה המוסרית של הרוב הגדול של החברה הישראלית מקבל את הדבר כדבר מובן מאליו.

דוגמה אחרת: ביטול סעיפי החוק הפלילי האוסרים יחסים חד־מיניים בין מבוגרים, תוך הסכמה.

אנחנו יודעים ששר־המשפטים, וכמוהו כמה מן המישפטנים המובהקים בכנסת, הביעו דעתם בעד ביטול הסעיפים האלה, כאשר העליתי את הדבר לדיון. בכל זאת נמצא רוב נגד הצעתי.

השבוע הגשתי שוב את אותה ההצעה מחדש. אבל אני שואל: מדוע צריך חבר־הכנסת כמוני לעשות זאת? הגיע הזמן שממשלת ישראל, המייצגת את הרוב במדינה זו, ושצריכה לבטא את התחושה המוסרית של הרוב — תקבל על עצמה את התפקיד הזה.

שליט עוסמאני (במאה ה־16)

יעקב נחושתן: מה גם שהסעיפים האלה קשורים לחוק התורכי.

אורי אבנרי: אף פעם לא הבנתי מדוע התורכים דבקו דווקא באיסורים אלה.

דוגמה שלישית: התקנות לשעת־חירום.

אני סבור ששר־המישפטים צריך לקחת את היוזמה בידיו, לבטל את החוקים האלה, להחליף אותם במקום שהוא סבור שאין לבטלם כליל, ובוודאי לבטל את הסעיפים הדראקוניים.

במקום מעצר מינהלי צריך לבוא מעצר מישפטי, בצורה זו או אחרת; ואת כל הסעיפים המאפשרים הגלייה, הריסה ושאר דברים שהדעת לא סובלת אותם יש לבטל, למרות שהם לא נולדו תחת דגל עוסמאני דווקא, כי אם תחת דגל בריטי ואפילו תחת דגל ישראלי.

לגבי, הדגל במקרה זה קובע מעט מאוד. חוק טוב הוא חוק טוב. יהא הדגל המתנופף עליו אשר יהיה; חוק רע הוא חוק רע, אפילו אם הוא עברי מקורי.

הקואליציה של רחוב ליליינבלום

במשך כל השבוע נמשך מאחורי הקלעים של הכנסת המאבק על אחוז־החסימה, ושאר המזימות שנועדו לקצץ את כנפי סיעתנו ו„הסיעות הקטנות".

ניצלנו כל הזדמנות כדי לחשוף מזימות אלה מעל דוכן הכנסת, וחזרנו אליהן שוב ושוב. ההזדמנות הטובה ביותר היתה בשעה שהכנסת דנה בדו"ח השנתי של מבקר־המדינה:

אורי אבנרי: לשם מה צריכים להעלות את מיספר חברי־הכנסת ל־150?

אני מביט סביבי ורואה את האולם כפי שהוא עכשיו. יש מקום להוסיף עוד 30 כסאות. מי שתיכנן את האולם השאיר מראש מקום פנוי כדי שאפשר יהיה להתקין 30 מושבים.

אך האם לא די לנו ב־115 כסאות ריקים ברגע זה, כאשר אנחנו דנים באחד הנושאים החשובים ביותר במדינה, ואולי הנושא המרכזי ביותר?

התפקיד החשוב ביותר של פרלמנט והוא — לבקר את הרשות המבצעת. אנחנו מדברים על מאות מיליונים של כספי משלם־המיסים, זיעת אפיו של האזרח. לאן הם הלכו מיליונים אלה?

והנה הבית ריק. כרגע נוכחים מלבד כבוד היושב־ראש, שישה חברי־כנסת ועבדכם הנאמן הנואם כאן.

בימים האחרונים מדברים בעיתונים על „סיעות גדולות" ו„סיעות קטנות". אנשי „הסיעות הגדולות" מביעים בטלוויזיה וברדיו את דעתם, שאין מקום ל„סיעות קטנות" בכנסת. גברת גולדה מאיר אמרה שבכלל אין מקום לסיעות של חבר אחד או שניים.

אני שואל: האם המערך הוא כרגע סיעה גדולה או קטנה מאוד? נוכחים כאן ארבעה חברי־הכנסת של המערך. סיעת גח"ל אפילו איננה „סיעה קטנה" — כל סיעת גח"ל נעדרת מהאולם. אז מה ההבדל בין „הסיעה הקטנה" של המרכז החופשי, ששני חבריה נוכחים כרגע בכנסת, לבין „הסיעה הגדולה" — סיעת גח"ל — שכל 26 חבריה נעדרים?

הרי זו חוצפה מצד נציגי מיפלגות שיש להם מנדטים רבים, אך שכסאותיהם ריקים, לדבר על „סיעות קטנות"!

אם הגברת גולדה מאיר סבורה שסיעה המונה פחות משלושה חברים אינה צריכה להיות בכנסת — כי אז צריכים לסלק את כל הסיעות שברגע זה אינן מייוצגות לפחות על ידי שלושה חברים.

אדוני היושב ראש, אתה יכול לשאול מה כל זה קשור לדין־וחשבון של מבקר־המדינה. לדעתי יש קשר ישיר.

כאשר העיתונות בארץ התחילה להתייחס ברצינות לתפקידה לבקר את מעשי השלטון ולחשוף שערוריות כלכליות, צעד בראשה שבועון מסויים. תגובת השילטון היתה לחוקק את „חוק לשון הרע" הזכור לדראון. הציבור התקומם נגד סתימת פי הביקורת, ואחת התוצאות היתה שנוצרה סיעה חדשה בכנסת, סיעה „קטנה", ונכנסתי למוסד הזה.

מאז, עוסקת סיעתי, וסיעות „קטנות" אחרות, באותו תפקיד בבית הזה — לחשוף את שערוריות השחיתות, להביא לדיון פומבי על השערוריות ועל השיטה המולידה אותן. המסקנה: בעלי השררה מנסים לחוקק מין חוק־לשון־הרע חדש, חוק שיסלק את „הסיעות הקטנות" המגלות שערוריות אלה.

אין שום סיבה אחרת לכל תסבוכת המזימות, החל באחוז החסימה וכלה בזיוף שיטת חלוקת העודפים בבחירות. אין שום סיבה מלבד זאת — לסלק את סיעות הביקורת, את מבקרות־המדינה בבית הזה, ולהשאיר את הבית פנוי למה שאפשר לקרוא: הקואליציה של רחוב ליליינבלום.

שר־האוצר אמר בטלוויזיה: מדוע פתאום מאשימים את הממשלה בעיסקות הדולרים השחורים? הלא 105 חברי־הכנסת ידעו על העסקים האלה במשך 18 שנה, והסכימו להם! מי הם אותם 105? — אותם 105 או 100 שיישארו בבית הזה כאשר יסולקו — כפי שמקווים בעלי־המזימות — „הסיעות הקטנות", ואז אותם 100 ייהפכו ל־150.

זוהי קואליציה נאה מאוד, קואליציה הכוללת את האופוזיציה המימסדית, קואליציה שנתנה הכשר לעיסקת הדולרים השחורים.

היכן המדינה שבה יש שר הסוחר ברכוש גנוב,

החשוד בהעלמות מס ובהברחת מטבע זר?

בפעם השנייה תוך שמונה ימים הוגשו הצעות אי־אמון לממשלה, וגם הפעם בעניין חברת „ורד".

כעילה שימשו הגילויים על תשלום שוחד למדינאים במדינות זרות, תמורת קבלת עבודות לחברה הממשלתית־הסתדרותית. במיוחד הסעיר המיברק המשעשע בו ניתנה ההוראה לתשלום שוחד, תוך שימוש במילות־צופן שקופות כמו „התרנגול", „וילהלם טל", „הדוד סם", „פרא אדם" ו„האדומים".

לפני הוויכוח נתבקשו כל הנואמים להימנע מלהזכיר את המדינות והאישים הזרים המעורבים בפרשות השוחד. צייתתי להוראה זו — אך בצורה מסויימת משלנו.

כשקמתי לנאום, נכחו באולם כתריסר ח"כים. למעלה ממחצית הכנסת ישבה במיזנון, וחיכתה לצילצול התצבעה. אז נהרו לאולם, הצביעו והסתלקו.

על רקע זה פתחתי את נאומי כלהלן:

אורי אבנרי: יש הצעה, אדוני היושב־ראש, להעלות את מיספר חברי הכנסת ל־150.

אני מציע, לעומת זאת, להוציא מן האולם הזה 60 מושבים.

אם יהיה מושב אחד לשני חברי־כנסת, כמו באנגליה — ייתכן שמראה האולם יהיה פחות מדכא, כששלוש סיעות מציעות אי־אמון לממשלה והממשלה מתגוננת על מעשיה, ואלה גם אלה נעדרים מן האולם בעת הדיון.

אברהם עופר: מפני שעושים את זה בכל שבוע.

אורי אבנרי: בשבוע שעבר, חבר־הכנסת עופר, מראה הכנסת לא היה מעודד יותר.

צבי צימרמן: אני רואה שגם הצעת אי־אמון בכל שבוע זה לא עוזר.

היו"ר ישראל ישעיהו: חברי הכנסת, קודם כל — הכנסת ישנה, ועוד מעט ייכנסו כולם להצבעה. לא צריך להפריז. זוהי הפרזה. האולם היה מלא, ועוד מעט יתמלא.

אורי אבנרי: אדוני היושב־ראש, אתה צודק: הכנסת ישנה, רק חבריה אינם.

מדוע רגז אידי אמין?

אדוני היושב־ראש, המדינה כולה עוסקת בימים אלה בחידונים:

למה קירקר התרנגול?

למה קירקר התרנגול?

ומה קרה לתפוח של וילהלם טל?

מי הם האחיינים של הדוד סם?

על איזה עץ מטפס פרא אדם?

מה הם העסקים השחורים של האדומים?

וכן הלאה וכן הלאה. אפשר להוסיף עוד שאלות. למשל:

מדוע גורש מהארץ מאיר לנסקי? מדוע לא מינו אותו כמנהל של חברת „ורד", שבה המומחיות המיוחדת שלו יכלה להביא תועלת?

מהי דמות יחסי־החוץ שלנו בארצות מסויימות? נפל דבר בין מדינת־ישראל ובין פרא־אדם בשם אידי אמין — מדוע?

האם זה באמת היה עניין פוליטי? האם הוא לא קיבל מאיתנו, או קיבל פחות מדי, או יכול היה לקבל יותר מאחרים?

היו"ר ישראל ישעיהו: חה"כ אבנרי...

אורי אבנרי: בכוונה אני מזכיר רק שם של מישטר בלתי־ידידותי לישראל.

היו"ר ישראל ישעיהו: אני מבקש לא להזכיר שמות של אישי מדינה זרה. אפילו את אידי אמין לא נזכיר פה.

אורי אבנרי: אפילו מדינה לא־ידידותית...

היו"ר ישראל ישעיהו: לא נזכיר שמות. הוא יימחק.

יהונתן יפרח: ...עד שלא יהיה משוגע — אי־אפשר לדעת.

אורי אבנרי: אני מתאפק מלהשיב על כך.

חזרה לתקופת הבאקשיש

אדוני היושב־ראש, קודם כל אנחנו חייבים תודה לעיתונות, שהיא — ולא הכנסת — גילתה את השערוריה החדשה הזאת.

אתמול הצבענו כאן לבטל חוקים עוסמאניים. עכשיו מסתבר שאנחנו חזרנו למינהג העוסמאני המפורסם ביותר: הבאקשיש.

אין זה סוד שהעולם נחלק לשני מחנות: מדינות של באקשיש, ומדינות של לא־באקשיש. יש מדינות רבות בעולם שהכל נעשה בהן בדרך השוחד: מושל־המחוז מקבל, הפקיד מקבל, המנהל מקבל, השר מקבל, וראש־הממשלה מקבל — וכולם כאחד יש להם חשבונות בבנקים במדינה של וילהלם טל. זה ידוע.

השאלה היא: לאיזה משני המחנות הללו שייכת מדינת־ישראל?

עד אתמול יכולנו אולי להשתעשע באשלייה שאנחנו שייכים למחנה השני, למחנה המתוקן.

מה שנתגלה היום הוא שאנחנו שייכים למחנה של מדינות־הבאקשיש, לפחות כמשלמים. שאנחנו מוכנים לשלם, לשחד, להדיח, להעשיר רודנים מושחתים, להעביר כספים לחשבונות בבנקים שווייציים. זה הוכח.

אולם, אדוני היושב־ראש, האם באמת יש הבדל בין משלם שוחד ומקבל שוחד? לא רק מבחינה מישפטית, ולא רק מבחינה מוסרית, אלא גם מבחינה מעשית?

האם אפשר לשלם עמלה של מיליון לירות לדיקטטור...

שימחה ארליך: לא לירות — דולרים.

אורי אבנרי: ...עמלה של מיליון דולר לדיקטטור פרא־אדם, מבלי שמעביר־העמלה יקבל בעצמו עמלה משלו? האם אפשר להעביר כסף לבנק בשווייץ, לחשבון ממוספר, מבלי שהמעביר יפתח גם לעצמו באותו בנק חשבון משלו?

כמה אישים, אישי מדינת־ישראל בדרגים השונים, יש להם כיום חשבונות ממוספרים כאלה אצל וילהלם טל?

חידה על שר מסויים

אדוני היושב־ראש, הריקבון גדול יותר. אמרנו שלא נדבר בשמות של מדינות. אבל אני מוכן לחוד חידה, אדוני היושב־ראש:

איזו מדינה היא זו שבה יש שר השודד באופן קבוע את רכוש המדינה? איזו מדינה היא זו שבה שר חשוב סוחר באופן קבוע ברכוש גנוב? איזו מדינה היא זו שבה שר העוסק ברכוש גנוב חשוד מאוד בהברחת מטבע? איזו מדינה היא זו שאותו שר בה חשוד בהעלמת מס ממס־הכנסה מעסקים ברכוש גנוב, עסקים בלתי־חוקיים, בינלאומיים?

אדוני היושב־ראש, אמרנו שלא נזכיר שמות של מדינות. לכן לא אזכיר גם את שם המדינה הזאת.

היו"ר ישראל ישעיהו: חבר־הכנסת אבנרי, אל תסטה מהנושא העומד על סדר־היום.

אורי אבנרי: אדוני היושב־ראש, אני חייב תשובה על ההערה הזאת.

יגאל הורביץ: זו הסטייה שלו.

אורי אבנרי: אדוני היושב־ראש, אני חייב תשובה לך, וגם לחבר־הכנסת הורביץ, על ההערות האלה. אנחנו עוסקים פה בהצעת אי־אמון לממשלה על רקע של שחיתות. והשאלה, האם הממשלה עצמה, או חבריה, שטופים שחיתות — היא רלבנטית מאוד לנושא הזה.

היו"ר ישראל ישעיהו: חבר־הכנסת אבנרי, אם גמרת ואתה עובר הלאה, לא אתווכח איתך. אם לאו — היום לא יום־כיפור, שמונים את כל האשמות. אנחנו דנים על נושא מסויים, תישאר בתחום הנושא..

אורי אבנרי: אינני מתכוון להרחיב, מפני שאין צורך להרחיב. הדבר שאותו רציתי לומר — אמרתי.

אני שואל: איפה היו הסיעות האלה, שלוש הסיעות שהגישו היום הצעת אי־אמון, כאשר נתגלו הגילויים החדשים בעניין זה בימים האחרונים, מעל דפי העיתונים הישראליים? אף אחד לא הגיש על כך אי־אמון!

אני עוד מחכה לדין־וחשבון של מבקר־המדינה על נושא זה, שכל המדינה עוסקת בו. אני מחכה לחקירה מישטרתית, ולחקירת היועץ המישפטי בנושאים האלה שהועלו בפומבי בעיתונות, ולא בעיתון אחד. עכשיו, ברוך השם, יש כבר יותר מעיתון אחד העוסקים בעניין זה, חבר־הכנסת הורביץ.*

אבל, אדוני היושב־ראש, מדינה העוסקת בדולרים שחורים, מדינה המשלמת שוחד למדינאים זרים, מדינה שבה שרים עוסקים במיסחר בלתי־חוקי — מדינה כזאת ודאי אי־אפשר להביע לה אמון.

משה נסים: למדינה?

אורי אבנרי: אני מתכוון לממשלה של המדינה הזאת. למדינה יש לי אמון רב; לממשלה אין לי אמון בכלל.

אמר פה חבר־הכנסת תמיר שלא צריכים להקפיד על כך שדרכי הממשלה יהיו אתיות, שדרכיה יהיו מוסריות, שדרכיה יהיו פוריטניות. אינני מקבל את התפיסה הזאת.

יש לדרוש מממשלה שתהיה יותר פוריטנית, יותר אתית ויותר מוסרית, מאשר אזרחיה.

„על כך בוכה לבי"

ליבי בוכה על כל הפרשה הזאת.

היתה למדינת־ישראל אפשרות נהדרת להופיע בעולם השלישי, באסיה, באפריקה, באמריקה הלטינית, כמדינה המוסרית בהא הידיעה, כמדינה טכנולוגית מתקדמת, ובכל זאת חדשה, צעירה וטהורה. יכולנו להיות נושאי הדגל של ההתחדשות המדינית והמוסרית בעולם השלישי כולו.

והנה — כמעט הייתי אומר שאנחנו מופיעים במדינות האלה בדמותו של היהודי של „דר שטירמר", בנושאי שחיתות, כמשחדים, כמשחיתים, כחיל המאסף של המחנה הקולוניאלי המושחת, שזה עתה יצא מן העולם הזה.

לבי דואב על כך. והממשלה, האחראית לכך — שירות רע מאוד היא עושה למדינה הזאת.

אדוני שר־החקלאות, הקשבתי לדבריך לפני שבוע, ושיכנעת אותי שצריכים להביע אי־אמון לממשלה הזאת. אתה ולא אחר.

הקשבתי לדבריך היום, ולא שמעתי מילה אחת של הסתייגות חמורה, טוטאלית, מהמעשים הנפסדים האלה שנעשו על־ידי חברה ממשלתית. לא שמעתי מילה אחת של התנצלות, מילה אחת של הבעת צער בפני המדינות ההן, שאנחנו עזרנו לקיים בהן מישטרים מושחתים.

כל מה שאמרת הוא: ידעתם כבר לפני שבוע שאנחנו מושחתים, אז מה אתם באים להציע בפעם שנייה אי־אמון? ידעתם לפני שבוע שאנחנו מושחתים, אז מה אתם מתרגשים היום?

אם זו כל ההגנה שאתה מסוגל לתת לממשלה שלך, אתה משכנע אותי כפעם השנייה שצריכים להביע לה אי־אמון.

■ ■ ■

התקריות בעת הנאום היו משעשעות, מפני שכלל לא הזכרתי את שמו של משה דיין — אך מעריצי דיין הבינו מייד כשהכוונה אליו. על ראש חסידי הגנב בוער הכובע. אחרי הנאום אירעו החילופים הבאים:

היו"ר ישראל ישעיהו: העירו תשומת לבי שחבר־הכנסת אבנרי השתמש בביטוי — שהישראלי מופיע באפריקה בדמות היהודי המצוייר בשטירמר. הסחתי דעתי לרגע בשעת אמירת הדברים, והייתי מבקש מחבר־הכנסת אורי אבנרי כי יחזור בו מביטוי זה.

אורי אבנרי: לא אמרתי את הדברים בנוסח כזה, אבל לא איכפת לי שהדבר יימחק.

משה דיין ואידי אמין: למה וכמה?

---

* הכוונה לדיווחי **הארץ**, שהצטרף **להעולם הזה** בגילויי פרשות העתיקות של דיין.

סרטי שפירא בע"מ-הנרי אותנה מציגים:

ראובן בר-יותם

בסרטו הצבעוני של
פרדי שטיינהרדט

סלומוניקו

גבי עמרני
אתי גרוטס
יהודה אפרוני
רונית פורת
לבנה פינקלשטיין
רבקה מיכאלי
מני פאר

יעקב בן-סירא
אריה מוסקונה
מוסקו אלקלעי
חיים פולני
ג'וקי ארקין
נחום שליט
שרגא הרפז
יהודה פוקס
ראובן שפר

בהשתתפות:
טריפונאס

מפיק: **רוני יעקב**

תסריט: ראובן בר-יותם-אלי תבור
צלם ראשי: יחיאל נאמן
מוסיקה: דובי זלצר

שבוע 2
ב-11 בתי קולנוע
בעת ובעונה אחת

מוגרבי תל־אביב	חן ירושלים	אורה חיפה	הדר גבעתיים	שרון נתניה	
רינה חולון	היכל פתח־תקוה	אשל באר־שבע	אורן באר־שבע	אסתר אשדוד	דגון אשדוד

לאחר שבועיים של הסתערות העיתונות החלה פריט' ארויו מצטלמת עם בובה במקום עם התינוק האמיתי

■ כשהופיע ח"כ **זלמן שובל** באסיפה של רוקחים, שאלוהו אם יש בכנסת נציגות לרוקחים. השיב שובל: „בוודאי. יש סיעת רק"ח."

■ בעת ההצבעה על ההצעה להביע אי־אימון לממשלה בגלל פרשת חברת ורד, הפתיע ח"כ סא"י **אברהם ורדיגר** כאשר הצביע בעד הממשלה. התלוצץ על כך ח"כ גח"ל **צבי צימרמן**: „זה מפני ששמו של ורדיגר מתחיל באותיות ורד." „אם כן," שיסע אותו ח"כ אחר, „נראה איך אתה תצביע אם תעלה פרשה הקשורה בחברת צים."

■ ג'נטלמניות למופת גילה השבוע מזכ"ל מפ"ם ח"כ **מאיר יערי**. בראיון ל**רפאל בשן** סירב יערי לגלות את גילה של ראש־הממשלה **גולדה מאיר**. „עכשיו קרובה גולדה לגיל שלי," אמר יערי בן ה־75. „אינני רוצה להגיד בדיוק מה הגיל שלה, מפני כבוד לגברת, אף־על־פי שזה לא יזיק לה לשידוך."

■ חבר הממשלה שאיננו ג'נטלמן, לדעתו של מאיר יערי, הוא שר־הביטחון **משה דיין**: „דיין אפילו לא אומר לי שלום!" התמרמר המזכ"ל. „מה יש? נישלתי אותו מירושת הסבתא שלו? הנה עובר על פניך יהודי בא־בימים, מדוע אינך אומר לו שלום?" בכלל, דעתו של יערי על שר־הביטחון לא כל־כך טובה: „אם ייסר אותנו **דויד בן־גוריון** בשוטים, מוכן דיין לייסר אותנו בעקרבים."

■ איל־הספנות הישראלי **יעקב מרידור** רגיל כנראה יותר לנסיעות במרחבי־הים, בהם אין הגבלות תנועה חמורות, מאשר בנהיגה על היבשה. כאשר נסע בשבת האחרונה במכונית דודג' שכורה בדרך השלום בתל־אביב, לא התחשב במיוחד ברמזורים, חצה אותם באור אדום.

■ לידת תינוקם של **פריטי** ו**רוברט ארויו** עוררה שימחה כללית וגל של כתבות בטלוויזיה ובעיתונות. אחרי שבועיים של צילומים בלתי־פוסקים, החליטה פריטי שמספיק להטריד את התינוק, לא הירשתה לצלמו יותר. כשהגיע צלם עיתונות למחלקת היולדות בבית־החולים על שם שיבא בתל־השומר, סירבה פריטי לבקשתו לצלם את התינוק יחד איתה. הצלם התעקש והודיע לה כי הוא מוכרח צילום. כפשרה הסכימה פריטי להצטלם ליד מיטה, אשר עליה השכיבו בובת פלסטיק בגודל של תינוק, המשמש ללימוד האמהות הטריות את הטיפול הראשוני בילד.

■ שופטי הכדורגל בארץ מורגלים לחפצים שונים ומשונים המתעופפים לעברם תוך כדי משחק. אך לשופט הליגה הלאומית **ויקטור נאמן** ציפתה הפתעה מיוחדת במינה: אוהד כדורגל חמום־מוח זרק לעברו את נעלו. סמל־מישטרה שהגן על השופט אסף את הנעל, בתיקווה שבעלה יבקש אותה חזרה. הוא התבדה. האוהד האלמוני העדיף לחזור הביתה עם נעל אחת, מאשר להזדהות.

■ זכרונות מטקס ברית המילה שלו העלה השבוע העיתונאי־סופר **יורם** (חיי כלב) **קניוק**. היה זה בתוכנית גלי־צה"ל, מצעד הפיזמונים שלי. קניוק ביקש להשמיע את שירו של **חיים נחמן ביאליק** הכניסיני תחת כנפך, הסביר את בקשתו בכך שביאליק היה הסנדק שלו. הוא החזיק אותו בידיו בעת שמלו אותו, וקרא שמו יורם. כפי שסיפרו לקניוק כמה שנים אחרי אותו טקס, אמר לו אז ביאליק: „כשתגדל, אם תחכם, יקראו לך יהורם."

■ מופת למאבק לקיצוץ ההוצאות הממשלתיות נתן נגיד בנק ישראל **משה זנבר**, שהירצה בפני ועדת השרים לענייני כלכלה על הצורך בקיצוץ התקציבים הממשלתיים: בנק ישראל הדפיס את תוכן הנאום בחוברת מודפסת על נייר משובח בעשרות אלפי עותקים. כדי להבטיח את תפוצת החוברת, פירסם הבנק מודעות בעיתונות, הקוראת לציבור לבקש את החוברת מבנק ישראל שישלח אותה בדואר למבקשים.

■ המזכיר הכללי של הנוער העובד והלומד, **אסף אגין**, יצא בסוף השבוע לחו"ל לוועידה של ארגון תנועות הנוער הבין־לאומי, פאלקון. לאחר שעלה למטוס, גילה אסף כי שכח לקחת מאשתו, שליוותה אותו לנמל התעופה, את המטבע הזר שקיבל לנסיעה. הוא פנה לקברניט המטוס, והלה כיבה את מנועי המטוס, איפשר לאסף לרדת ולקחת מאשתו, אשר המתינה עדיין בנמל התעופה, את הדולרים.

■ פגישה מעניינת נערכה במוצאי־שבת במסיבה פרטית בין שני הציירים הידועים **ז'אן דויד** ו**יוחנן סימון**. דויד התנפל בצעקות על סימון, על שהאחרון לא השתתף באותו בוקר בכנס השנתי של אגודת הפסלים והציירים שנערך בעין־הוד. רק לאחר שסימון התנצל ארוכות, התגלה, שגם דויד לא היה כלל בכנס.

■ במישאל שערך העיתון הצרפתי פרנס סואר נשאלו המשתתפים על סודות חדר המיטות שלהם. השיבה הזמרת **ז'ולייט גרקו**, בת ה־45: „רק גברים צרפתיים מבינים את משמעות ההתייחדות במיטה. עם או בלי אור — העיקר שהדבר נעשה כראוי." ואילו לשחקן **רוברט חוסיין** (44) יש תלונות לדור הצעיר: „בני ה־20 וה־30 הם מתחרינו הגדולים בשטח האהבה. הנשים של היום נותנות סיכויים רבים יותר לצעירים, אך האמת היא שהמבוגרים טובים יותר." ל**בריג'יט ברדו**, בת ה־38 אין בכלל בעיות בנושא: „או שאתה נולד סקסי, או שעליך לסבול כל חייך. בנושא זה, מכל מקום, אין לי דאגות; פעמיים בשבוע אינן מספיקות לי."

עמוס אטינגר

עורך תוכנית הטלוויזיה **חיים שכאלה**, בחברת אשתו העיתונאית תמר אבידר, בילה את סוף השבוע בבדידות מזהרת, הרחק מההמון הסוער, על סלע בתוך ימה של אילת, שם אכל יחד עם אשתו את ארוחת הצהריים שלהם שהורכבה מדגים ובשר.

דויד רוטשילד

נכד למשפחת רוטשילד העשירה, איתן בדעתו, למרות כל ההכחשות, לשאת לאשה את ארוסתו מזה זמן רב, מריזה לרנסון (לידו, גלויית־לב). החתונה תתקיים לכל המאוחר באביב הקרוב. דויד (29) הוא בנו ויורשו של ראש משפחת רוטשילד, הברון גי דה־רוטשילד. מריזה (24) התפרסמה כנערת־שער וכוכבת בסרט **מוות בוונציה**. הקהל הישראלי יוכל לחזות בה גם בסרט המוסיקאלי **קאברט** שיוצג בקרוב בארץ. ב**קאברט** מגלמת מריזה בת למשפחה יהודית עשירה.

ראובן בר־יותם

(במרכז) גיבור הסרט **סלמוניקו**, המספר על משפחתו של עובד נמל סלוניקאי והמבוסס על הביוגרפיה של משפחת בר־יותם עצמה, בתום הקרנת הצגת הבכורה של הסרט בתל־אביב, בחברת הוריו, רחל ומשה בר־יותם. לפני תחילת ההסרטה, נתן האב את בירכתו לסרט, וחלק מהסצינות צולמו בבית־ההורים, בשכונת נווה־צדק העתיקה בתל־אביב. כשראה האבא את התוצאה, אמר: „זה כמעט כמו החיים שלי."

פסוקי השבוע

● **ח"כ מאיר יערי** על דרישת התחלופה במוסדות מפ"ם: „אילו היה לנין חי, האם היו מסדרים לו רוטאציה?"

● **גולדה מאיר בנאום פרידה לשגריר ארצות־הברית בישראל, וולוורת בארבור**: „אני אשה אמיצה, אבל לנאום אחרי אבא אבן אינני מעזה."

● **ההיסטוריון הבריטי פרופסור ארנולד טוינבי**: „אם הערבים ימשיכו לנהוג בחוסר תבונה, אתם תגיעו גם לגבולות ההבטחה שבתנ"ך."

● **העיתונאי שלום רוזנפלד**: „בית־המשפט העליון בירושלים דחה את עתירתו של עמוס קינן נגד הצנזורה בפרשת המחזה חברים מספרים על ישו. הסיפורים, שסיפרו על ישו אחרי המשפט הקודם בירושלים, גרמו לנו צרות די והותר."

● **מודעה בשבועון הסטודנטים „פי האתון"**: „כל העושה מעשה סדום — זכאי לתוספת ערבה."

● **הנ"ל**: „רוב הסיפורים על מעשני הסמים מצוצים מן האצבע."

במדינה

העם

נחשים בכנסת

נחשים ארסיים התגלו בכנסת ולא על דוכן הנואמים.

בעוד גושי המיפלגות הגדולות מתלבטים כיצד לסגת בכבוד מההצעה להעלאת אחוז החסימה בבחירות לכנסת, שעוררה את זעם דעת־הקהל, הצליחו כמה מעובדי הכנסת לבצע חסימה הלכה למעשה.

הם עשו זאת בגלל כמה נחשים ארסיים. והפעם אין הכוונה למליצה, או לתוארים שח״כים נכבדים היו מדביקים ברצון ליריביהם, אלא לנחשים אמיתיים.

הפרשה, שהתגלתה רק השבוע, אירעה לפני מספר שבועות. היה זה כשאחד מעובדי הכנסת ירד אל אחד האולמות במרתף שהוכשר כדי לשמש אולם־התעמלות לחברי הכנסת.

להפתעתו גילה עובד הכנסת שני גושים מפותלים באחת מפינות האולם, שנראו לו תחילה כשני חבלים. אבל אחרי שנזכר כי מקצוע משיכת־החבל אינו בין מקצועות ההתעמלות של הח״כים, החליט להתבונן בהם מקרוב. אז גילה כי אלה הם שני נחשים ארסיים.

הנחשים נבהלו כנראה יותר ממנו, שכן מיהרו לזחול החוצה דרך אחד מפתחי החירום של בניין הכנסת, שמישהו שכח בטעות לנעלו.

כתוצאה מכך נערך חיפוש יסודי בבניין הכנסת אחרי נחשים ארסיים. בשלב זה לא נמצאו כאלה. אבל ליתר בטחון חסמו עובדי הכנסת בקפדנות את כל הפתחים והחרכים דרכם מסוגלים נחשים לחדור לבניין.

החסימה הפכה לעובדה.

מפלגות

קול התור נשמע בארצנו

המיית היונים במיפלגת העבודה — בישרה רק את תחילתה של מילחמת בחירות.

אפשר היה לחשוב שימות המשיח הגיעו.

סגן ראש־הממשלה, יגאל אלון, ושר־האוצר, פנחס ספיר, יצאו בישיבה האחרונה של מזכירות מיפלגת העבודה, בהתקפה מוחצת על שר־הביטחון משה דיין, ועל תפיסותיו המדיניות לגבי השטחים המוחזקים ועתידם. שובך היונים של מיפלגת העבודה לא פסק מלנהום בנחת רוח.

ספיר, שלא נשא נאום מדיני מאז מלחמת ששת־הימים כמעט, נתן סוף־סוף לתומכיו אישור רשמי למה שאמרו כל השנים בשמו. „סיפוח השטחים עלול להביא לחנק של מדינת ישראל," הכריז בהתלהבות, „אסור שנעשה מעשים שיהיה בהם כדי להכביד על הסכם השלום, שאנחנו כל כך כמהים לו, כאשר יתאפשר ויבוא... למדינת־ישראל אין רצון לשלוט בתושבים אשר אינם רוצים להיות אזרחיה... מצע הבחירות של המיפלגה צריך לבטא את רצוננו בשלום ואת התחייבותנו לעצמנו, שלא לעשות דברים מיותרים, שיחלישו את הסיכויים לשלום."

אוכלוסייה קיימת. יגאל אלון דיבר הרבה יותר בתקיפות. הוא לא נרתע, לראשונה בפומבי, לתקוף את דיין אישית. את רעיונותיו כינה „רעיונות נפל" או „רעיון שהתייתם מאב," את תפיסתו לגבי עתיד השטחים כינה „דגם נלעג ובלתי מוסרי כל־כך."

אבל יותר מאשר בהתקפתו על דיין הפתיע יגאל, כאשר לראשונה היה מוכן להכיר בישותו של העם הפלסטיני ובזכותו לשמש פרטנר למו״מ על שלום. אמר יגאל אלון בנושא זה:

- אני נמנה עם הגורסים שהתנאים ההיסטוריים מביאים להיווצרותה של הישות הפלסטינית גם אם אין לה שורשים עמוקים בהיסטוריה. ברור שאוכלוסיה פלסטינית קיימת בין מגדירים אותה כעם ובין אם לא.
- העם הפלסטיני מילא בעבר תפקיד דינאמי והוא עשוי שוב להוות יסוד כזה, לחיוב ולשלילה. אם נחפש יחד עימו אחר פתרון אמיתי למצוקותיו, הוא עשוי לתרום תרומה חשובה לשלום.

מס שפתיים. שומע אלמוני וזר, שהיה מאזין לדברי שני השרים הבכירים

(המשך בעמוד 18)

הצהרתו הראשונה אחרי הבחירות עוררה בהלה - אך

מ. מפחד מ„ניכסון החדש?"

ההכרזה הראשונה של ריצ'ארד ניכסון אחרי בחירתו מחדש, העבירה חלחלה קרה בגופי השילטון בירושלים.

הוא אמר: בעיית המיזרח התיכון תעמוד כראש דאגותיו בתקופת־הכהונה הבאה.

הדבר נראה כאישור לנבואות השחורות ביותר שהשמיעו שונאי ניכסון שבקרב יהודי ארצות־הברית: שבתקופת־הכהונה השנייה יהיה ניכסון משוחרר מכל זיקה לקולות יהודיים ולכסף יהודי, מכיוון שממילא לא יוכל להיבחר עוד בפעם שלישית. אז יגלה את פרצופו האמיתי, ויכפה על ישראל „שלום אמריקאי".

גולדה מאיר, אבא אבן ויצחק רבין נזעקו כולם מייד כדי להודיע שלא חל כל שינוי בעמדה האמריקאית. כאילו היה שינוי כזה — אם יבוא — צריך להתבטא כבר בשבוע הראשון אחרי הבחירות.

משה דיין טס לאמריקה, ואחריו יטוסו לפי התור כל השרים הבכירים, עד גולדה ועד בכלל. המטרה הברורה: להעסיק את האמריקאים בדיונים ללא תכלית, כדי למנוע מהם יוזמה חדשה.

כל המהלכים האלה אינם אלא פצצות־עשן. מה מסתתר מאחוריהם?

קליפת השום ושלוש דרכים

איש אינו יכול לדעת ברגע זה מה בכוונתו של הנשיא ניכסון „החדש" לעשות בעניין הישראלי־ערבי. כל ההבטחות שניתנו לפני הבחירות — ערכן, ככל הבטחות־בחירות, כקליפת השום. אם בכלל יודע הנשיא מה הוא רוצה, הוא נצר את הדבר בליבו.

בהיעדר מידע, שיתגלה רק במרוצת החודשים הבאים, אפשר לנתח את הדברים רק בכוח ההגיון הפוליטי.

יש שלוש אפשרויות לנשיא ניכסון בזירה המרחבית:

- **לכפות סוף־סוף את „תוכנית רוג'רס", תוך הסכם עם הסובייטים.**
- **להשתמש בתוכנית זו כפיתוי למצריים, מבלי להפעילה.**
- **לשמור על הסטאטוס קוו.**

לכל אחת מן האפשרויות האלה יש תומכים חשובים בממשלתו — ותומכים אלה יישארו על כנם גם כאשר תורכב הממשלה מחדש.

אפשרות מפחידה

אם ירצה הנשיא ניכסון להשתמש בתקופת־הכהונה השנייה כדי לבנות לעצמו תדמית היסטורית של מכונן־השלום בעולם, תקום תוכנית רוג'רס מחדש.

זוהי האפשרות המפחידה את ממשלת ירושלים יותר מכל.

יש המאמינים כי על כך כבר הושג הסכם בין וושינגטון ומוסקבה, אלא שהסכם זה הונח במקרר עד אחרי הבחירות האמריקאיות.

תוכנית רוג'רס אינה פרי המצאתו של שר־החוץ הכמעט־בדימוס, שאת שמו היא נושאת. היא עובדה על־ידי מומחי מישרד־החוץ האמריקאי והמישלחת האמריקאית באו״ם, בתמיכת הצוות של הנרי קיסינג'ר. היא קיבלה את הגושפנקה של הנשיא ניכסון ותואמת את דעתו.

חלומו של „ניכסון החדש"

תוכנית זו אינה, למעשה, אלא גיבוש מעשי של החלטת מועצת־הביטחון 242. יש בה פיתרון מעשי לבעיות השונות: ערובות הביטחון, הגבולות (גבולות ה־4 ביוני עם תיקונים „בלתי־מהותיים"), ירושלים (פשרה שתשאיר אותה מאוחדת ותחזיר זכויות לאומיות לערבים), הכרה הדדית, חוזי־שלום רשמיים, וכו'.

כאשר נוכח ניכסון לדעת כי ממשלת ישראל תילחם בתוכנית מילחמת־חורמה, ותקים נגדה את היהדות האמריקאית, הוא זנח אותה. הוא לא היה מוכן לסכן את בחירתו מחדש בגלל עניין זה (או כל עניין אחר).

השאלה היא: האם יקים אותה עכשיו לתחייה?

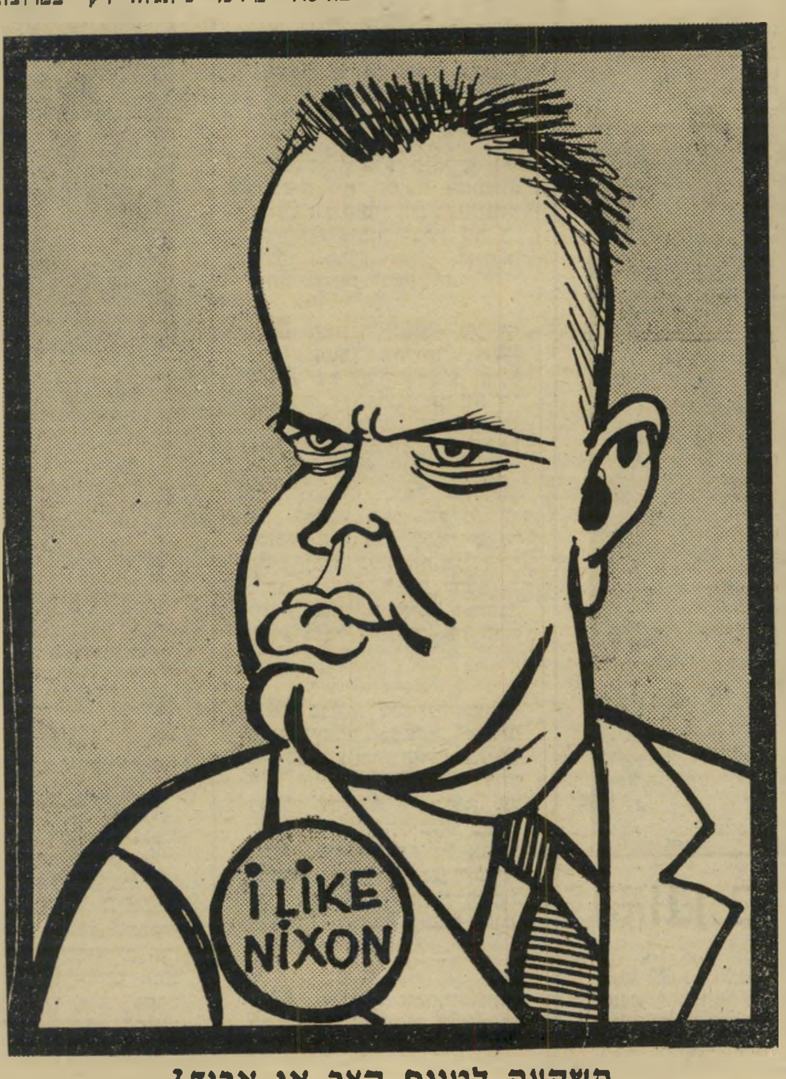

השקעה לטווח קצר או ארוך?

גולדה מאיר ואנשיה מקווים שממשלת ניכסון תשמור על הסטאטוס קוו

ניכסון רוצה להיכנס להיסטוריה כאיש ששם קץ למילחמה הקרה בכל העולם והביא „דור של השלום". המאבק האמריקאי־הסובייטי לא יסתיים כל עוד נטושה מילחמה במיזרח התיכון. הבאת שלום רשמי בין ישראל והערבים, אחרי מאבק של שלושה דורות, יכולה להיות עטרת מיבצעיו של ניכסון.

זהו רעיון מפתה. מישרד־החוץ האמריקאי תומך בו בכל לב.

אך אין שום ביטחון שניכסון אכן מוכן לקבל על עצמו את הסיכון והמאמץ הכרוכים בכך.

הדרך השנייה מתוחכמת יותר. תומכים בה, לדעת רבים, חוגי מערכת־הביון האמריקאי.

זוהי התוכנית האומרת: יש לשמור על תוכנית רוג'רס, לנופף בה לעיני הערבים, אך לא לבצע אותה עד אשר תתחולל במצריים הפיכה פרו־אמריקאית.

שיטת המקל והסוכריה

כאשר הערבים יבינו שרק ארה"ב יכולה להעניק להם שלום כזה, הדרוש להם כאוויר לנשימה, הם יחזרו בשתי רגליהם למחנה האמריקאי, יסלקו את הסובייטים, וינחילו לארצות־הברית את כל היתרונות הצבאיים, המדיניים והכלכליים (נפט) הכרוכים בהגמוניה בעולם הערבי.

שעת־השין תהיה הפיכה ימנית במצריים, הפלת מישטרו הפשרני של אל־סאדאת והקמת מישטר של גנרלים ימניים ואזרחים פרו־אמריקאיים.

תמורת הישג זה כדאי — לדעת בעלי גישה זו — ללחוץ על ישראל לחץ של ממש, לכפות שלום שהערבים יוכלו להסכים לו.

אפשרות זו יכולה למצוא חן בעיני חוגים אמריקאיים, שאינם מוכנים כרגע לשום יוזמה ממשית. כי פירושה המעשי, לפי שעה, הוא: להמתין, לא לעשות שום דבר גלוי העלול להרגיז את ישראל.

כי במישחק המקל והסוכרייה, ישראל מהווה את המקל המאיים על מצריים.

הגשמת התוכנית תהיה תלוייה בכמה שאלות גדולות: **האם** יש בכוח הימין המצרי לחולל הפיכה? **האם** אפשר ללכת בדרך זו מבלי להרגיז את הסובייטים יותר מדי, עד כדי סיכון מדיניות השיתוף האמריקאי־סובייטי של ניכסון?

באופן תיאורטי קרוב קו זה לאפשרות הראשונה, באופן מעשי הוא קרוב לאפשרות השלישית, שעיקרה: לא לעשות בינתיים כלום.

הוד מלכותו, הסטאטוס קוו

הדרך השלישית היא הנוחה ביותר לפנטאגון, ויש לה סיכוי רב להתקבל.

כי שום דבר אינו חזק כמו הסטאטוס קוו. והאפשרות השלישית פירושה בדיוק זה: לשמור על הסטאטוס קוו.

הנימוקים בעדו:

- ישראל היא בסיס צבאי חזק ובטוח, והיא עומדת כל כולה לרשות ארצות־הברית.
- קיומה של ישראל מנעה עד כה את נפילת המרחב לידיים סובייטיות — מכיוון שהסובייטים אינם מוכנים להסתבך במישור הצבאי עם ישראל, ביודעם כי כל התלקחות תסבך אותם גם עם האמריקאים.
- הקו הפרו־ישראלי הקיצוני של ניכסון בארבע השנים האחרונות הוכיח את עצמו באופן פרגמאטי: הרוסים נכנסו למצריים, אך יצאו ממנה לפחות חלקית, רוב מדינות ערב (כגון ירדן, מארוקו, לבנון, לוב, תוניס, סעודיה, כוויית, סודאן, תימן ועוד) לא התרחקו מארצות־הברית, ובחלקן אף התקרבו אליה עוד יותר.
- הנפט הערבי נשאר ברשות המערב, מלבד מסירת זכיון לסובייטים בעיראק.
- ההגמוניה הצבאית המוחלטת של ישראל מונעת התפתחות הרת־שואה.

מכל זה נובע, לדעת חוגי הפנטאגון, שאין שום צורך בתזוזה מרחיקת־לכת בכיוון כלשהו, ואפשר לשמור על המצב הקיים, תוך הסכם אילם עם הסובייטים.

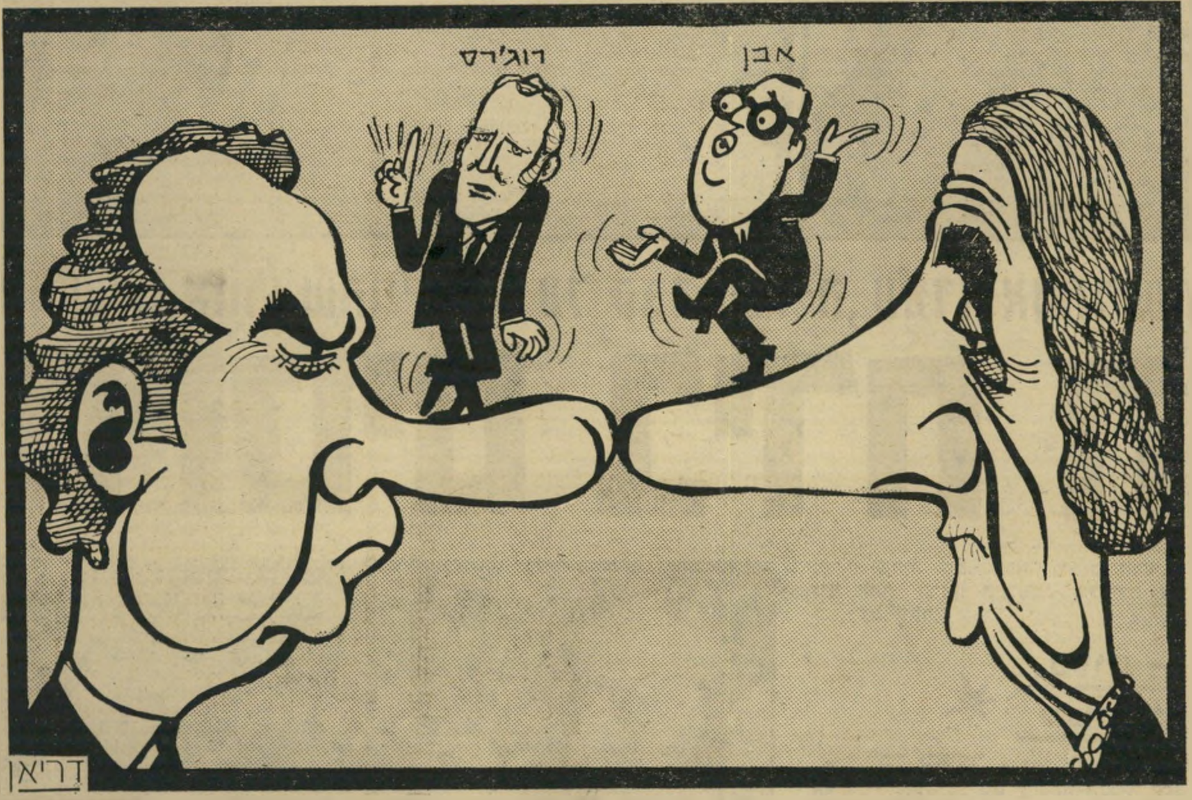

על אפס ועל חמתם: האם תקום תוכנית רוג'רס לתחייה?

הקואליציה החשאית של הסטאטוס

למעשה קיימת כיום קואליציה גדולה של כוחות למען שמירת הסטאטוס קוו. היא כוללת את כל היריבים:

- **ממשלת ישראל** היא המעוניינת העיקרית בשמירה על המצב הנוכחי, המאפשר לה לדבר עד בוש על שלום, תוך שהיא הופכת באיטיות ובעיקביות את כל השטחים המוחזקים לשטח ישראלי.
- **מצריים** אינה רוצה ואינה מוכנה להסכים לשלום־כניעה, שהוא השלום היחידי המוצע לה כיום על־ידי ישראל. אבל אין לה הכוח לכפות על ישראל קו אחר. כל עוד מסוגל אל־סאדאת להחזיק מעמד במצב המתסכל של לא־שלום־ולא־מילחמה, הוא ידבק בו.
- **המלך חוסיין** היה רוצה מאוד בשלום תוך ויתורים, אך אינו מסוגל לקבל את התנאי הבסיסי של גולדה מאיר: ויתור מוחלט וטוטאלי על ירושלים.
- **ברית־המועצות** אינה רוצה להסתבך, אינה יכולה להרשות לעצמה הרפתקה יקרה, אך גם אינה רוצה לאבד את העמדות שרכשה לעצמה בעולם הערבי.

הגורם היחידי המתנגד לסטאטוס קוו הוא הקורבן העיקרי שלו: הפלסטינים. אולם הפלסטינים בשטחים המוחזקים וכירדן הם חסרי אונים וקול, ואילו הפידאיון אינם מהווים אלא מיטרד המזכיר את קיום הבעייה, מבלי שיוכלו לשנות את המצב.

משום כך יש כוח־עמידה רב למצב הקיים — ותיקוותיהם של גולדה מאיר ומשה דיין אינם בלתי־מבוססים — לפחות בטווח הקצר.

הם עלולים להמיט אסון על סיכויי המדינה בטווח הרחוק, אולם איש מן הפוליטיקאים הפרגמטיים בישראל ובמערב אינו חושב על טווח זה.

שינאה ללא חילוקי־דיעות

בממשלת־ישראל יש הסכמה מוחלטת שכדאי לשמור על הסטאטוס קוו, ולהפעיל את כל האמצעים כדי להחניק באיבו כל ניסיון אמריקאי להביא לשינוי.

מבחינה זו, היה הוויכוח בין „השרים הבכירים" בלישכת־העבודה, בשבועות האחרונים, בבחינת ויכוח־סרק. הוא ביטא את השינאות האישיות הקיימות בין דיין לבין יגאל אלון ופינחס ספיר, אך המלל העוקצני הסתיר את העובדה שאין למעשה שום חילוקי־דיעות אמיתיים בין כולם.

כאשר דיין דיבר על „שילוב", הוא התכוון להחזקת השטחים המוחזקים במצב של סיפוח־למעשה, אך בלי סיפוח־להלכה. כאשר התנגדו אלון וספיר בשצף־קצף לשילוב ודיברו על קיום „שתי חטיבות נפרדות", הם התכוונו בדיוק לאותו דבר: החזקת השטחים המוחזקים לאורך ימים, בלי סיפוח־להלכה.

איש מן המתווכחים אינו רוצה בסיפוח רשמי, שיחייב מתן תשובה על שאלת מעמד התושבים הערביים. איש מהם גם אינו חולם על החזרת חלק כלשהו מן השטחים בעתיד הנראה לעין. אלון וספיר אמנם דיברו על „אופציות של שלום" — אך שניהם מתכוונים לשלום בתנאים ששום מנהיג ערבי אינו יכול אף לחלום להסכים להם.

לכן אין כל הבדל בין השרים, שיסעו בשבועות הקרובים לארצות־הברית וידברו עם „ראשי הימימשל האמריקאי". יהיו אלה בעיקר שיחות לצורך פירסומת אישית, שמטרתם המעשית היחידה היא לשכנע את ניכסון לשמור על הסטאטוס קוו.

ועתה: „מיבצעי בבל"ת"

אם ישתכנע ניכסון ללכת בדרך של שמירת הסטאטוס קוו, הוא יסווה זאת בהצגה ססגונית של „מיבצעי בבל"ת".

יהיו אלה מהלכים פוליטיים שכל הנוגעים בדבר יידעו מראש כי לא ישאו שום פרי, אך שכולם ישתפו בהם פעולה כדי להעמיד פנים של פעילות ולהסיח את דעת עמיהם מאפס־התזוזה.

בראש המיבצעים האלה יעמוד נסיון חדש להשיג „הסדר חלקי" לפתיחת תעלת־סואץ. אין שום סיכוי שהדבר יתגשם, מאחר שהערבים מאמינים, בצדק, שיצירת חייץ בין צבאות ישראל ומצריים, ופתיחת התעלה, יבצרו את הסטאטוס קוו לדורות.

אך גם אל־סאדאת ייכנס למישחק זה, מכיוון שהאלטרנטיבה היחידה היא הודאה גלוייה בפשיטת־רגל ובחוסר־מוצא מוחלט.

הברירה של ניכסון

המיגרעת היחידה בסטאטוס קוו היא שאין הוא יכול להישאר על כנו לאורך ימים. במוקדם או במאוחר הוא מוכרח להביא להתפוצצות מילחמתית, שאת סופה מי ישורנו.

הדבר עלול לקרות אפילו תוך ארבע השנים הקרובות.

לכן עומד ניכסון בפני הברירה: ללכת בדרך הנוחה של הסטאטוס קוו ולהסתכן בהתפוצצות לפני תום כהונתו — או ללכת עכשיו בדרך הקשה של כפיית שלום, שיאפשר לו לטעון בעוד ארבע שנים שאכן סילק את כל מוקדי המילחמה בעולם.

חודשיים אחרי שהתייפחה על קבר חבריה, עמדה אסתר שחמורוב מתחת לחופה

סיוטים בירח הדבש

מ לון „הסלע האדום" באילת. חדר 306. מיטה כפולה. חלון הנשקף אל החוף, וכל הנוחיות. מלכת האתלטיקה של ישראל, מי שכונתה במינכן „המלכה אס־תר", אסתר רוט, לשעבר שחמורוב, הגי־עה לירח דבש.

כשהגיעה לשם, ביום החמישי האחרון, היא הביאה איתה, מלבד בעל טרי, גם משמעת אימונים, אושר של כלה צעירה, ואת זכרונה המר, הכואב עדיין, של מינכן.

חודשיים עברו מאז הרצח, והסיוטים עדיין מפריעים את שנתה. אפילו בירח־דבש.

„עד היום אני חושבת על מה שקרה שם," אומרת אסתר שחורת השיער. ה־דמעות הנראות מוזרות, על רקע מעמדה ככלה צעירה. „הזכרונות הופכים לסיו־טים בלילות. אני לא מאמינה שמישהו מאלה שהיה שם, שכח. בימים הראשו־נים אחרי הרצח החלטתי, שלעולם אני לא רצה יותר."

פשוט — מצאה־חן

א „כל כאשר חזרתי לארץ, וחשב־תי על כל מה שקרה, הבנתי שזה לא יתן כלום. הבנתי שזה בעצם מה שהם רוצים. שבוע אחרי זה רצתי. אבל לש־כוח, זה בלתי אפשרי."

בעלה לא אוהב שמזכירים או שואלים אותה על מינכן: „זה עדיין מאוד כואב לה," הוא אומר. „כל פעם שהיא מדברת על זה, היא בוכה."

אבל אסתר ממשיכה: „עד היום רודף אותי הזיכרון של ליל הניצחון שלי. היינו בהצגת כנר על הגג, והכל היה נפלא. זה היה לילה מאושר, והניצחון נראה כל־

הזוג השני שלומית ניר, השחיינית הישראלית היחידה שהגיעה לאו־ליפידת מינכן, עם בעלה הטרי, מנחם טור. השניים נישאו יום קודם לכן בקיבוצה של שלומית, איילת־השחר, בנוכחות ראש־הממשלה. כאן — בחתונתה של אסתר, בשיחה עם דן שילון (משמאל) וכתב־הספורט אורי ירון.

הקודמת — מרים סינדרסקי, שהיתה שיאנית יש־ראל בריצת מאה מטר עד שאסתר שחמורוב שברה את השיא שלה, בחתונה.

האלמנה רותי, אלמנתו של מוני ויינברג, מאמן נבחרת ההתאבקות שנרצח במינכן, בשיחה עם ישעיהו פורת, כתב הספורט של מעריב.

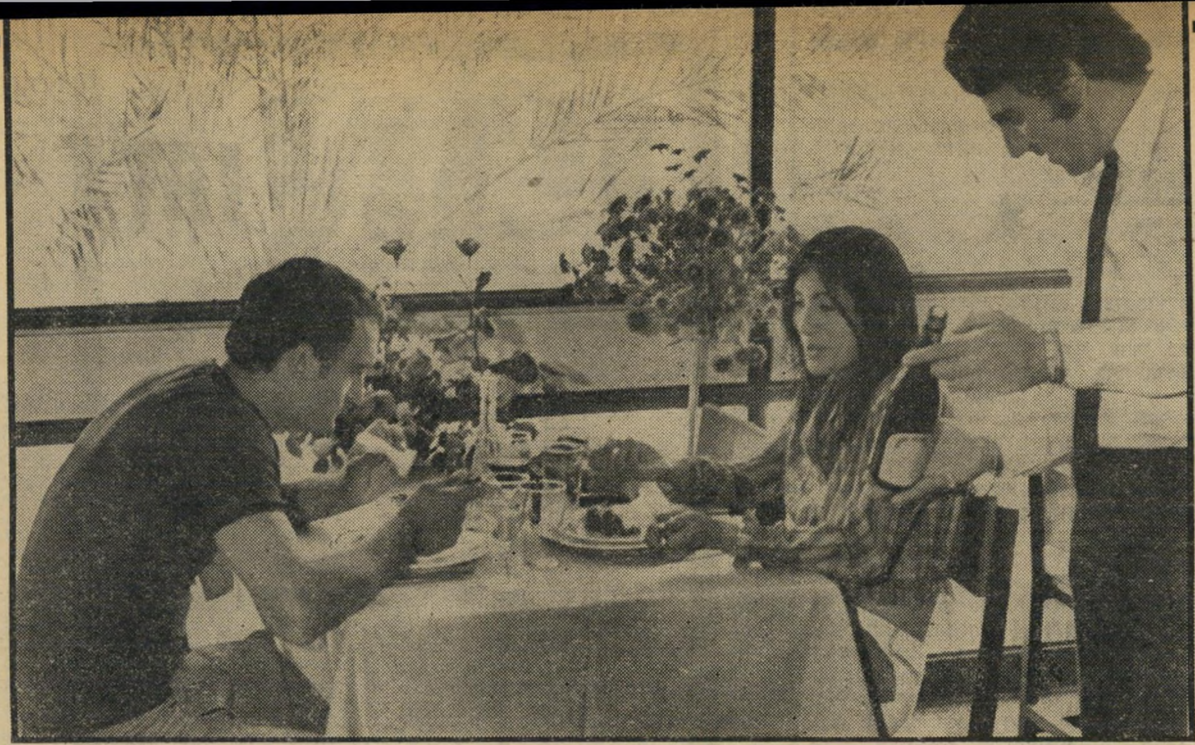

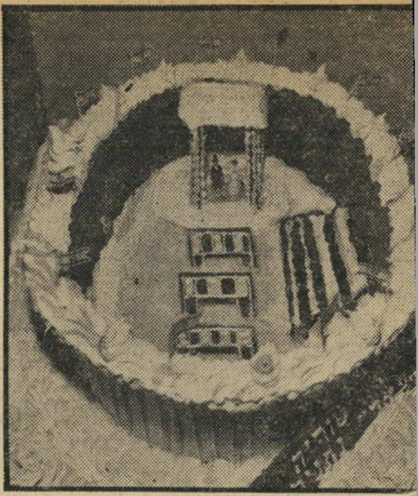

האיצטדיון שבו זכתה שחמורוב בשיאה, הונצח על עוגת הכלולות. העוגה, כמו החתונה המפוארת כולה, הוענקה לזוג הצעיר במתנה על־ידי ידידיהם המרובים.

כך קרוב. ותיכף אחרי זה — הרצח הנורא. קשה מאוד להתאושש מדבר כזה.״

שנתיים עברו כבר מאז הפגישה הראשונה עם פטר רוט, בעלה מזה שבוע. אסתר היתה אז נערה צנומה, שהגיעה

הבוקר הראשון אסתר שחמורוב ובעלה הטרי, המתעמל פטר רוט, בארוחת־בוקר ראשונה בירח הדבש שלהם, במלון **הסלע האדום** באילת. הבילוי במלון היה אחת המתנות הרבות שקיבלו השניים לחתונתם. הנהלת המלון העניקה לזוג טיפול מלכותי, העמידה אדם מיוחד כדי לשרתם, אך בני הזוג הסתפקו בארוחות בחדר האוכל.

מוס, ו־400 המוזמנים שהסתובבו אחד בין השני, כשבידם האחת אוכל ומשקה והשנייה פנוייה ללחוץ ידיים. דבר לא נעדר.

בלטה לעיין העובדה, שלמרות שאסתר שייכת להפועל, רב היה מיספרם של אנשי מכבי בחתונה. אבל כל מי שעקב אחרי מאבקה של הספורטאית הישראלית היחידה, שהגיעה לרמה בינלאומית, כדי

(המשך בעמוד 18)

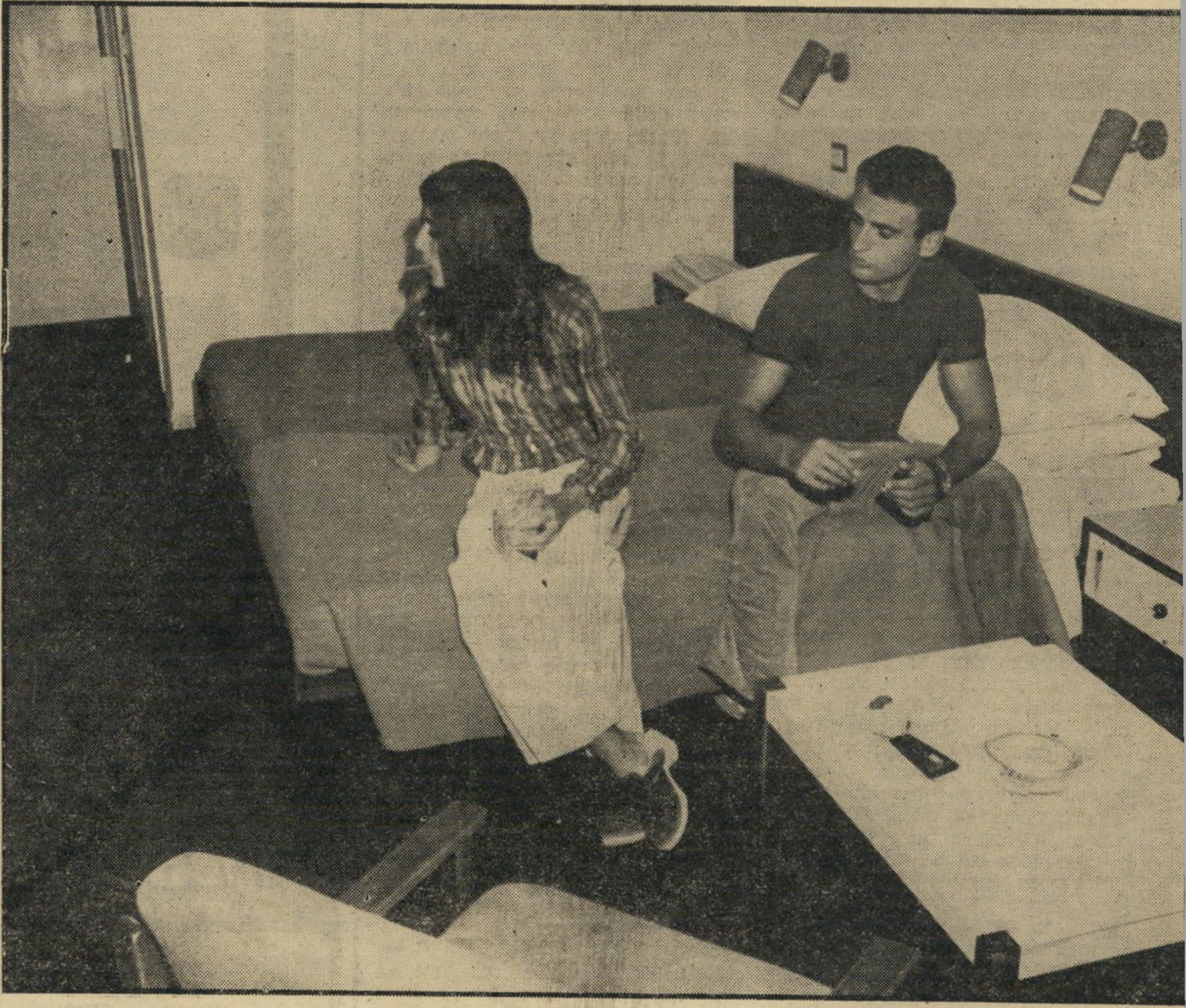

ליל הכלולות של הזוג הצעיר עבר בחדר מפואר שהועמד לרשותם במלון **הסלע האדום** באילת. הנהלת המלון התכוננה באופן מיוחד לשהותה של אלילת־הספורט של ישראל. אבל הכוכבת ובעלה נתגלו כצנועים ביותר. לתדהמתה של הנהלת המלון, הסתפק הזוג האתלטי בארוחות בחדר־האוכל של המלון, לא הזמין אפילו ארוחת־בוקר לחדר.

אל המסלול משכונת־שפירא בתל־אביב. הוריה מעוטי־היכולת לא חסכו מאמצים כדי לאפשר לה להתאמן. פטר (22), עולה מרומניה, חמש שנים בארץ, התעמל על מכשירים בנבחרת ישראל. הם נפגשו ב־מכון וינגייט. מאז, לא נפרדו.

„כשראיתי אותה בפעם הראשונה,״ אומר פטר תכול־העיניים, כשהוא לוחץ את יד אשתו הצעירה, „לא ידעתי שהיא מפורסמת. בעצם, אז היא עוד לא היתה כל־כך מפורסמת. היא פשוט מצאה־חן בעיני. זה שהיתה ספורטאית, רק עזר לחזק את הקשר בינינו.״

היא היתה החברה הרצינית הראשונה שלו. הוא היה החבר הרציני הראשון שלה.

הם היו צריכים להתחתן תיכף אחרי האולימפיאדה. אבל אחרי רצח ה־11, החליטו לדחות.

קמצנים ונדיבים

ביום הרביעי האחרון, התחתנו. חיתן אותם הרב שלמה גורן, שלצורך זה הוציא את החופה הצבאית השמורה איתו עוד מימי כהונתו כרב הצבאי הראשי.

אפילו כאן שמרה את הרוח הספורטיבית. כשנשאלה על־ידי הרב, אם היא מוכנה לקחת את פטר רוט כבעל, ענתה: „איזו שאלה? אני מתה עליו.״

„שתחיי עליו,״ החזיר לה הרב.

אחרי החופה, בה נכחו מיספר מצומצם של קרובי משפחה, עברה המסיבה לאולם הקאונטרי קלאב, צפונית לתל־אביב. שם כבר אפשר היה למצוא, חוץ מכל עולם הספורט, גם את המרכיבים הרגילים של חתונה ישראלית. הכלה הייגעה, בשימלה לבנה וכובע בסיגנון כפרי. החתן החגיגי והנבוך בחליפת־ערב מהודרת. התזמורת הרעשנית, השולחנות העמוסים פירות, סנדביצ׳ים, בשר וחו־

ריצת הדבש זוג הספורטאים ערך, מדי בוקר, ריצת אימון ממושכת על הכביש הסמוך למלון. כבר מהתחלה הבהירה אסתר, שבלי אימונים אין ירח־דבש.

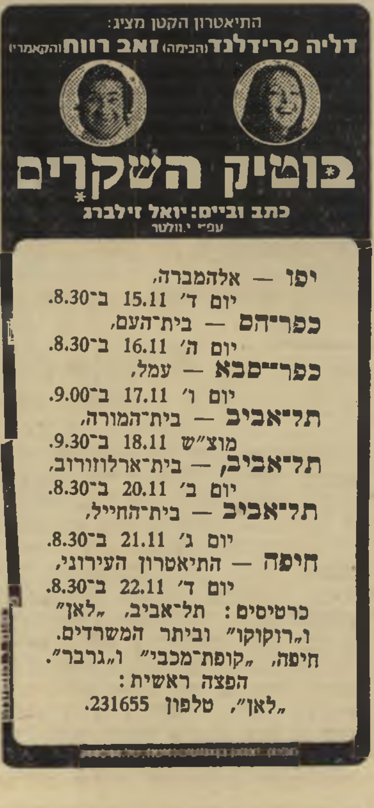

סיוטים

(המשך מעמוד 17)

לקבל מהתאחדות הספורט סיוע ברכישת דירה, לא התפלא.

טריקת דלת

זה התחיל כשאסתר ופטר גילו, שמחירה של דירת השניים וחצי חדרים בהרצליה שרצו לקנות, מגיע ל־61 אלף לירות. להם היו רק 30 אלף, אחרי כל ההלוואות. אסתר פנתה להתאחדות הספורט, ביקשה עזרה.

„אם אין לך כסף, תגורי בחדר וחצי," אמר לה איציק פוקס מההתאחדות. אסתר יצאה וטרקה את הדלת.

מחוסר־ברירה, החליטו השניים להתחתן ברבנות. ידידים נזעקו, החליטו שכדבר הזה לא יהיה. ביניהם, אנשי מכבי רבים: „אסתר — מעל לכל," אמרו, ועזרו באירגון החתונה — יותר מהפועל. כיבוד, תזמורת, צלם, פרחים — אפילו בגדי החתן והכלה — הושגו בחינם או בחצי חינם. רק אנשי הפועל נשארו עיקביים. מתנתם הסתכמה בצ׳ק של 100 ל״י. מעריצים זרים שהגיעו לחתונה, למרות שאסתר היתה ידועה להם רק מכותרות העיתונים ומהטלוויזיה — תרמו יותר.

אימון בירח הדבש

דווקא בירח־הדבש, הסתבר, היה קצת זר להם. הם הגיעו לארוחות בדיוק בזמן. שירות לחדר — מה פתאום? אפילו את ארוחת־הבוקר אכלו בחדר־האוכל. בקבוק היין שהוגש לשולחנם מידי ערב, נשאר מיותם. מהבית הביאו, על כל מקרה שלא יהיה, סל פירות.

„לוא לפחות היו מבקשים כוס מים נוספת," נאנחו אנשי המלון המאוכזבים, שהעמידו איש מיוחד לשירותם של המלכה ובעלה.

אבל המלכה ובעלה — מוזרזים להודות על השירות, לובשים מכנסיים קצרים, ויוצאים לריצה לאורך הכביש הסמוך למלון, המשמש להם כמקום אימונים לעת־מצוא. אסתר ביקשה אומנם מגרש כדורגל, אבל מכיוון שמגרש לא היה, הסתפקה בכביש.

אל עולם הספורט נמשכה אסתר עוד כשהיתה קטנה. למעשה, מאז ומתמיד ידעו במשפחת שהמורוב שהיא תהיה ספורטאית. להתאמן ברצינות התחילה אחרי העממי. אמה, העובדת כמוכרת בחנות איווניר, ואביה, סנדלר במקצועו, עשו הכל כדי לאפשר לה להגשים את חלומה.

אסתר החלה לשבור שיאים. בגיל 14 וחצי — נסיעה ראשונה לחוץ־לארץ. בגיל 18 וחצי — אולימפיאדת באנקוק.

„יש לה עתיד מזהיר," קבע מאמנה עמיצור שפירא ז״ל, שהתפטר מכל תפקידיו האחרים והקדיש לה את כל זמנו. „ב־1972, באולימפיאדת מינכן, נוכיח שהיא אלופה בקנה־מידה עולמי, לא רק אסיאני."

הוא לא זכה לכך. ב־1972, באולימפיאדת מינכן, הוא נרצח.

לא מטפלת, לא מסדרת

בחדרה שבבית־המלון, כשפטר נועץ בה מבטים אוהבים, ושניהם נראים צעירים, מספרת אתי קצת על עצמה, על העבר ועל תוכניות לעתיד.

„אני לא מטפלת בעצמי בכלל," היא מחייכת. „לא מסדרת שיער, ולא ציפורניים."

„אני לא מרשה לה," מפגין פטר בעלות.

„כל מה שאני רוצה עכשיו," היא ממשיכה, „זה שהדברים הטכניים, והעיקר הבעיות עם הדירה, יסתדרו. שאדע איפה אני עומדת. ואז, אוכל להמשיך באימונים.

„אני כבר לא שואלת את עצמי, אם אני רוצה לרוץ או לא. מה שמשך אותי בהתחלה, היה אומנם הפירסום. לראות את השם שלי בעיתונים. הנסיעות לחו״ל.

„אבל עכשיו, אני כבר לא יכולה בלי לרוץ.

„ילדים? אני עוד לא חושבת על זה. עד האולימפיאדה עבדתי כדי להגיע למינכן בשיא שלי. עכשיו, אני רוצה פשוט לשמור על כושר."

במדינה

(המשך מעמוד 14)

בממשלת־ישראל, יכול היה לקבל את הרושם כי המדברים הם שני דוברי האופוזיציה המבקרים את מדיניותה של ממשלת גולדה מאיר, מתווים דרך חדשה להשגת הסכם שלום.

בצורה זו אף הוצגו הדברים בעיני תושבי ישראל. לא היתה זו אלא בדיחה מרה. שכן השניים הם שותפים פעילים למעשיה ודרכה של ממשלת־ישראל, ההולכת צעד אחר צעד בכיוון שמתווה לה משה דיין — הכיוון של הסיפוח הזוחל. דבריהם, היפים כשלעצמם, לא היו אלא מס שפתיים. שכן, ביסודו של דבר אין תוכנית אלון שונה בהרבה מאשר תוכנית דיין, מבוססת אף היא על סיפוח חלקים נרחבים של הגדה המערבית ועל היאחזויות בשטחים.

מדוע החליטו שתי היונים האילמות לנהום?

הם עשו זאת אחרי שאילצו אותן לכך. היה זה משה דיין שפתח במלחמת הבחירות הפנימית במיפלגת העבודה במאבק על ירושתה של גולדה. הוא הניף את דגל הסיפוח וארץ־ישראל השלימה, בהניחו שזהו דגלם של רוב חברי המיפלגה, ללא הבדל השתייכות סיעתית בעבר.

כדי לארגן את מחנה הגוש המפא״יי היה הספינכס־המדיני — ספיר — חייב להניף את הדגל הנגדי. יגאל אלון, שהבחין לאיזה כיוון נושבת הרוח, התיישר לפי הקו של ספיר בתקווה לזכות באהדת הגוש, ריכך במעט את השקפותיו המדיניות בעבר, היה המוכן להכיר בישות הפלסטינית.

נאומיהם הנמלצים של השניים לא בישרו שום שינוי במדיניותה של ממשלת־ישראל או במצע של מיפלגת העבודה לבחירות הבאות. הם בישרו רק את תחילת ההיערכות הפנימית במיפלגת העבודה שתימשך כל השנה, עד לבחירות. היערכות זו תחולל מעין מהפכה במיפלגה. שכן במקום ההתארגנות הסיעתית, תיווצר עתה היערכות של מחנה הניצים מול מחנה היונים, ללא הבדל מוצא סיעתי.

אך מי שהאמין כי הישועה לשלום תבוא מדקלומיהם של אלון וספיר, וכי מפלגת העבודה תשנה בהנהגתם את עורה, לא היה אלא חולם בהקיץ.

משפטי לם

על המאבקים הפנימיים במק״י, הדוחפים לפילוג המיפלגה.

מאיר לם גורש מקיבוץ עמיר על־ידי הרוב בקיבוץ הארצי השומר־הצעיר. אשמתו, בשנת 1953, היתה חמורה מאד: „סטייה שמאלנית."

19 שנים אחרי הגירוש, בנוסח משפטי מוסקבה המפורסמים, בהם לא ניתן לנאשמים להשמיע את דברם ופסק־הדין בורצע לאלתר — עסק השבוע מאיר לם, כיום עורך־דין תל־אביבי מצליח ויו״ר ועדת־הביקורת המרכזית של מק״י — בגירושם של נאשמים אחרים בעלי „סטיות שמאלניות" ממיפלגתו.

הנאשמים: אסתר וילנסקה ואליעזר („שומרניק") פיילר. האשמה: הצבעתם בעד הצעות סיעת העולם הזה וסיעות אופוזיציה אחרות במועצת ההסתדרות.

אשמה נוספת: הימנעות חברים אלה מהצבעה בעד הצעת גח״ל—המערך, אחרי שסיעת מק״י לא נקראה כלל לדיון מוקדם, בהתאם לתקנון המיפלגה, בעמדות הסיעה במועצה.

צעד ללא תקדים. אסתר וילנסקה ואליעזר פיילר לא נבהלו ממשפטיו של לם. בצעד ללא תקדים במפלגות קומוניסטיות, הודיעו השניים על סירובם להתייצב לבירור בפני ועדת הביקורת המרכזית.

יותר מ־75 חברים במחוז תל־אביב חתמו על עצומה ליו״ר הוועד המרכזי של מק״י, העיתונאי ראול טייטלבוים, ולמזכיר הוועד יאיר צבן, דרשו לבטל את הבירור נגד שני מנהיגי המיפלגה.

אולטימטום. ועדת הביקורת המרכזית נדהמה מצעדם של השניים ומעצומת החברים. הבירור נדחה. במכתב רשום שהוציא לם לווילנסקה ולפיילר, נדרשו השניים להופיע בפני הוועדה תוך 30 יום.

מה יקרה בתום האולטימטום? לוותיקי מק״י ולבקיאים ביחסים שבין יורשי־סנה לתומכי המנהיגות הוותיקה של המיפלגה, ידועה התשובה: טייטלבוים וצבן דוחפים את המיפלגה לפילוג.

אשף התככים של סינדיקאט הפשע נפל במלכודת

מילכוד 72'

מאיר לנסקי משך את המגבעת שעל ראשו אל מצחו. מבעד למשקפיו הכהים סקר בקפדנות את הנוסעים שעלו יחד עימו למטוס סוייסאייר בנמל־התעופה של לוד.

כאשר כמה דקות אחר־כך ישב בתא המחלקה הראשונה של המטוס, וזה החל להמריא אל תוך החשיכה, יכול היה מאיר לנסקי להניד עפעף לעבר הגבר המשופם שישב לידו, כאומר: „זה הצליח.״

לא היה שום סימן שמישהו עקב אחריו בדרכו מביתו בצפון תל־אביב אל נמל־התעופה. גם באולם הנוסעים לא נראו כל טיפוסים שניתן היה לזהותם כבלשים העוקבים אחריו. מלווהו, איש ביטחון ותיק, היה צריך לדעת זאת. במשך עשרות שנות עיסוקיו בענייני ביטחון למד להכיר אנשים כאלה מרחוק.

שומר הראש המיסתורי שליווה את לנסקי

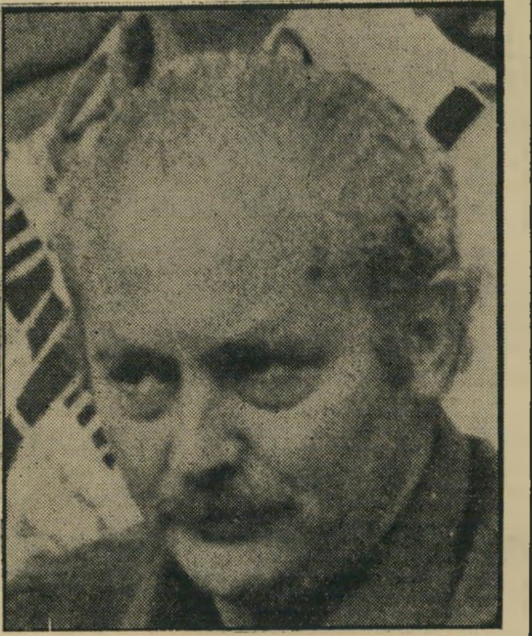

יוסקה שיינר

נראה היה למאיר לנסקי, מי שהוכתר בתואר הבוס של סינדיקאט הפשע האמריקאי, כי כמו בחמישים השנים הקודמות, הצליח גם הפעם להערים על הפ.בי.איי. — מישרד החקירות הפדראלי האמריקאי. כל מה שעשה בימים שקדמו ליציאתו את ישראל נועד למטרה אחת ויחידה זאת: לצאת מישראל מבלי שאיש יבחין בכך, לא למשוך את תשומת ליבם של אנשי הפ.בי.איי., השו־הים בישראל ושומרים את צעדיו כמעט מהיום בו הגיע כתייר ביולי 1970.

הכל היה מיועד לבלבל את העוקבים.

למאיר לנסקי נותרה שהות להישאר בישראל עד יום שישי ה־10 בחודש. הוא תיכנן את יציאתו ליום ראשון ה־5 בחודש, כדי לא למשוך תשומת־לב מיוחדת אם ייצא דווקא ביום האחרון, כשכל זרקורי הפירסומת יופנו אליו.

גם ההכנות המוקדמות נועדו לבלבל. אחרי שקיבל את תעודת־המסע הישראלית, כיוון שתוקף דרכונו האמריקאי פג, הגיש בקשה לאשרות מעבר לכחצי תריסר מדינות דרום־אמריקאיות. הקונסוליות של פארגוואי, ונצואלה, סלבדור, קולומביה ופנמה בתל־אביב, העניקו לו אשרות־מעבר כאלה ללא כל בעייה. ריבוי האשרות נועד לטשטש את ארץ היעד האמיתית, אליה הצליח מאיר לנסקי לקבל אשרת שהייה: פארגוואי.

כרטיסי־הטיסה בחברת סוייסאייר לא היו הכרטיסים היחידים שרכש לנסקי. הוא רכש כרטיסים במיספר חברות שונות, לתאריכים שונים. סוכן הנסיעות שלו אף הזמין עבורו מקומות במטוסים היוצאים מג׳נבה שבשווייץ לכמה יעדים שונים — כדי לבלבל כל מעקב אפשרי.

כאשר התיישב בכורסת המחלקה הראשונה של מטוס סוייסאייר, נרגש על שהוא נאלץ לעזוב את הארץ, בה חשב לבלות את שארית שנותיו, לא ידע מאיר לנסקי כי באותו מטוס כבר ישבו, עוד לפני עלייתו, שני סוכנים של הפ.בי.איי.

המלכודת היתה פרושה. לאנסקי לא ידע זאת. למרות שיכול היה לנחש בעומק ליבו כי לא יניחו אותו לנפשו, אבל נותרו לו 40 שעות בלבד כדי לנסות ולהימלט מהרשת שהוטמנה לרגליו.

★ חטיפה בריאו ★

אולי **עשתה זאת** הזיקנה, או אולי הפחית לנסקי בחשיבות שמייחס הפ.בי.איי. ללכידתו והבאתו בפני בית־מישפט בארצות־הברית. אחרת קשה להסביר כיצד התפתה להאמין שהוא יצליח להיעלם מעיני הפ.בי.איי. אי־שם באמריקה הדרומית.

לנסקי היה כה בטוח בהצלחת התחמקותו ובטיבה של אשרת השהייה שנרכשה עבורו לאסונסיון, בירת פארגוואי, עד שהיה מוכן להעניק ראיון לכתב מעריב, יהושע כהנא, ערב יציאתו מהארץ. כיוון שמעריב היה העיתון היחיד כמעט שתמך בהשארתו של לנסקי בישראל, העניק לו לנסקי את הבלעדיות, תוך שהוא מגניב לתוך סיפורו כמה עובדות מסולפות, שנועדו לבלבל את רודפיו, כמו העובדה שהוא יצא מישראל בשם בדוי.

שעה שהראיון אמור היה להתפרסם במעריב, ביום השני בשעות המאוחרות של הבוקר, היה לנסקי, לפי חשבונו, צריך להיות כבר מעל יבשת דרום אמריקה, מבלי שאיש ידע היכן הוא. אבל לנסקי לא נעלם, אפילו לדקה אחת מעיניהם הבוחנות של העוקבים אחריו, שהתחלפו בתחנות בדרך.

נמל־התעופה הראשון בו נחת מטוסו של לנסקי בדרום אמריקה, היה נמל־התעופה של ריו־דה ז׳נרו בבראזיל. שם, בפעם הראשונה, הבחין לנסקי במלכודת שטמנו לו.

לפי התוכנית הוא עמד להמשיך באותו מטוס שהגיע בו לסאן־פאולו, ומשם לבואנוס־איירס, בירת ארגנטינה. אבל נציג חברת התעופה סוייסאייר במקום, או אדם שהתחזה כנציג כזה, התנצל בפניו, ביקש ממנו לעלות על מטוס אחר. היה זה מטוס של חברת התעופה האמריקאית ברניף, שעמד לטוס במסלול ברזיל — ארגנטינה — פארגוואי ומשם דרך פנמה למיאמי. לנסקי לא התלהב מהרעיון לעלות על מטוס אמריקאי, שכמוהו כטריטוריה אמריקאית בהיותו באוויר. אבל לא נותרה לו ברירה. שכן לא היתה בידו אשרת מעבר דרך ברזיל.

רק כשעלה למטוס הבין לנסקי, כי נפל בפח. הפעם כבר יכול היה לזהות את סוכני הפ.בי.איי.

אבל לנסקי עדיין האמין שאשרת הכניסה לאסונסיון שבידיו, כשרה וטובה, ולא תאפשר לאמריקאים להניח ידם עליו. זאת היתה טעותו.

כאשר נחת מטוסו בבואנוס־איירס, נלקח לנסקי לתחנת המישטרה בנמל־התעופה, שם שהה במשך ארבע שעות לפני שהמשיך בדרכו לפארגוואי. סוכן הפ.בי.איי. במקום כבר יכול היה להצהיר באוזני העיתונאים: „אנחנו עוקבים אחר תנועותיו מקרוב. האיש הזה חשוב לנו מאוד.״ כל הסיפורים כאילו ניסה לנסקי להציע בשעות שהותו בבואנוס־איירס השקעות ענק לממשלת ארגנטינה, או לשחד את השוטרים בכסף המזומן שהיה בידו, לא היו אלא פרי המצאתם של עיתונאים.

★ מלכודת פתאים ★

במשך **כמה רגעים**, בנמל־התעופה של אסונסיון, נדמה היה ללנסקי כי תוכניתו הצליחה. הוא ירד עם מלווהו מהמטוס, עבר את ביקורת הגבולות, כשבלשי האפ.בי.איי. עוקבים אחריו. הוא הספיק עוד לגשת למיברקה שבנמל־התעופה, להבריק לאשתו בישראל: „הכל עבר בשלום,״ כשנעצר על־ידי סוכני ההגירה המקומיים. נאמר לו כי אין עוד תוקף לניירותיו וכי עליו לעלות אל המטוס בו הגיע. לא נותר לו עוד לאן לברוח.

לפני שהגיע למיאמי, שם נעצר, הספיק עוד לנסקי לנחות בנמלי־התעופה של לה־פאס, בוליביה; לימה, פרו; ופנמה. בכל מקום כבר המתינו לו שוטרים מזויינים, לא הניחו לו לרדת מהמטוס. לנסקי, שערב צאתו מישראל הכריז: „אני כבר זקן, חולה ועייף, ואין לי כוח להילחם בשילטונות ארצות־הברית!״, נאלץ לשנס את מותניו, להכריז באוזני אנשי הפ.בי.איי. שעצרוהו במיאמי: „אם אתם רוצים קרב — אז תקבלו אותו.״

לנסקי

רק אז גילה, בשלוות רוח, כי לא היה לו כל סיכוי. כל תנועותיו בישראל היו מבוקרות ובדוקות. אנשי הפ.בי.איי. בישראל נעזרו ישירות על־ידי ממשלת ישראל. אין זה מן הנמנע כי אחד האנשים שהסתובבו בקירבתו כל העת ואף ליווהו למטוס, לא היה אלא סוכן חשאי, כך שלא היה כל מקום לטעות. גם אשרת הכניסה שקיבל כביכול לפארגוואי לא היתה אלא אשרה מפוברקת, שנועדה למשוך את לנסקי למקום ממנו לא יהיה לו לאן להמשיך אלא לארצות־הברית.

ברגע בו לא נותרה לו ברירה אלא לעלות על מטוס חברת ברניף, בנמל־התעופה של ריו, היה זה כאילו נחטף כבר בידי סוכני ממשלת ארצות־הברית.

משהו אירע ללא ספק, בשנים האחרונות לעוצמתו ולכוחו של סינדיקאט הפשע האמריקאי, אם אחד הבוסים שלו לשעבר יכול היה ליפול בקלות כזאת למלכודת הפתאים שטמנו לו.

הרעמים רעמו, הברקים הבזיקו ומבעד לעננים הוורודים ירד הנביא המזו

ביציאת מצריים החדשה, שנערכה ביום השישי האחרון, היו שינויים מסויימים לעומת האורגינל.

השינוי העיקרי היה בכיוון. בניגוד לראשונה, התקיימה זו האחרונה מצפון לדרום.

השינוי השני היה בטקסט, בסצינה המפורסמת של מעמד הר סיני. ממלא־מקומו של משה רבנו לא שינה אמנם את הטקסט המקורי. אך, תוך ניצול מלא של שיכלולי הטכניקה של המאה העשרים, הוא הצליח לפצל את לוחות־הברית לשניים. מחלקת הלאווים הוטלה, מוזנחת, הצידה. מה שנותר, קיבל משמעות שונה קצת.

* * *

שניי שרישי היה קשור באינדיאנים.

ביציאה מס. 1, הם עוד נעדרו. השבוע, הם כבר היו נוכחים. לפחות, אחד מהם.

היה זה אינדיאני אורגינלי, שחקן המשתתף בהסרטת סירטו של גרגורי פק, בילי בעל שני הכובעים.

כדרך האינדיאנים, דיבר גם הוא רק בשפת התנועה: ניגש לבחורה, שלח ידיים, ולחץ את שני שדיה בתנועה סיבובית.

הראשונה שזה כמעט קרה לה, נדהמה קצת. היתה זאת רותי גלעדי, אשתו של ד"ר עמי גלעדי. היא ביקשה לבדוק אם הצמה של האינדיאני אמיתית. נתנה משי־

פיצול האישיות רפי נלסון צועד בעקבותיו של משה רבנו, מגיע מההר אל העם, כשהוא נושא בידיו את המחצית הפיקנטית יותר של לוחות־הברית, בעוד המחצית השנייה, המדכאה יותר, נישאת בנפרד על־ידי עוזר נאמן ופרץ בריקוד סו הברית לעם ישר של האילתי רפ

בחגווי הסלע מחבודדים הזמרת והקריינית שוש עטרי וידידה, כרים סטון.

התעמלות בוקר השעה היתה שלוש בבוקר, והשימחה בעיצומה, כשברורייה צוורן, אשתו של חייט־הצמרת השתרעה על החול, החלה מדגימה התעמלות־בוקר במרכז החבורה. השימחה נמשכה עד שש בבוקר. ג מימין: ציפי בנין, שמוליק קראוס, רפי נלסון נהנים מ שסיפר רפי. בתמונה משמאל: הציירת עידית קמחי מרקדת מ

תחמוד, תרצח - העיקר תשמח!

כה. בתגובה, קיבלה לחיצה, נמלטה כל עוד נפשה בה.

זאב ברלינסקי, המשחק גם הוא אינדיאני בסרט, ניסה ללכת בעקבות רבו ומורו. אלא שהיאנדיאנית שלו היתה עדיין חלשה כנראה. אחרי הסטירה הראשונה, הוא עבר לעברית מדוברת.

* * *

מי לא נהר לשם, לחוותו של רפי נלסון, השוכנת דרומית לאילת?

מכל רחבי הארץ הם הגיעו למסיבת יום־ההולדת — ה־42 — של רפי ואחדים מחבריו: מדריך התיירים שלמה אשרוב (46), מנהל המכון הביולוגי ליאון רז, המיסעדן רודי גרינברג.

הגיעה ליזה מינלי (27), בתה של ג'ודי גרלנד, שבאה אל ידידה בן ה־19, המשחק בסירטו של גרגורי פק. הגיעה אסתר שחמורוב. הגיעו דידי מנוסי, עמוס אטינגר ואשתו, שמוליק קראוס, מנהל חברת הנפט עמוס בנין ואשתו, איש יחסי־הציבור מייק סטולוביצקי, הסופר משה רשקס, נער השעשועים דני חסידוף, ועוד חצי הארץ. הם סתמו את הכביש לאילת, ולא השאירו מיטה פנוייה בבתי־המלון של העיר.

והוריד את לוחות־הברית מפלאסטיק

המסיבה נפתחה רשמית כאשר ענן עשן ורוד — מעשה ידיו של מומחה הפעלולים המיוחד של גרגורי פק — אפף את הסלעים שמעל כפר ההארחה של רפי. מתוך הענן, מלווה בברקים ורעמים — גם הם מעשה ידיו של הנ"ל — ירד רפי בכבודו ובעצמו, נושא בידיו את לוחות־הברית המפוצלים.

קהל העליזים המתרוננים הבין את הרמז. החל לחמוד, לנאוף, ולמלא את שאר המיצוות שבחלק השמאלי.

קיום מיצוות מדגימה רינה אביבי, אשתו של אלי אביבי, שהשתרעה בתנוחת־פיתוי קלאסית, סיגריה בפיה, לפני החצי המעניין יותר של לוחות־הברית. מעליה, רוקדים האילתי רפי נלסון וליזה הספרית.

העם ראה את הברקים, שמע את הקולות,
לקול מוסיקה אלקטרונית. טקס הורדת לוחות
נערך לכבוד יום־הולדתו הארבעים ושתיים
נלסון שהזמין לשם כך את ידידיו הרבים.

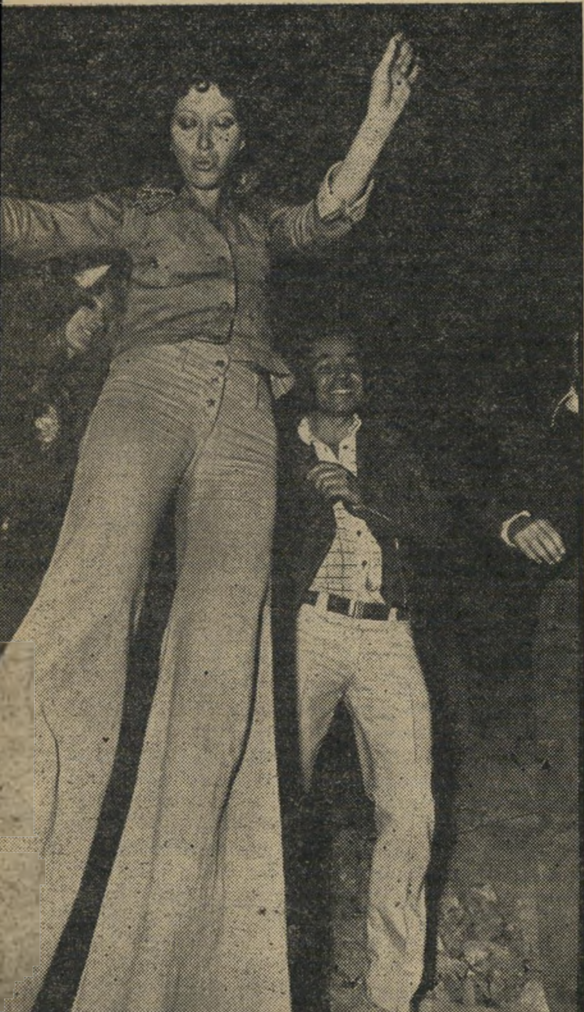

הכוכבת ליזה מינלי, הכוכבת והזמרת האמריקאית המפורסמת שזכתה לא מכבר לשער בשבועון **טיים**, וידידה דייזי ארנז, הצעיר ממנה בשמונה שנים, מתקבלים על־ידי רפי נלסון. בתמונה משמאל: מתכננת האופנה תמרה, שקועה בריקוד.

במדינה

הווי

תומרקין לעני״ם

יש תומרקין למיליונרים,

ויש תומרקין לפשוטי־העם.

בשביל תמונה של תומרקין מוכנים יהודים מביני עניין — ולפעמים לא יהודים, ולפעמים אפילו לא מביני עניין — לשלם רבבות ל״י. על מחירו של פסל של תומרקין, כבר לא כדאי לדבר.

אותם חובבי אמנות, אינם יודעים ש־אפשר לרכוש תומרקינים בעשירית ה־מחיר.

מזעזעים. שכן יגאל תומרקין איננו היוצר היחיד במשפחתו. צייר אחר במשפחה הוא אנטול גורביץ, דודו של יגאל. גורביץ (55), עולה חדש בארץ (40 שנה) מצייר לאט. בשנתיים וחצי האחרונות, 18 תמונות בלבד. למרות זאת, מחיר תמונה שלו נע בסביבות 2,000—1,500 ל״י. מציאה ממש, יחסית לבן־אחותו.

חלק מתמונה של גורביץ
תימני מהכרם, וצבעי מוכתם

גם שאר התומרקינים במשפחה טומנים ידם בצבע. אחיו של אנטול מצייר גם הוא ומלמד ציור באקדמיה בגרמניה. האמא של יגאל — מפסלת. „יותר טוב מהרבה פסלים שאני מכיר,״ קובע אנטול, „למרות שהיא לא עושה תערוכות. פשוט, המשפחה לא אוהבת להציג.״

על בן־אחותו המפורסם, אומר אנטול: „מהציורים שלו אני לא מתלהב. יש ביניהם דברים דקורטיביים, אבל לא משהו מזעזע. אבל הפסלים שלו — כן. ממש מזעזעים. לא רגילים.״

סיפוק עצום. בניגוד לבן־אחותו יוצר המונומנטים, מסתפק תומרקין המבוגר בפשוטי־העם: „אני חושב שאמנות זה לא רק בשביל אנשים מובחרים,״ אמר השבוע, לאחר שכל 18 תמונותיו, שהוצגו בגלריה ישראליס בתל־אביב, נמכרו. „קנה אצלי תמונה תימני מכרם־התימנים, ששילם בתשלומים. קנה זוג צעיר, שאין להם עוד דירה ורהיטים. קנה צבעי, שבא עם הבגדים שלו מלאים כתמים. „בשבילי, זה סיפוק עצום.״

פושע בהתנדבות

הוא התנדב לעזור במיסדרי־זיהוי — והעד הצביע עליו כעל הפושע המבוקש.

החבר׳ה ישבו בבונקר — בית־הקפה של אלי, שבמורד דיזנגוף — שתו הפוך ודיברו כדורגל.

מתחנת המישטרה הקרובה, מטה הנפה הצפונית, יצאו שני בלשים וניגשו ל־מסובים.

„חבר׳ה, מישהו מוכן לגשת רגע לע־

(המשך בעמוד 26)

WOW!

לך זה יקרה... כשתראה לראשונה את הדגם החדיש ״רנו 5״ תשמיע גם אתה את קריאת ההתפעלות: ״וואוו״.

״רנו 5״ היא מכונית אנושית: יש לה תכונות של פקחות, של זריזות, של נאמנות של תמרון ושל אהבה...

״רנו 5״ המכונית הקומפקטית – קוקטית שמידותיה החיצוניות הן ״מיני״ והפנימיות ״מקסי״.

זו מכונית שמבחינת אמינות, יציבות ובטיחות אין דומה לה.

המנוע חסכוני 956 סמ״ק (המיסוי והבטוח הנמוכים ביותר). הנעה קדמית. ארבעה גלגלים כ״א על מתלה נפרד, מעצורי דיסק קדמיים.

״רנו 5״ – המכונית האידיאלית בהישג ידך.

״רנו 5״ – מכסימום הנאה במינימום הוצאה.

״רנו״ – היצרן הגדול בעולם של מכוניות עם הנעה קידמית.

רנו 5 RENAULT

בני משה קרסו

תל-אביב: רח׳ ריב״ל 26 טל. 33241
ירושלים: רח׳ הס 4 טל. 226491
חיפה: „רכב חיפה״ רח׳ יפו 32 טל. 523359
נתניה: סברדלוב, רח׳ הרצל 54 טל. 23852
באר-שבע: טבון, רח׳ החלוץ 124 טל. 4533

פלד

האשה בתקופת ההריון

הופעתה של האשה בהריון גורמת לה הרגשת תסכול, אף על פי כן, בעזרת אפור וטפול נכונים יכולה האשה להראות מקסימה למרות, ואולי בזכות הריונה. כמובן שתדעי מהן מגבלותיה בהריונה ולפיהן תעצב את תלבושתה ותשלים את הופעתה ע״י טפול ואפור נכונים.

האופנה החדשה מכתיבה יותר ויותר בדים שקופים, ומחשופים עמוקים, שמוש בפחות אביזרי נשים (חזיות, חגורות בטן וכו׳). באופנה כזו חשיבות יתר לשמירת גוף אלגנטי ונשי.

לצורך זה פתחו מעבדות „רבלון״ שני תכשירים בלעדיים לחזה ולגוף, במסגרת תכשירי ״Eterna 27״ המפורסמת.

“ETERNA 27” — CONTOUR DROPS
FOR THE BREAST

תכשיר זה מהווה מהפכה בטפוח החזה הנשי. התכשיר מכיל רכוז גבוה של שמנים נדירים ומרכיבי לחות בשלוב עם ה־״Progenitin״ הוא נספג במהירות בכל עומק שכבות־העור עם העסוי היומי. התכשיר מעניק לחזה זקיפות, יציבות וגמישות, ולעור מגע קטיפתי, מראה נעורים. בתקופת ההריון חלים שנויים פיזאולוגיים בגוף האשה, הפנים, הגוף, החזה תופחים, לכן מיד אחרי תקופת ההנקה אנו מציעים את תכשיר

“Eterna 27” — Contour Drops for the Breast

המיוחד בתכשירי ה־״Eterna 27״ הוא הפרו ג׳נטין.

התכשיר חשני הוא:

“Eterna 27” — Super Emollient Lotion for the body

תכשיר עסוי לגוף עשיר בחמרי עדון ובלחות — התכשיר הנו תחליב ומבושם בעל הרכב עשיר של תכשירי לחות ושמנים מזוככים בשלוב עם ה־״Progenitin״ התכשיר המשיי נספג מיד, ואינו משאיר עקבות שומן.

נשים שתנאי אקלים או הזנחה בטפול עור הגוף זירזו את תהליכי ההתבגרות בעורן, או נשים שהפחיתו ממשקלן בצורה דראסטית, תמצאנה כי תכשיר זה יחזיר לעור גופן את גמישותו, רעננותו ורכותו בעקבות עסוי יום יומי.

הערה: הפרוג׳נטין אינו הורמון, ואין לו את תוצאות

שירים אלו בתקופת ההריון ובמשך המחזור החודשי (כן

רב־אלוף (מיל.) צבי צור הנהיג ב„ורד" שיטת תשלום השוחד.

ב„ורד' אין שחיתות — אולם הכשלון הכלכלי מסמר שיער!" סיכמו חברי ועדת־הכספים של הכנסת ב־דצמבר 1971 את דיוניהם בפרשת התמוטטותה של החברה הממשלתית ורד, שאז הסתכמו הפסדיה בסכום של 84 מיליון ל"י בלבד.

„היומרות ותאוות ההתפשטות של חברת ורד לא היו בשום יחס לכוחות הפיננסיים והמנהליים שלה, וזו הסיבה לכישלון," הסביר אז שר־החקלאות.

„כל הסיפורים על שחיתות בורד מצוצים מן האצבע וחסרי שחר," אמר אותו שר־חקלאות לפני שבועיים מעל דוכן הכנסת.

„לא נעשו מעשי שחיתות בורד," אמר לפני שבועיים גם מבקר־המדינה הד"ר ארנסט נבנצאל, בהופיעו בפני ועדת הכספים של הכנסת בנושא הדו"ח שהגיש על חברת ורד.

השבוע הסתבר לפתע כי כולם שיקרו, או לא גילו את כל האמת.

ייתכן שהאמת גם לא היתה מתגלה לעולם לוליא טרח אלמוני מעובדי מקורות, חברת האם של ורד, לצלם כמה מסמכים מארכיון החברה, להפיץ אותם בין עיתוני ישראל וחברי ועדת־הכספים של הכנסת. לפתע, אולי בפעם הראשונה בתולדות המדינה, נמצאו הוכחות ממשיות שחברה ממשלתית שילמה במדינות זרות שוחד במיליוני דולארים באישור הממשלה, כחלק מהמדיניות להשיג חוזי עבודה לחברה.

■ ■ ■

חברת ורד הוקמה ב־1960, כחברת בת של חברת המים הישראלית מקורות, כדי לבצע עבודות עפר וחיפוש מים בחו"ל ועל ידי כך לנצל ידע ישראלי רק בתחום זה.

בחמש השנים הראשונות לקיומה פעלה החברה בהיקף מוגבל באפריקה. מסתבר שכבר מראשית קיומה היו מנהליה נאלצים להשיג עבודות על־ידי תשלומי שוחד לאנשים הקובעים במדינות בהן פעלו.

מכיוון שהחברה היתה חברה ממשלתית ומכיוון שהיה צורך במטבע זר רב מקופת המדינה, הובאה ההחלטה העקרונית אם לשלם שוחד בסכום של מיליון דולאר או לא, להכרעת כמה משרי הממשלה. אותה תקופה היו לוי אשכול שר־האוצר, משה דיין שר־החקלאות וגולדה מאיר שרת־החוץ. שלושתם הכריעו בעד התשלום.

צחוק, צחוק, אבל...

רב־אלוף (מיל.) צבי („צ'רה") צור, מי שהיה יו"ר מועצת המנהלים של חברת **ורד** בתקופה בה שקעה בהפסדים של עשרות מיליוני ל"י, חלקם בעקבות עיסקות שוחד מפוקפקות, מסרב למסור לוועדת הכספים של הכנסת פרטים על „השיטה". צור, כיום עוזרו המיוחד של שר־הביטחון, ממונה על תקציבים של מיליארדי ל"י.

שוחד באישור הממשלה

תשלומי השוחד על־ידי חברת ורד לשם השגת עבודות פרחו החל מאוגוסט 1965. באותה תקופה מונה רב־אלוף (מיל.) צבי צור, שהתפטר מרשימת רפ"י לכנסת, כמנכ"ל מקורות, ובתוקף זה הפך להיות יו"ר מועצת המנהלים של ורד. לידו כיהן אז כמנכ"ל ורד אביגדור מנדלסון, מהנדס בחברת ורד בניגריה, שתוך זמן קצר הפך מפקיד במשכורת צנועה לאיש אמיד ובעל אמצעים מרובים.

צור ומנדלסון רצו להוכיח בכל מחיר את הצלחתם, סיבכו את ורד בעבודות בהיקף של עשרות מיליוני דולארים, שחלקם הושג באמצעות תשלומי שוחד. תוך תקופה קצרה הם סיבכו את החברה והביאו להתמוטטותה.

זמן קצר אחרי מלחמת ששת הימים, גילו שלטונות ניגריה פרשת מתן שוחד על־ידי חברת ורד לאחד הפקידים הבכירים בממשלה בסכום של כמיליון דולאר, לשם קבלת עבודה. בעקבות פרשה זו החליטו השלטונות הניגריים לגרש מארצם את יוסף חסון, סגן מנכ"ל ורד בניגריה. חסון, 50, שהיה כלכלן במקורות לפני שהגיע לורד, נאלץ לחזור לישראל.

כיוון שחזר לישראל בטרם הסתיים חוזהו עם ורד, לא יכול היה חסון לנצל את זכויות התושב החוזר שהיו ניתנות לו אילו היה נשאר בניגריה וחוזר מאוחר יותר. הוא פנה למשרד־החוץ וזה נתן לו מכתב המלצה למכס, להעניק לו זכויות תושב חוזר, למרות שנעדר מהארץ תקופה קצרה מהנקוב בחוק. וזאת, משום שגורש מניגריה בגלל פעולה שנעשתה „באישור הממשלה".

עכשיו הוא מתחמק מלדווח לכנסת על השחיתות שנחשפה

כך נאספו בתיקי חברת מקורות המיסמכים המרשיעים המעידים על מתן השוחד, שביחד עם העתקי מברקים שנשלחו מניגריה לישראל ומישראל לניגריה בעת שהתגלתה הפרשה, והכוללים שמות צופן והוראות מפורטות איך להערים על שלטונות ניגריה החוקרים בפרשה, היוו הוכחה ניצחת על מעשי שחיתות וסיאוב שנעשו בידיעת ממשלת ישראל ובאישורה.

■ ■ ■

כתוצאה מחשיפת פרשיות השחיתות, הסכה פרשת ורד לנוראה יותר מפרשיות נתיבי נפט ואוטוקארס. שכן הסתבר שכאן לא רק שולמו באופן רשמי שלמונים על־ידי חברה ממשלתית, אלא שחלק ניכר מפקידי החברה, שהיו מעורבים בעיסקות השוחד, יכלו לקחת לעצמם חלק ניכר ממה שנועד לתשלומי השוחד.

למרות הגילויים והעובדות הברורות והמרשיעות, ניסו אנשי המערך לחפות על האשמים והאחראים לעיסקות מזוהמות אלה, שבהם נמצאים כמה אישים בכירים ביותר מצמרת המערך.

בעיקרו נועד נסיון החיפוי והטשטוש, בניצוחם של שר־החקלאות חיים גבתי ויו"ר ועדת הכספים של הכנסת, ישראל קרגמן, להגן על איש אחד: עוזר שר־הביטחון צבי („צ'רה") צור, רמטכ"ל לשעבר בצה"ל, שהיה אחראי אישית להתמוטטותה של חברת ורד, ושבזמנו פרחה שיטת תשלומי השוחד והגיעה לשיאה.

צ'רה, שהתגלה בעקבות הודעתו של מבקר המדינה — כי סך כל תשלומי השוחד ששילמה ורד הגיעו לכ־6 מיליון דולאר — כמי שאינו מקפיד על טוהר המידות בענייני ניהול וכספים, שולט כיום, כאחראי על כספי מערכת הבטחון, על תקציבים של מיליארדי לירות בשנה.

למרות זאת מסרב צ'רה, בעזות מצח ובחוצפה, להופיע בפני ועדת הכנסת ולמסור לה דו"ח על האישורים שנתן לתשלומי השוחד בורד.

לא היה צורך בפרשת ורד כדי להוכיח בפעם נוספת את הריקבון והשחיתות של המשטר בישראל. אבל פרשת ורד הוכיחה שממשלת ישראל כבר אינה מתביישת בכך.

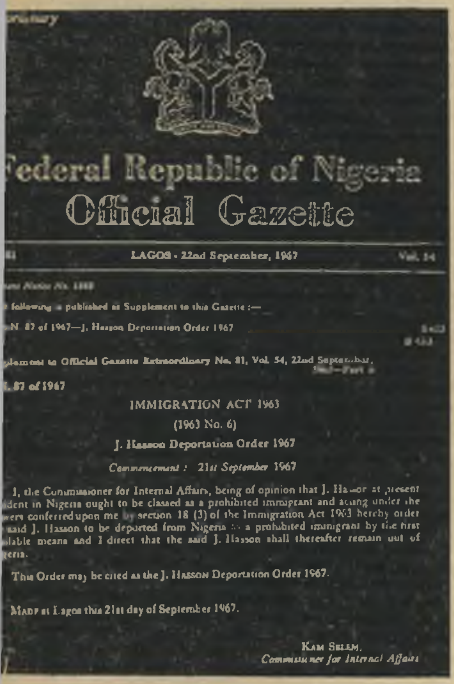

Federal Republic of Nigeria

Official Gazette

LAGOS - 22nd September, 1967 — Vol. 54

...ment Notice No. 1888

...following is published as Supplement to this Gazette :—

...N. 87 of 1967—J. Hasson Deportation Order 1967

...plement to Official Gazette Extraordinary No. 81, Vol. 54, 22nd September, 1967—Part B

... 87 of 1967

IMMIGRATION ACT 1963

(1963 No. 6)

J. Hasson Deportation Order 1967

Commencement : 21st September 1967

I, the Commissioner for Internal Affairs, being of opinion that J. Hasson at present ...dent in Nigeria ought to be classed as a prohibited immigrant and acting under the ...wers conferred upon me by section 18 (3) of the Immigration Act 1963 hereby order ...said J. Hasson to be deported from Nigeria as a prohibited immigrant by the first ...ilable means and I direct that the said J. Hasson shall thereafter remain out of ...geria.

This Order may be cited as the J. Hasson Deportation Order 1967.

Made at Lagos this 21st day of September 1967.

Kam Selem,
Commissioner for Internal Affairs

צו הגירוש

זה הגיליון המיוחד של העיתון הרשמי של הרפובליקה של ניגריה מיום 22 בספטמבר 1967, בו פורסם צו הגירוש נגד יוסף חסון, מי שהיה סמנכ"ל חברת **ורד** בניגריה. צו הגירוש קובע שעל יוסף חסון תיאסר בעתיד הכניסה לניגריה.

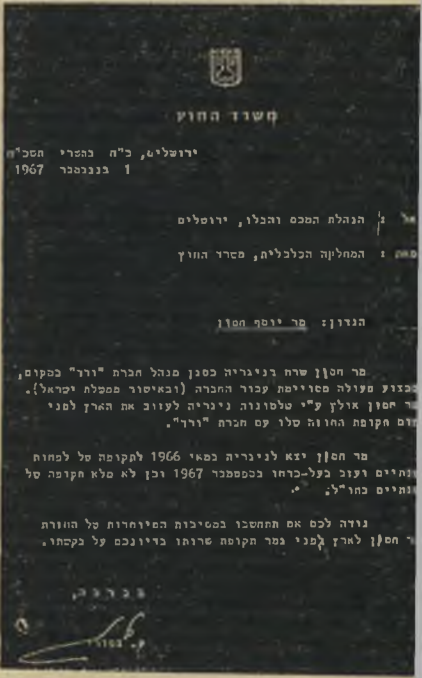

משרד החוץ

ירושלים, כ"ח בחשוון תשכ"ח
1 בנובמבר 1967

אל: הנהלת המכס והבלו, ירושלים

מאת: המחלקה הכלכלית, משרד החוץ

הנדון: מר יוסף חסון

מר חסון שרת בניגריה כסגן מנהל חברת "ורד" במקום, ...בצוע פעולה מסויימת עבור החברה (ובאישור ממשלת ישראל). ...ר חסון אולץ ע"י שלטונות ניגריה לעזוב את הארץ לפני ...תום תקופת החוזה שלו עם חברת "ורד".

מר חסון יצא לניגריה במאי 1966 לתקופה של לפחות ...שנתיים ועזב בעל-כרחו בספטמבר 1967 וכן לא מלא תקופה של ...שנתיים בחו"ל.

נודה לכם אם תתחשבו בנסיבות המיוחדות של הוורת ...מר חסון לארץ לפני גמר תקופת שרותו בדיונכם על בקשתו.

בברכה,

באישור הממשלה

מיסמך זה, שנכתב על נייר רשמי של משרד־החוץ, מעיד כי הפעולה שביצע יוסף חסון עבור חברת **ורד**, ושבגללה נאלץ על־ידי שילטונות ניגריה לעזוב את המדינה, נעשתה באישורה של ממשלת ישראל.

המנהל השותק

זאב קריב, מנכ"ל חברת **מקורות**, שו**ורד** היתה חברת־בת שלה, אחד האחראים הישירים להעלמת הפסדי החברה, ולחיפוי על מעשי שחיתות.

היא פתחה את הדלת לידיד - ולדירה נכנס סוטה רצחני

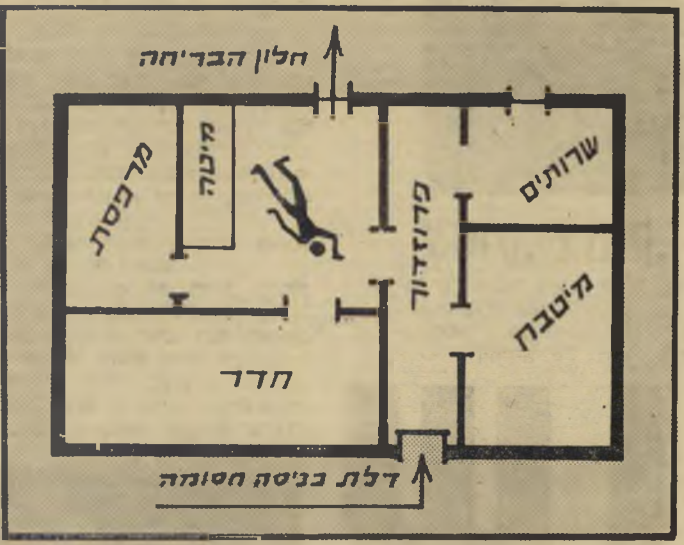

השכנה רינה שלף בת ה־26, רווקה שגרה לבדה בדירה סמוכה לזו של הנרצחת, ברגע ובאופן שבו פתחה את הדלת לכתב **העולם הזה**, אבי שחק. מבלי להתעניין בזהותו של המקיש, פתחה הנערה, כשהיא יוצאת מן המיקלחת במגבת לגופה — יום לאחר רצח שכנתה. בתמונה משמאל: תרשים הדירה ומסלול הרוצח.

„אתה יודע מה זה עיקבות פריצה רק לצד אחד?"

הדובר, חוקר מישטרה לבוש אזרחית, משך עשן מתוך סיגר הרומיאו וג'ולייט הענק שבין שיניו. „כשהעקבות מובילים רק החוצה, זה מוכיח שפנימה, נכנס הרוצח בעזרתו של בעל־הבית. וזה מה שקרה לדליה מרקוביץ' המיסכנה."

רחוב אברהם שטרן בירושלים. שורה ארוכה של מיבנים משולשי קומה ומשעממי חזות, הממלאים את הרחוב השקט בשכונת קריית־יובל. אין כמעט אנשים ברחוב. מכונית חוצה את הדממה אחת ליובל. שלווה של בית־עלמין כמעט.

ביום החמישי שעבר, שעה לפני או אחרי חצות־לילה, גזר מטורף את השלווה הזו — מבלי להפריע את השקט.

דליה מרקוביץ', בלונדית תמירה ונאה שעבדה כמורה בבית־ספר עלומים שבשכונת רוממה, הוממה, נרצחה ונאנסה — מבלי שתשמיע אפילו זעקה אחת.

לפני שעזב מטורף־המין את דירת שני החדרים הקטנה, הספיק עוד להתעלל בגווייה. אחר, ביצר, מבפנים, את הכניסה לבית: המניאק הניח כיסא ושרפרף ליד הדלת, כך שלחצו על הידית ומנעו פתיחה מבחוץ.

הוא עצמו נסוג מזירת־הדמים דרך חלון קטן, שהובילו לתוך הגינה המקיפה את הבית.

שם, בגינה, השאיר את העקבות הרציניים היחידים שמצאה בינתיים המישטרה:

טביעת נעל מגודלת, בתוך הבוץ הרך. מישהו הישקה לפנות ערב את חשיחים, שמתחת לחלונה של דליה.

אך המורה בת ה־38 לא תיזכה עוד לראות בפריחתם.

דליה התגרשה לפני שש שנים. בניסיון להימלט מעברה ההרוס, עזבה את תל־אביב, בה חיה ועבדה כל השנים, ועברה לירושלים. שם התגוררה תחילה בשכונת רוממה, בסמוך לבית־הספר למפגרים בו עבדה. פועלות־הניקיון בבית־הספר, שלא הספיקו עדיין לעכל את העובדה המדהימה ש„המורה היפה הזאת" איננה עוד, טוענות שהיתה נשמה של מלאך.

„מישטרה", „אש", „סכנה"

עובדתי יותר היה מנהל בית־הספר, אריה צחורי. ביושבו השבוע בביתו שבשיכוני בית־וגן, מיקטרתו בפיו, נדמה היה שמשהו יותר מעשן שם מחנק לגרונו ולדבריו.

„דליה היתה טיפוס יוצא־דופן בין הסגל אצלי. היא היתה הגרושה היחידה, וזאת היתה הסיבה שדאגנו לה, כשלא הופיעה יום אחד לעבודה. ידענו שהיא אשה בודדה, ולכן שלחנו תיכף מורה לביתה, כדי לברר מה העניינים. כך נתגלה הרצח. את מה שעבר על המורה הזאת, לאחר שמצאה את גופתה של דליה בדירה, מוטב לא לתאר."

על אף הנוחות שבמגורים סמוך לבית־הספר, העדיפה דליה לעבור לשכונת קריית־היובל המרוחקת. „נראה היה לי," מספר המנהל, „כי שם מצאה סוף־סוף קצת שלווה. היא אהבה את המקום, והמרחק לא הפריע לה.

„מוזר," הוא מהרהר בקול, „שלמרות שעבדתי איתה קרוב לארבע שנים, קשה לי לספר הרבה עליה. היא היתה אמנם פתוחה לבני־אדם, אך בלי לומר הרבה."

המנהל הרים את מבטו לתיקרה: „אולי בגלל חייה בעבר. אולי לימדו איתה החיים לא להתקרב יותר מדי לבני־אדם. היא היתה שילוב מיוחד של טיפוס בריא מאוד, ידידותי ומחייך — ובכל זאת, אם היית מסתכל עליה קצת מתחת למעטה החיצוני, היית מגלה, שבעצם היא אדם סגור, מופנם.

„ידעתי שהיתה אשה תרבותית מאוד. ביקרה הרבה בקונצרטים, בהצגות, בקולנוע. קראה הרבה. בבית־הספר, היא היתה מורה סבירה."

בבית־סיפרה של דליה, נותרה כיתתה מיותמת. חדר ענק. עירבוביה של כיסאות הפוכים על שולחנות. פינות מצויירות, מעוטרות בכתב־ידה שלה מורה שאיננה: „אנחנו עובדים", „מישטרה", „אש", „סכנה". האומנם חש ליבה בסכנה כל־שהיא?

דליה לא השמיעה קול

קול חרד של אשה זקנה מעבר לדלת: „מי זה? אני לא מכירה... אני לא פותחת... אני לא מכירה... לא!"

דירה נעולה, קומה מעל לחדרה של דליה. האשה שמעבר לדלת סירבה לפתוח לזרים. ולא רק היא. על הבית מיספר 18 העיק עדיין הפחד, יומיים לאחר הרצח, טרי ומאיים.

אחת שפתחה היתה גברת ויליאמס. עיתונאית לשעבר, מתרגמת כיום, בת 65, אלמנה ובודדה. ובכל זאת, פתחה את הדלת, וסיפרה את סיפורה על דליה — שכנתה הקרובה ביותר. דלת ליד דלת, קיר משותף.

„דליה היתה אשה שחיפשה את עתידה," סיפרה השכנה. „ואם רק... אם רק היתה מוצאת גבר מתאים, אחרי גירושיה, אני בטוחה שהיתה הופכת לאשת משפחה נהדרת."

בדירה הקטנה, הדומה בכל פרטיה לזו שמעבר לקיר, המשיכה ויליאמס לספר באנגלית על דליה. באותו זמן, מעבר לקיר, מצויים היו ארבעה אנשי המדור המרכזי, לבושי אזרחית. ראש מדור חקירות, שני בלשים, ושוטרת אחת. הם חיפשו את קצהו של החוט שניתק ליד החלון בטביעת רגל גסה.

„דליה אהבה את המקום. היא אהבה כאן את השקט, את הירק והעצים ואת ההרים שממול. הרבה לא היה לה מה לעשות כאן. אני זוכרת שפעם ראשונה

צוות החוקרים מכונית מישטרה בה הגיע צוות מיוחד של חוקרים ניצבת ליד הגדר המקיפה את ביתה של הנרצחת. בתוך דירתה של הקורבן שהו באותה עת ארבעה חוקרים, שהמשיכו לחפש עקבות.

„מישטרה" - „אש" - „סכנה": כך כתבה המורה על קיר כיתתה

שהגעתי לכאן אני, חשבתי שזה סוף העולם. לא קפה, לא חנויות, לא בית־קולנוע. ואם אני, אשה מבוגרת, כך — אז מה בחורה צעירה ויפה, תל־אביבית לשעבר? אבל היא אהבה לחיות פה.

„את מה שהיה חסר לה כאן, היא השלימה בעבודה בבית־ספר ובהתנדבות בבית חולים הדסה. שם היו לה הזדמנויות להיפגש ולדבר עם אנשים. אני בטוחה

מטורף

שהסיבה היחידה שהיא הלכה לעבוד ב־הדסה, זה שיהיו יותר אנשים מסביבה."

לגברת ויליאמס ולדליה היתה בדיחה קבועה. כל אחת מהן ידעה מתי מכינה רעותה קפה. „דרך הקיר הדק, שמענו כל תזוזה של השנייה." כך היו מזמינות את עצמן אחת לשנייה, בדיוק ברגע המכריע, בהצהרה: „נדמה לי ששמת מים על האש, אז בואי ונחסוך את האש אצלי."

ביום חמישי בלילה לא שמעה גברת

„תמימה!"

סיפרה גברת ויליאמס השכנה הקרובה. „היא האמינה לבני־אדם. אם היתה מתחתנת שוב, היתה אשת משפחה נהדרת."

„תרבותית"

סיפר על הקורבן אריה צחורי, מנהל בית־הספר בו עבדה דליה מרקוביץ'. „היא נהגה לבקר בקונצרטים והצגות."

ויליאמס דבר. „וזה כל־כך כואב לי. כל שטות, כל דפיקה מהדירה שלה, הייתי שומעת. וכשבאמת היה צריך לשמוע, היא לא השמיעה קול. אני בטוחה שאם היתה קוראת לעזרה, אפילו לא בקול רם, הייתי שומעת. דליה הכירה את האיש שהרג אותה. בגלל זה לא צעקה כשנכנס."

ועיניה מתמלאות דמעות, למחשבה ש־

קריאה אחת קטנה, היא שגזרה על שכ־נתה הצעירה מוות.

ועוד שכנה. בקומה הראשונה, בבית הסמוך. על הדלת, שם אחד: רינה שלף. עוד אשה בודדה.

מדווח כתב „העולם הזה":

צילצלתי. הדלת נפתחה. ראש עטוף ב־מגבת הגיח. אחריו, גוף מכוסה ארעית במגבת, נוטף מים.

„כן?"

★ „אני אדם, לא חיה!"

עמדתי רגע ארוך ושתקתי. לפני יום וחצי, במרחק מטרים ספורים מכאן, נרצחה אשה, והמטורף שעשה זאת לא נמ־צא עדיין. ואשה זו, אינה חוששת לפ־תוח דלת לזרים.

„אינך פוחדת?" שאלתי.

רינה שלף הזמינה אותי ואת הצלם פנימה, אמרה רק רגע, ונעלמה במיק־לחת. לא יכולתי להבין מה שיכנע אותה בניקיון כפינו.

בחדר, על כוננית לבנה, לצד שני כר־כים של מילון לארוס צרפתי, נחה חו־ברת דקה: אמנות ההתגוננות. אולי כאן התשובה. קאראטה, ג'יאו ג'יטסו.

רינה יצאה מן האמבטיה, לבושה: „אז מה אתה רוצה שאעשה? שאתבצר? ש־אתחיל לנהל שיחות־זיהוי דרך דלתות מוגפות? לא. אני מעדיפה לחיות כמו בן־אדם, ולא כמו חייה בסוגר."

אבל, לפחות לשאול מי זה? לזהות, ורק לאחר־מכן לפתוח?

„תראה, באים אלי כל־כך הרבה אנ־שים. אם אתחיל לחקור כל אחד דרך הדלת, לא יהיה לזה סוף. אני לא יודעת. יכול להיות שאני תמימה ומטופשת. אבל אני מעדיפה לפתוח דלת ולהגיד שלום, להרגיש כמו אדם בין אנשים, מאשר

דפק בדלת

להתחיל לחיות כמו בניו־יורק. בשביל חקירות יש מישטרה. אני לא הייתי אף פעם שוטרת."

★ הרוצח חתם בעט כדורי

בערה נאה. בת 26. מפקחת, טלפו־נאית, בודקת וסטודנטית לצרפתית. נשית ורכה. „את החוברת לג'ודו השאיר פה ידיד. שיהיה. לא מבינה בזה כלום."

כל הנתונים למוח חושב, ודיבורים כאלה. ובכל זאת כשהיא מדברת, מתגנב איזה ספק ללב. היא הרי איננה הכלל. זאת ראיתי כבר בכל הדלתות שלא נפ־תחו קודם. אבל פעם, היו כאלה יוצאים מן הכלל הרבה. אנשים פתחו דלת משום שמאחוריה התדפק אדם.

מה אירע שכיום דופקים על דלתות כל־כך הרבה מניאקים? האם זו המיש־טרה שאיננה? או אולי התקופה שישנה, שמגדלת עוויתות אנושיות רבות כל כך?

כזאת, מסתבר, היתה גם דליה. אוהבת אדם. אשה שאמונתה באנשים לא אבדה על אף כל נסיונה. גם היא פתחה דלת. גם היא הציעה קפה וסיגריה. גם היא דיב־רה סתם, על כל מיני דברים.

וכשהסבה את ראשה לרגע, כדי להו־ציא ספר מן הכוננית, או לשלוף תק־ליט מן הערימה — החליף האלמוני את חיוכו במהלומה בעורף הרכון.

וזה, לדליה, היה הסוף. בעודה חסרת־הכרה, נרצחה. הידיד, שנתקבל באמון, הסיר את המסיכה מפניו, וטירופו ניגלה.

כרגע יש בידי המישטרה חשוד אחד לפשע. אחד משכניה של דליה. לפי דברי המישטרה, היה האיש מבאי־ביתה.

נתון נוסף, שמחזיק את החשוד במע־צר, הוא עט כדורי, פשוט ורגיל, שנמ־צא על גופתה של הנרצחת. לדברי עדה, היו לחשוד עטים נוספים מאותו סוג.

שופט השלום ד"ר דן ביין אמנם הד־גיש כי זוהי ראייה קלושה, אולם למרות זאת ניאות לבקשת המישטרה, עצר את החשוד לחמישה ימים.

ואכן, כבר למחרת, עצרה המשטרה חשוד אחר, גם הוא משכניה של הנרצחת.

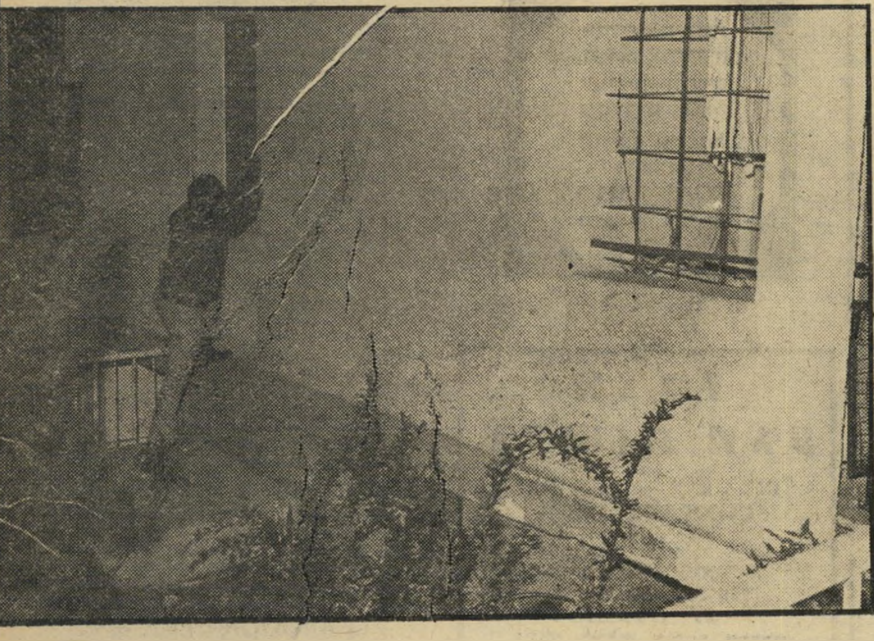

כך הוא ברח

מבעד לחלון זה נמלט הרוצח, לאחר שביצע את זממו. ליד דלת הכניסה לדירה הערים שרפרף וכיסא, באופן שילחצו על הידית וימנעו כניסת אנשים לדירה. מטרתו היתה לעכב את גילוי הגופה.

במדינה

(המשך מעמוד 22)

מוד במיסדר־זיהוי? חסרים לנו אנשים.״
החבר׳ה ביקשו קודם לדעת במה ה־עניין.
„סתם רמאות קטנה. אחד שכר רכב בחניון גרחנברג, על שם מזוייף, ואחר־כך מכר אותו. מוכנים?״
ראשון קפץ שלמה בורנשטיין בן ה־36. שלמה אהב תמיד את הצדדים המסעירים בחיים. עבודתו, כאח רחמן בבית־חולים הדסה בתל־אביב, לא סיפקה לו כנראה די ממיצרך זה.
הוא נילווה אל הבלשים. כמוהו ראו וכן עשו עוד שניים מהחבר׳ה.

פרצוף תמים. בבניין המטה הצפוני עמדה כבר שורה של ממתינים. השלושה הצטרפו אליה.

פקיד של חברת השכרת־הרכב התחיל חולף על פני המיסדר. הוא עבר על כו־לם בריפרוף, נעצר מול פרצופו התמים של שלמה. בלי היהור נוסף, תקע אצבע מאשימה בחוטמו של המיתנדב המזועזע. „זהו! אפילו בחושך הייתי מכיר אותו!״
תדהמה רגעית, והמיסדר פוצץ. שני חבריו של שלמה פרצו בצחוק־אימים.
שלמה לא צחק כל־כך. החבר׳ה האמינו אמנם בחפותו המוחלטת, אבל המישטרה השתכנעה בכך רק לאחר חקירה רצינית עד כדי גיחוך.
„חסל סדר התנדבויות,״ סיכם שלמה.

ישראלים בחו״ל

חיפוש יסודי

ישראלי באירופה צריך גם מזל כדי לזכות בביטחון.

בנמל־התעופה של קופנהגן הודיעה דיי־לת ברמקול כי כל נוסעיו של מטוס, העומד לטוס לפלמה דה מיורקה, מתבק־שים לעלות למטוס. מכיוון שלפי הרשי־מות שבידיה היו כל הנוסעים במטוס דנים, הסתפקה הדיילת במסירת ההו־דעה בשפה הדנית.

אותו זמן ישב במסעדת נמל־התעופה הגרפיקאי הישראלי יוסף („ג׳קסי״) ג׳ק־סון, המתין למטוס הספרדי שיקח אותו למיורקה. מכיוון שהדיוק אינו התכונה הבולטת של שירותי התעופה הספרדים, איחר המטוס להמריא במספר שעות. ומ־כיוון שג׳קסי אינו שולט בשפה הדנית, לא ידע שמטוסו עומד להמריא. הוא הבחין בכך רק שעה שמנועי המטוס כבר הותנעו, רץ כל עוד נפשו בו לעבר המטוס על המסלול.

חשד מבוסס. כאשר ראתה דיילת המטוס את הנוסע האחרון מגיע בריצה אל המטוס טרם המראתו, החליטה שמשהו אינו כשורה. מה שביסס את חשדותיה היתה העובדה שברשימת הנוסעים של המטוס היתה רשומה גם נוסעת ישראלית שלא הגיעה למטוס ולא הודיעה על ביטול טיסתה. היא מיהרה למסור על כך לקבר־ניט.

היה זה זמן קצר אחרי טבח מינכן. הקברניט הספרדי החליט לא להסתכן. הוא יצא מתאו, ניגש אל הנוסע שזה עתה התישב בכסאו וביקש את דרכונו. כאשר הושט לעברו דרכון ישראלי חשכו עיניו. עכשיו היה ברור שמשהו חמור עומד להתרחש בטיסה זו למיורקה.

הקברניט חזר לתאו, כיבה את מנועי המטוס, כינס את כל אנשי הצוות. אחרי התיעצות קצרה ביקש מג׳קסי לרדת מה־מטוס לביקורת. הוא הצטרף אליו כשסבלי הנמל הוציאו מבטן המטוס את כל מטען הנוסעים כדי להגיע למזוודתו של היש־ראלי החשוד.

אקדח במזוודה. בעוד הוא מוקף ב־פמליה גדולה של אנשי צוות, סבלים, אנ־שי המשטרה הדנית וסתם סקרנים, הובל ג׳קסון אל תחנת המשטרה בטרמינל. שם ביקשוהו באדיבות להתפשט, ערכו בדיקה מדוקדקת וקפדנית על גופו, בחפציו וב־מטען־היד שלו.

„אתה צריך להבין,״ התנצל הקפטן הס־פרדי, „כל יום חוטפים מטוסים.״ הוא לא ידע בדיוק מה ההבדל בין יהודים וערבים, וכשלא נמצא דבר בחפציו של הנוסע הישראלי, הציע לו כפיצוי לעבור למחלקה הראשונה.

כאשר חזר ג׳קסי למטוס, קיבלוהו שאר הנוסעים — כולם דנים טהורים — במחי־

מאיש זה נגז...

„כל פעם **אני** חולם בלילה שאני שם, בבית־הסוהר. ואני מתעורר ב־בהלה, ומגלה לשמחתי שאני בבית, במי־טה שלי.״

שנה שלמה לא היה אברהם זהבי במי־טתו. הוא היה בן 22 כשנעצר — ובן 23 כששוחרר. שנה שלמה חיכה ליום בו פסק השופט: „אתה זכאי.״

„איך אפשר ככה?״ תוהה זהבי בשקט. „מה זה סתם לעצור בן־אדם? אם רוצים, הם יכולים הרי לעצור כל אדם היום. חוש־דים ועוצרים. כמה שתצעק, לא יעזור לך.״
מי כמוהו צריך לדעת. שנה תמימה צעק שהוא חף מפשע — והדבר לא עזר לו.
גם כיום, לאחר שהסיוט חלף, זוכר אברהם, מכונאי־רכב, תושב רמת־יש־ראל שבמזרח תל־אביב, כל פרט.
הוא זוכר כיצד זה התחיל: „באו שוט־רים, עצרו אותי בבית. אמרו לי, שאני חשוד. לא אמרו על מה. רק כשהביאו אותי לנפה הצפונית, אמרו לי, עבירת שוד.
„שאלתי מה, מו, מי, איזה שוד, אמרו

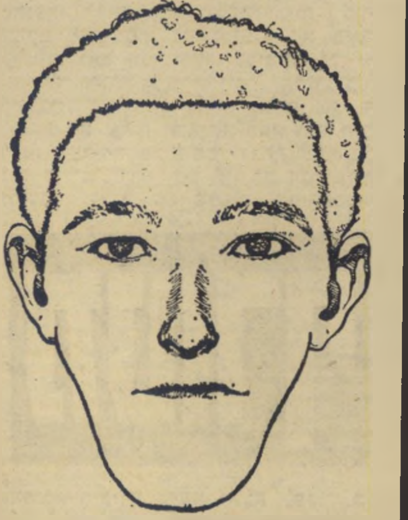

הקלסתרון של השודד ש־הורכב על־ידי מומחה המישטרה על־פי תיאורה של עדת הראייה. בתמונה משמאל: אברהם זהבי, שאותו זיהתה העדה כאיש שראתה. על מידת הדמיון בין התיאור לאיש החי, ניטש ויכוח חריף בבית־המישפט.

לי — טוב. יש לך אליבי? איפה היית? מה עשית?
„לקחו אותי לבית־משפט, הכניסו אותי לאיזה חדר. ישבה שם אשה. השוטרים שהיו על ידה הצביעו לעברי. אמרו לי, תעמוד. עמדתי. האשה אמרה: ,כן, אותו אני ראיתי.׳ וזה הכל.״
זה לא היה הכל. זו היתה רק ההתחלה.
האשה היתה נעמי פלד, מורה צעירה המתגוררת ברחוב טרומן ברמת־גן.
ארבעה ימים לפני כן, היא היתה בדרכה להחזיר את בנה מהגנון, בצהרי היום, כאשר ראתה משהו חשוד.
היא ראתה מכונית כרמל עוצרת לפני הכניסה לחנייה, השמורה לדיירי ביתה שלה. הנהג, ראתה נעמי, לא הכיר את המכונית. הוא התקשה בהחלפת המהלכים, ורק לאחר חריקות מרובות הצליח לתמרן את המכונית לחנייה.
נעמי הבחינה שהנהג היה נרגש מאוד, בצורה בלתי רגילה. היא ראתה גם מיד שגם הוא וגם המכונית אינם שייכים לבית, למרות שחנה במקום המיועד לדיירים.
הנהג יצא מהמכונית, עלה על קטנוע שעמד בסמוך, ונעלם.

שוד בצהרי היום

אותו **רגע,** לא ידעה נעמי פלד שהיא צופה בשודד הנמלט ממקום השוד.
היא גם לא ידעה שדקות ספורות קודם לכן, בשעה 12 ורבע בדיוק, עצרה מכונית כרמל צבאית גנובה בפתח סניף בנק אגו־דת־ישראל בבני־ברק, וממנה פרצו שני שודדים רעולי־פנים וחמושים בקלצ׳ניקוב ואקדח. תוך דקות, הם פרצו בחזרה למכו־ניתם, שאובטחה על־ידי שודד שלישי, נמלטו עם שלל של 95 אלף ל״י.
נמלטו — ונעלמו. עד היום לא הצליחה המשטרה לפענח את השוד.

ספורט־טוטו
12 א 21
השבוע - הפרסים הגדולים ביותר בעונה זו
מינימום פרס ראשון
450 אלף ל״י
(כולל העברה)
* * *
מינימום ס״ה פרסים
750 אלף ל״י
(כולל העברה)
עשה לך מנהג קבוע - מלא טוטו כל שבוע!

ITT
SCHAUB-LORENZ

מחלקה מיוחדת לשרות ולמכירה לעולים חדשים פטורים ממס.
הסוכן הבלעדי לישראל:
כנורי בע״מ
ת.א. רח. פרץ 4

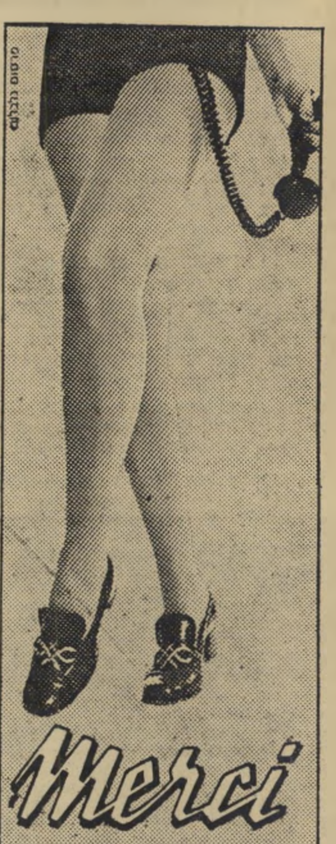

...את הרי יודעת שמרסי מתאים לך מתאים לך מאד!
גרבונים • גמישונים
ארכונים • אקסטרונים

מרכז עדשות מגע
„גרוזובסקי — אישון לנס״
CONTACT LENS CENTER
תל־אביב, רח׳ שניאור 7,
טל: 50220 — 58046
שעות קבלה 17—9
נשמח לשלוח חוברת הסברה לפי בקשה.

לה שנה מחיין - על לא עוול

"ישבתי שנה - בחינם!"

כל זאת, לא ידעה נעמי פלד. כשהיא צילצלה למשטרה, היה זה רק להודיע על המכונית הזרה שהוחנתה בביתה.

השוטרים זיהו את המכונית מיד כמכונית השוד.

נעמי פלד הספיקה להתבונן יפה בנהג שנלחם עם הכרמל. תיאורה, במשטרה היה ברור: „כבן 25—30, אשכנזי, גובה כ־175, מיבנה גוף צנום, פנים מוארכים, שיער חלק, בהיר יותר משטיני, עיניים בהירות, אף קשתי."

למחרת היום, בנה מומחה המשטרה קלסתרון, על סמך תיאור זה.

ארבעה ימים לאחר מכן, עצרה המשטרה את אברהם זהבי, כדומה לקלסתרון. הוא הועמד למיסדר זיהוי, ונעמי פלד זיהתה אותו כנהג הכרמל.

אברהם נעצר כחשוד בשוד. כנהוג בפשעים חמורים, לא שוחרר בערבות, עד גמר ההליכים המשפטיים נגדו.

ההליכים המשפטיים, נגמרו כעבור שנה.

„דברים סתומים"

כל אותה שנה, חזר זהבי וטען ללא הרף כי הוא חף מפשע. סניגורו, עורך־הדין התל־אביבי משה אלוני, הצליח לאתר, בטבריה ובמקומות אחרים, את העדים שהיו אמורים לספק אליבי לחשוד, הביאם להעיד.

לא זה ולא זה הועילו לזהבי. הוא נשאר לשבת עד תום משפטו.

סוף סוף הגיע יום הדין. לאחר 11 חודשים בכלא, עמד אברהם זהבי בפני שופטיו — הנשיא התורן של בית־המשפט המחוזי בתל־אביב יעקב גביזון, והשופטים המחוזיים חיים בנטל ואליהו מני — ושמע את דבריהם.

לגבי זיהויו של אברהם, קבעו השופטים כי נעמי פלד היתה אמנם עדה „נבונה ומהימנה" — אך כל קשר בין תיאורה את נהג הכרמל לבין דמותו של זהבי, היה מקרי בהחלט.

לגבי עדי האליבי של זהבי, קבעו השופטים כי שניים מהעדים „שיקרו במצח נחושה." לגבי שלושה עדים אחרים, פסקו כי „אמנם אין לומר כי עדותם בלתי נכונה, אך ישנם בה דברים סתומים."

„יש בליבנו חשד חמור כי אכן לנאשם יד בביצוע השוד. אולם נראה לנו — ביחוד בעבירה כה חמורה — כי לא יהא זה בטוח להרשיעו על סמך עדותה היחידה של הגברת פלד. לפיכך אנחנו מחליטים לזכותו, מחמת הספק."

אברהם, צעיר, רזה ממוצע־קומה, בעל שיער שטיני ועיניים כחולות, חזר הביתה, מצא ג'וב, והתחיל לשקם את חייו.

„ישבתי שנה מהחיים שלי בחינם," אמר השבוע, בבית הגדול בו נולד, ובו הוא מתגורר עד היום עם הוריו ושני אחיו. „אז מה לעשות? מה אני אבקש מהמדינה?

„אחרי אבו־כביר, העבירו אותי לרמלה. ישבתי בתא עם עשרה אנשים. אנשים רגילים. כולם היו בוכים שהם חפים מפשע. לא יודע אם כן ואם לא. רק ידעתי שאני באמת חף מפשע.

נגד נעמי פלד אין לו ולא כלום. „בחיים שלי לא ראיתי אותה, ולא מכיר אותה. אני מאמין לה שהיא ראתה את הבן־אדם, אבל היא טעתה בזיהוי, כשזיהתה אותי. עשתה טעות גדולה."

מה אפשר לעשות?

מה מרגיש אדם, שנפל קורבן ל־טעות גדולה כזו?

„בהתחלה, לא התייחסתי לזה בחשיבות. ידעתי שתופסים לפעמים אנשים למישטרה, אבל אחר־כך משחררים.

„אני בעצמי, אף פעם לא היתה לי הרשעה בבית־מישפט. לא יודע מהעניינים האלה. כל החיים שלי גרתי פה בשכונה. אחרי שגמרתי בית־ספר עממי, בגיל 13, הלכתי לעבוד במוסך, ולמדתי את המקצוע, ועבדתי ב־מכונאות כל הזמן.

„אבל אחרי שעברו 32 יום ולא שיחררו אותי, התחלתי לדאוג. חף־מפשע, חף־מפשע — אבל מה אני אעשה אם לא ישחררו? כשאמרתי לשופט שאני חף־מפשע, אמר לי: בסדר, הם יבררו — ושלח אותי בחזרה.

„לאט לאט התחלתי להרגיש, שפה מסבכים אותי, מכניסים לי איזה שוד שלא עשיתי, וכל מיני שטויות כאלה, ואני יכול לשבת על זה עשרים שנה — לחינם. הייתי מודאג. מה זה, צחוק? לקבור בן־אדם לעשרים שנה, על דבר שהוא לא יודע כלום?

„בא העורך־דין שלי, אמר לי צריך אליבי. התחלתי להיזכר, מי האנשים שפגשתי אותם באותו יום, נזכרתי, הייתי בסוכנות־ביטוח, הייתי פה, שם.

„נתתי לו את השמות. הביאו אותם. אמרו דברים אמיתיים. לא סתם יבואו אנשים לבית־משפט ויעמדו על דבר שלא ראו ולא שמעו."

מה היה עושה אם היה נמצא אשם?

אברהם מושך בכתפיו: „מה הייתי יכול לעשות? הייתי יושב."

מה יכול באמת אזרח לעשות, במקרה כזה? מי יחזיר לאזרח, שיצא זכאי, שנת־חיים? מי אשם בכך?

מצב אידיאלי

השיב עורך־דין אמנון רודה, סגן בכיר לפרקליט מחוז תל־אביב, שהיה התובע במשפטו של זהבי:

„בארץ, המצב מבחינה זו הוא אידיאלי. יש לשחרר חשוד ממעצר במידה והמשפט לא נערך תוך שנה. באיטליה, למשל, מותר להחזיק חשוד ארבע שנים במעצר. הוא נשאר, וזהו.

„מדוע נמשך משפטו של זהבי כל־כך הרבה? עניין זה תלוי בהרכב ביהמ"ש.

„לגבי זהבי, אי־אפשר לומר שהוא ישב שנה חינם במעצר. אף אחד לא יודע אם הוא ביצע את השוד או לא. אחרי הכל, הוא זוכה מחמת הספק."

הפרקליט סניגורו של החשוד, עורך־הדין משה אלוני, השיג ניצחון, לאחר מאבק ממושך.

במדינה

(המשך מעמוד 26)
אות כפיים סוערות, למרות שעיכב את המראתם למשך שעה וחצי סוערות.

מה שהנוסעים, צוות המטוס ומשטרת דנמרק לא הצליחו לגלות: במזוודתו של ג׳קסי היה סמון אקדח גזים, אותו רכש כמה ימים קודם לכן בגרמניה, מיד אחרי

נוסע ג׳קסי יורד ממטוס „איבריה"
האקדח לא נמצא

טבח מינכן, לצורך התגוננות בעת מסעו באירופה. למרות החיפוש המדוקדק בחפציו לא מצאו השוטרים הדנים את האקדח.

כאשר נשאל ג׳קסי מדוע לא גילה למחפשים כי הוא נושא עימו אקדח גזים,

שכיסתה את הצומת. אף אחד מהם לא פעל. שרמר הפעיל מאותת שמאלי, החל פונה לכיוון כפר־סבא.

„לא הספקתי לראות כלום," מספר רפאל רובינשטיין, שישב מאחור, „פתאום היינו כולנו עפים באוויר ורעש נורא מסביב." רובינשטיין דיבר כשהוא ניצב עדיין בצומת, חולצתו מוכתמת כולה בדם וסביבו שברי זכוכית מפוזרים על חלק ניכר של הצומת, ושתי מכוניות פגועות, ניצבות בזוויות משונות.

היפוכים באוויר. הווקסהול — קרועת חרטום ופגוש קדמי — עמדה ופניה דרומה. מאחוריה, פונה מיזרחה, עמדה כרמל מיסחרית, שקשה היה לראות על גופה כי לפני דקות ספורות ביצעה שני היפוכים שלמים באוויר, ונחתה שוב על גלגליה.

„עכשיו אני מרגיש את הראש חזק," מילמל שרמר לרובינשטיין, כשהוא מניח יד רועדת על מיצחו. „למה שלא תיגשו שניכם לבית־חולים?" שאל איש הג"א שהזדמן למקום. „ומי ישמור על המכונית שלי?" שאל שרמר.

שישה פצועים קצרה התאונה בצומת כפר־סבא. כל יושבי הווקסהול נפצעו, מי פחות ומי יותר. הקשה בין הפצועות היתה אשתו של צבי, שדמה ניספג בחזית חולצתו של רפאל רובינשטיין כשחילצה מתוך המכונית המעוכה.

צומת מטורפת. במכונית שדהרה מתוך כפר־סבא והתנגשה בווקסהול נפצעו כולם. הנהג, גרשון גלבורד, נפצע קשה. נוסעת שהיתה עימו, גניה גל, נפצעה אף היא. הפצועים הובלו במהירות על־ידי מכוניות חולפות לבית־חולים מאיר הסמוך.

„זאת צומת מטורפת," גילה איש הג"א, המוצב במקום. „כל יום יש תאונה. אני עומד פה קרוב ורואה את כל התאונות עוד לפני שהן מתרחשות.

„לפני חצי שנה החליטו סוף־סוף לרמזר את הצומת הזאת. אז את הרמזורים העמידו, אבל בשביל להפעיל אותם מחכים כנראה לעזרת השם. מכוניות נוסעות פה מכל הצדדים במהירות של 80—90 בשעה, כל תאונה הכי קטנה זה פצועים והרוגים,

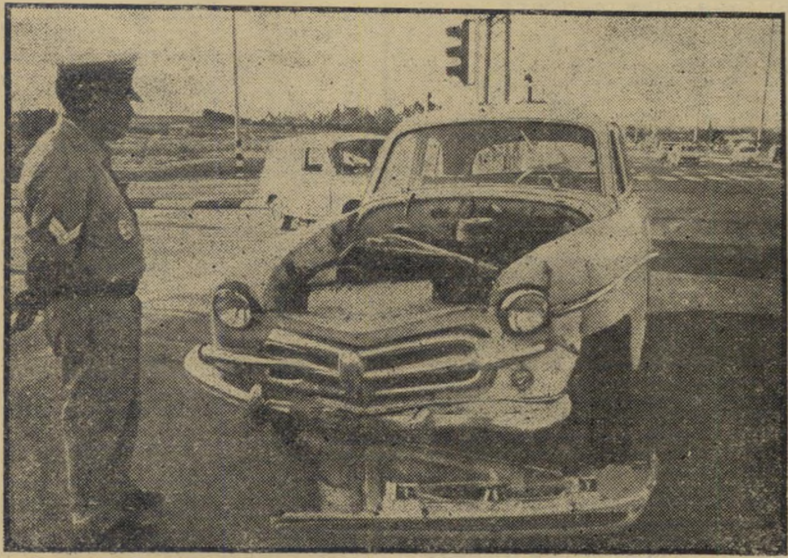

ה„ווקסהול" לאחר התאונה
הרמזורים לא חוברו

אותו אפשר לרכוש ללא צורך ברשיון מיוחד, השיב: „חששתי שהם יעשו לי צרות בגלל זה."

תאונות

אור ירוק למוות

סכך ביורוקרטי בין רשויות — עולה בדם כל יום.

שרמר צבי היה בדרכו לברית־המילה של קרוב מישפחה בכפר־סבא. במכונית הווקסהול הישנה ישבו דחוקים מאחוריו ולצידו אשתו קלרה, גיסו רפאל רובינשטיין וקרוביו אברהם גולדשטיין וברכה פרומר. הווקסהול הזקנה עברה באיטיות את צומת רעננה, והתקרבה בזחילה לצומת כפר־סבא.

שרמר הבחין מרחוק בסוללת הרמזורים,

אבל למישהו בעיריה יש כנראה הרבה זמן וסבלנות."

אהרון מור מזכיר מחלקת ההנדסה בעיריית כפר־סבא הסביר את הרמזורים העקרים: „להיפך, אנחנו מעוניינים שיפעילו אותם. הבעייה היא שהעניין הוא בידי מע"ץ. הם אלה שהקימו את הרמזורים ואחראיים להפעלתם. לנו אין בכלל מה להגיד בעניין. הכביש הוא כביש מע"ץ ולא כביש עירוני."

צריך לחכות. גם למהנדס המחוז של מע"ץ, שלמה צ׳צ׳יק, היתה כתובת לתלונות. „חברת־חשמל," אמר, „אנחנו כבר הקמנו את הרמזורים לפני חצי שנה. אבל אנחנו לא יכולים להפעיל רמזורים בלי חשמל. לחברת־החשמל יש כנראה עדיפויות משלה, וצריך לחכות.

„איך שלא יהיה," מסכם צ׳צ׳יק, „בשבוע הבא יופעלו סוף־סוף הרמזורים. קיבלנו את הספקת החשמל המובטחת."

תנועת העולם הזה - כוח חדש

מזכירות התנועה החליטה לחקים

חוג מדיני מרכזי

בתל-אביב, וחוגים מקבילים בירושלים, בחיפה ובמקומות אחרים. חוגים אלה יתכנסו באופן סדיר, אחת לשבועיים או שלושה, וידונו בנושאים המדיניים והחברתיים, כדי לשתף את החברים בגיבוש מצע התנועה לקראת הבחירות הבאות לכנסת ולהסתדרות, לעזור לחברים בפעולות הסברה, להכשיר קבוצות-פעולה מקומיות ולאמץ את הקשר בין המוסדות המרכזיים של התנועה, חבריה ואוהדיה.

אם ברצונך להשתתף באחד החוגים האלה, במקום מגוריך, אנא פנה למזכירות התנועה, ת.ד. 136, תל-אביב. ציין את שמך, כותבתך ומיספר הטלפון שלך.

פעולת החוג המדיני המרכזי תיפתח ביום החמישי, 23 בנובמבר 1972, בשעה 8.00 בערב, באולמי בני-ברית, רחוב קפלן 10, תל-אביב, בדיון על הנושא:

הטאקטיקה והאיסטרטגיה של המילחמה בטרור

יפתח בדיון:

אורי אבנרי

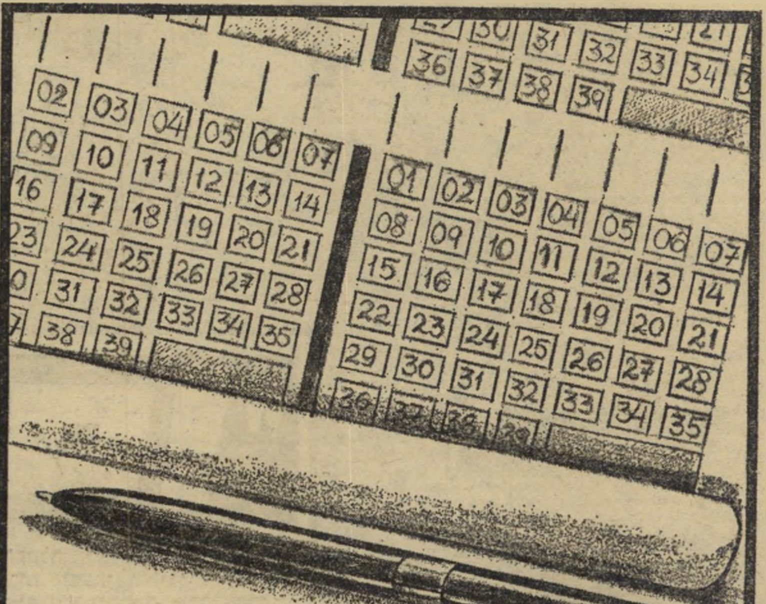

זה כל כך פשוט...

מה יותר קל מלהשתתף בהגרלת הלוטו. תמורת 50 אגורות תוכל לסמן 6 מספרים בכל אחד משתי הטבלאות שבטופס.

עשה חישוב פשוט פעולה בת שניות ספורות, מביאה לך סיכויי השתתפות בזכיה בת 75,000 לירות בפרס הראשון ואלפי לירות ביתר הפרסים.

זה כל כך פשוט..

לוטו

זו השיטה

במדינה

פשעים

מי חיכה למי?

בעיירת שדרות מצפים לגאולת־דם.

זה החל ב„חפל'ה", שערכו ציון אוליאל וחבריו בבית הקפה של חנינא אבו־חצירה במרכז העיירה שדרות. כטוב ליבם בבשר הארנבות שאכלו, הזמינו ל„חפל'ה" גם את עמרם דיין, הידוע כ„עמרם הבדרן", שעקץ אותם מידי פעם בהערותיו.

● „אני לא אוכל בשר ארנבות, כמו־כם," זרק לעומתם.

● „הצרפתים אוכלים חתולים וצפרדעים, ואת זה אתה לא אוכל?" השיבו לו.

חילופי הדברים התלהטו תוך זמן קצר. מבין הדוברים נישמעה גם הערה „אני עוד אראה לך!" על רקע המישפט התפל הזה נישפך דם כעבור שעות אחדות. ל־מחרת ראו תושבי העיירה הנגבית הרדומה את תוצאות הוויכוח הטיפשי: שלולית דם ענקית שכיסתה את הכביש, הגובל ב־בריכת השחיה שבמקום. היה זה דמו של עמרם דיין.

ציון אוליאל (21) ועמרם (29) נפגשו פעמיים באותו ערב אומלל. לאחר הוויכוח הגסטרונומי, נטל ציון את ידידתו לביתה וסמוך לשעה 11 בלילה פגש שנית את דיין. מי חיכה למי? — על כך עוד לא השיבה המישטרה החוקרת את הפרשה.

חוקרי המישטרה ליד הבית בקירבתו נרצח דיין

הסכין נעלמה

המשפחה עוזבת. יושבי בתי־הקפה, ושחקני השש־בש והביליארד בשדרות, ידעו לספר השבוע כי עמרם דיין, שהיה צבע במקצועו, לא הירבה לעסוק בעבודה זו. למרות זאת היתה הפרוטה מצוייה ב־כיסו, וביד רחבה. ניתן היה להבין מ־רמזיהם כי דיין התפרנס בין היתר, גם מעסקים מפוקפקים.

בחקירת המשטרה הסתבר כי דיין קרס ארצה אחרי ריצה של כ־300 מטרים מן המקום בו נידקר לראשונה. מאותו מקום הסתלק ציון אוליאל, כשם שנעלמה הסכין המגואלת בדם.

למחרת בבוקר קרו בשדרות שני דברים: אחיו של דיין ניזעקו ממקומות מגוריהם ברחבי הארץ, כשהם מודיעים קבל עם כי לא ישתקו על המעשה הנורא, בעוד בני משפחת אוליאל ממהרים לנטוש את העיירה ולנעול את בית הקפה שלהם.

משטרת אשקלון תיאלץ לעמול קשה כדי לתת תשובה לשתי שאלות שלא ניפתרו, בפרשת הרצח בדם־קר. שכן, החוקרים אינם יודעים עדיין היכן נמצאת הסכין בו נידקר עמרם למוות, כשם שלא הצליחה לאתר עדי ראיה נוספים, פרט לאחיו של החשוד ברצח, ציון אוליאל.

נראה כי אלה תהיינה שתי נקודות האחיזה של הסניגור, עורך־הדין שמואל קינג, אשר טען כבר השבוע בבית־המשפט באשקלון כי שולחו הגן על חייו מפני תקיפה מסכינו של דיין.

כאשר הופיע ציון באולם בית־המשפט, היו פניו מוכרות לשופט־השלום גלעד גלעדי. „אתה נעצרת פעם על התפרעות במקום ציבורי," הבזיק לעומתו השופט האשקלוני. סניגורו השיב בו במקום: „זו לא היתה עבירה רצינית. היא בטלה בששים לעומת עברו הפלילי של הנירצח."

אבל עד שיחל המשפט, אומרים בשדרות, נראה שעוד אנשים יועמדו לדין. השאלה ששואלים היא: מי יחכה עכשיו למי?

דרכי־חיים

האוצר של העוזרת

במשך 18 שנים לא הועלתה משכורתה של עוזרת תימניה.

יש אולי אנשים בישראל שסכום של 37 אלף לירות אינו משחק תפקיד עבורם. אבל עבור ידידה נקים, 34, עוזרת־בית מראשון־לציון, נראה סכום זה כאוצר־קורח שעליו לא העזה כלל לחלום. עתה היא תובעת סכום זה מהמעביד אצלו עבדה כעוזרת־בית במשך שמונה־עשרה וחצי השנים האחרונות.

ידידה היתה בת 16 כשהחלה לעבוד כעוזרת־בית בביתו של עורך־הדין הד"ר ויקטור גרינוואלד, ברחוב שד"ל בת"א. משכורתה החודשית נקבעה אז ל־150 לירות בחודש. מלבד עבודות הבית היתה ידידה צריכה לטפל גם בצאצאי הזוג גרינוואלד, תפקיד שאילץ אותה לעבוד הרבה מעבר לשמונה שעות העבודה המ־קובלות. כאשר לפני כשנתיים שמעו בני משפחתה שהיא ממשיכה לעבוד במקום עבודתה הראשון כשהיא מקבלת עדיין סכום של 200 לירות לחודש, רק 50 לירות יותר מאשר קיבלה לפני 18 שנים, ניסו להסביר לה כי היא מקופחת ומנוצלת.

חצי שהוא שלם. באמצעות עורך־הדין חיים דגן הגישה ידידה תביעה ל־בית־הדין האזורי לעבודה בתל־אביב. בתביעתה תבעה ידידה מגרינוואלד סכום של 27.750 ל"י כתוספת־יוקר עבור כל השנים בהן סרבו מעבידיה לעלות את שכרה, ועוד 9945 ל"י עבור 6216 שעות נוספות שעבדה, לפי חשבונה, באותן שנים, לפי מינימום שכר של 1.60 ל"י לשעה.

עורך־הדין גרינוואלד סרב, כמובן, לש־לם את הסכום שתבעה ממנו העוזרת יוצ־את־תימן. „סידרנו בינינו את כל החשבונות מדי חודש," אמר, „בהסכמתה המ־ליאה. לא היו לה אף פעם טענות."

התביעה, שהוגשה לפני למעלה משנה, מוסיפה להתגלגל במגירות בית־המשפט ואיש אינו יודע מתי יחל הדיון בה. בי־נתיים ממשיכה ידידה לעבוד בבית־משפחת גרינוואלד. שכן, למרות התביעה שהגישה נגדם, אין הם יכולים לפטרה. במקרה כזה יצטרכו לשלם לה סכום דומה לסכום תביעתה, כפיצויים. הם ממשיכים לשלם לה 200 ל"י לחודש, אבל חסד אחד עשו עמה אחרי התערבות מועצת פועלי תל־אביב: במקום שבע שעות שעבדה יום יום קודם לכן היא תעבוד רק מחצית הזמן.

יש רק פגם קטן אחד בסידור החדש שנעשה לפי הוראת ההסתדרות: בשלוש וחצי השעות שהיא עובדת חייבת ידידה להספיק מה שעשתה קודם בשבע שעות.

הורוס קופ

כבוח־ההרגל — כן כוח־האהבה: שניהם מושכים אותך לפסים בהם התרגלת ללכת, בעבר, גם שעה ששברת את הראש בנתיבות הללו עצמם. במילים אחרות: אתה עלול להיכנס לאהבה בלתי־נוחה, בלתי־פוריה, מ־תסכלת — ולהיכנס אליה עם הראש והרגליים. זיכרי שהאיש שנפגש בדרכך אינו כפי שאת רואה אותו — זאת אומרת, אם את בכלל מסוגלת לחשוב. לבשי אדום או ורוד.

* * *

אל תיתפסי לדאגה ולמצב רוח כשתבחיני ביום רביעי בגוון החיוור המרחף על פניך וברגישות המוזרה שאת חשה כלפי הסובב או־תך. דעי לך שהרגשה זו תחלוף מהר. נסי ליהנות מהרגשה זו, אך שילטי בעצמך ואל תתני לאיש לנצל את ריגשותיך האימהיים השופעים חום ואהבה. אם היכרותכם קצרה, דחי לכמה ימים את החלטתך בקביעת יחסך האמיתי אליו, למ־רות שהכל ברור לך ואת רוצה בו.

* * *

הקסם האישי שלך יסייע לך להיחלץ מ־מצב מביך. הדימיון הפורה בו חנן אותך מזלך עלול להיראות השבוע בעיני אנשים מסויימים כהפרזה ב־תפיסת המציאות. עליך להישמר מלהיות אכזר כלפי אחד האנשים הקרובים אליך ביותר. אכזבה ריגשית תימוג ותיראה שונה.

* * *

מחזור העיסוקים החדש מתחיל ברגל ימין. קח עצמך בידיים; הימנע מחולמנות־יתר ומדי־כאון חסר־תכלית — ותמצא שאתה יוצא ב־הדרגה מן הבוץ, אף מבלי שתצטרך לקבל החלטות גורליות כל־שהן. הפגישה אליה נכ־ספת, תתקיים, אך תת־אכזב. לעומת זאת צפה למיפנה רומאנטי.

* * *

המזלות דווקא לא חיוביים, אבל כוחותיך האישיים כה עצומים, בגלל צירופם של שתי פלטות שחוסות עליך. שאם תתאמץ ותשקיף על העבר ועל העתיד בעין רגועה תתגבר על כל מיכשול. אל תא־מיני לו: הוא התכוון למשהו אחר לגמרי, ואת למשהו אחר לגמרי. כסף בא — ואתה מפסיד אותו שוב, בגלל שגיאתו חסרת־הזדון של ידידך הקרוב ביותר. אל תטיל בו אשם.

* * *

במישור חיי האהבה שלך, בתולה, יחולו שי־נויים מרעישים. אל תידחי בגסות את מחזרך הנלהב, למרות ש־אינך חשה כלפיו כל משיכה. תני לזמן לע־שות את שלו; או ש־הרגשתך תשתנה בכל זאת, או שהוא יתייאש ממך. בן בתולה, למרות אופייך הנוח, אתה נוטה להתפרצויות.

אם אתה פקיד או עובד כפיים — היזהר מאנשים הנראים לך כחברים כב־יכול. בייחוד בימים ד' עד ו'. אם אתה מסובך עם החוק — זהו שבוע רע מאוד להחליט החלטות מיש־פטיות. מצד שני, אם אתה שוקל רומאן — אל תפחד. קודם כל, הוא לא יהיה רציני. ושנית, הוא יהיה נעים ומלא הפתעות. בת מאזניים: נסי לא להיות עיקשת מדי.

* * *

ימים קשים, אך טובים עוברים עליך. אתה יודע זאת, אבל אינך מסוגל עדיין ל־העריך את מלוא־המאמץ הדרוש ממך. משום כך, פזר את האחריות ואת העבודה על־פני כל ימות־השבוע. אל תשקיע את כל אונך ביום אחד, ואת כל כס־פך בנקודה אחת. אתה תחליט מה עדיף.

* * *

למרות העובדה שאסור לך לסמוך על אלה המציעים לך הצ־עות מפתות, השבוע יתחיל תהליך שיקום כלכלי, לאלה מכם שהיו שקועים בצרות כספיות רציניות. בייחוד טוב סוף השבוע ובמיוחד יום ה'. יום ו' אינו מתאים לרומאנטיקה: יש בו יותר מדי השפעות עוינות. אך תוכל להמר על מוצאי־שבת, בשטח האהבה.

הזעזוע שעברת בתחילת החודש מוסיף לתת את אותותיו. אולם לא די לחשוב על מה שהמצב עושה לך — אתה חייב גם לעשות משהו כדי לשנות אותו מצב. זכרי שאת יכולה ליפול בפח, בייחוד עם בן מזל אריה. אל תהססי לנתק את הקשר לפני שיהיה מאוחר מדי. בגד בצבע זהוב ירומם את מצב־רוחך.

* * *

פלירט לא־מחייב, או רומן אהבהבים קצר ומרגש, צפוי לך, בת דלי, לקראת סוף השבוע, או בתחילת ה־שבוע הבא. השותף ל־פלירט או לרומן יהיה גבר אשר ראית בו עד כה רק ידיד ותו־לא, ואשר בתקופת ליבלוב־האהבה שלכם נידמה יהיה לך כי זהו האביר־על־הסוס־הלבן לו את ממתינה כל השנים. ב־שטח העסקים — אין חדש. ההצעה שקיבלת משונה, אך הפר־טים הכלולים בה הם נכונים ומדוייקים.

* * *

השבוע עליך לשים קץ לבטלנות! כמה זמן תוכל עוד לשבת ולחלום בהקיץ, ומבלי לעשות אפילו את אותם דברים המו־גשים לך על מגש ה־כסף? זהו שבוע מצויין לתיכנון לטווח קצר ובינוני; בעוד שבו־עיים־שלושה תוכל לע־בור למעשים, ובקצב נימרץ ובלתי־רגיל. הק־פד על סילוק מיכשו־לים מן הדרך, ושלם חובות קטנים וטורדניים. אך היזהר בן דגים: מתחרה מסוכן עלול לצוץ.

סיקורת

מה עושה הישראלי המשכיל הממוצע בפריז?

ובכן, מסתבר שהוא חושב על פרוסט, מתחשק לו לקרוא את מונטרלאן — אבל אינו קורא אותו, כי הספרים בצרפתית „נורא יקרים" — ולבסוף הוא הולך לגני לוקסמבורג וקורא את מאלקולם מאגרידג' באנגלית.

וכדי להשלים את השכלתו, הוא גם קונה את ג'יימס וצ'סטרטון, שוב ב־אנגלית, שיהיה מה לעשות כשיתעייף מ־טיולים ברגל.

לזה קוראים, אגב, שוחר תרבות צרפת, ובשביל זה כדאי לנסוע לפריז. מי שחושב שזו הומורסקה או השמצה גסה, לא קרא את **דפים מפריז**, ביום השישי ה־אחרון ב**הארץ**.

בידור

יש לה כל שיר, חג

„שירי נעמי שמר" בתיאטרון „בימות". בימוי: צדוק צרפתי. תפאורת: אריק סמית.

לנעמי שמר מגיע בהחלט ערב שיוקדש אך ורק לה. שיריה, בין אם הם להיטים או לאו, בנויים למופת גם מבחינה מוסי־קלית וגם מבחינה מילולית. גם כשהיא משאילה משהו ממקור זר (בעיקר ממחב־רי שנסונים צרפתיים) היא תמיד נותנת לזה את הצביון הפרטי שלה, צביון ישר־אלי במובן הטוב של המילה.

אם היה עוד צורך כלשהו בהוכחת דב־רים אלה, הרי בא ערב זה של בימות והפיג כל ספק. נעמי שמר באמת כותבת שירים יוצאים מן הכלל. וצדוק צרפתי, שהעמיד את השירים, השכיל להימנע מן הכרכורים והקיפצוצים המאפיינים לה־קות צבאיות, וברוב המיקרים גילה טעם טוב ודמיון פורה (פרט לשנינו מאותו הכפר, שניראה כמו חזיון מלודרמטי מן הקולנוע של שנות ה־30). הבמה, שהכין אריק סמית, נאה, קצת מתוקה, אבל מש־משת היטב את המטרה.

הזמרים מעוררים קצת פחות התפעלות. פרט למירי אלוני ודני גרנות, שהם אנשי מקצוע, מורכבת הלהקה מכשרונות קו־ליים בינוניים, שלעיתים עוררו אפילו מבוכה, לשמע פיספוסים מסויימים. העי־בודים גם הם לא כבשו את הלב בסערה, בעיקר בחלק הראשון, המורכב בעיקרו משירים ישנים, שהעיבודים הקודמים שירתו אותם טוב יותר. כמו למשל, קרן יער, חורשת האקליפטוס או שבחי מעוז.

אשר למערכת הרמקולים, היא אינה

עברית מדוברת לא נורמלית

נואת דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה

מדור זה הוא תוספת למילון המפורסם של דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה. הקוראים מוזמנים לשלוח למערכת מלים וביטויים משלהם.

זוטובוס ש', כלי רכב ממונע להובלת נוס־עים, יותר קטן מן המכוניות המשמשות בתח־בורה הציבורית, אשר יכול היה להוליך הרבה יותר נוסעים מאשר מותר לפי החוק. (חוק זה התקבל כדי „להגן" על הקואופרטיבים הגדו־לים לתחבורה, שמא יילקחו מעימם נוסעים רבים יתר על המידה."

עָלָה לוֹ בְּדָם ביטוי שמשמעותו: הצליח אך במאמצים מרובים.
„עלה לו בדם עד שהוא עושה את הבי.איי. שלו." ✱ „שנה התרוצצתי ממישרד למישרד כדי להשיג את האישור המחורבן הזה. אני או־מר לך — עלה לי בדם."

צִ'ין ש', פתח עם מיכסה, על־פי־רוב עגול, באמצע הכביש, המוביל אל רשת הביוב, החש־מל, המים או הטלפון.
„לנסוע עם וספה בירושלים — זה קריעת תחת. כל צ'ין או שהיא שקועה 10 ס"מ או שהיא בולטת 10 ס"מ." ✱ „כל יום יש לו אוסף חדש. עכשיו הוא אוסף צ'יניים עם הסמל של העירייה."

זֶה לֹא נִקְרָא ביטוי שמשמעותו: אני דורש לא להתחשב בזאת, לא נחשב.
„רמאי! זה לא נקרא! היבטת לי בקלפים!"

מְמֻסְטָל ת', שיכור, מסומם.
„יש בירדן קריינית בטלוויזיה — אני אומר לך ממוסטלת על כל הראש." ✱ „עזוב אותו. אתה לא רואה שהוא ממוסטל?"

קֹרֶב ש', דרגה גבוהה מאוד של קרבה בחלל.
„הוא בטח רצה להתחיל איתי. חלך ותת־יישב על־ידי. היית צריכה לראות איזה קורב." ✱ „אני לא יכול לסבול את הבית־קפה הזה. רוצה לעשות כסף — אז הוא שם את השולחנות בשיא הקורב."

פַּלְבָּם ש', פלדה בלתי מחלידה, נירוסטה בלע"ז.
„לכן יש להשתמש בפלבם בשביל החלק הזה."

קַבָּן ש', בלשון הצבא, הקצין הממונה על בריאות הנפש.
„הארטיסטים של היום הולכים לקבן, עו־שים לו הצגה שלמה, מקבלים ת'סעיף — ומש־תחררים. אח! בזמננו לא היה צורך בקבנים!"

מפונדרק

להתחיל מה שיותר מוקדם

איזה שימלה מפוצלחת?

גרנות, דברה, מואב, אלוני, מאירי ב„שירי נעמי שמר"
המבוכה שברמקולים

מעוררת התפעלות בכלל. לא זו בלבד שהיא מעוותת קולות של זמרים שקולם אינו מעוות (וזה קרה די הרבה למירי אלוני בחלק הראשון) — אלא שהיא מצ־ליחה לשנות את שיווי־המשקל הקולי בין חברי הלהקה והחמור ביותר — לטש־טש מדי פעם את התמליל.

אבל, כדי שלא יתקבל רושם לא נכון, צריך להדגיש: הערב הוא חווייה נעימה, תרבותית ומסוגננת — תופעה נדירה מאד בנוף הבידור הישראלי. הוא חובה למי שאוהב פזמונים ישראליים, בעיקר בגלל חלקו השני, המורכב לרוב משירים חד־שים של נעמי. מר נרקיס, שיר ערש ל־מיקרים מיוחדים, אנשים יפים, אינם אלא כמה דוגמאות לדמיון הפורה שלה, ול־סאטירה שהתגנבה לשיריה האחרונים. ואילו אחרי שהן תשמענה את המכש־פות, אין ספק שכמה מעיתונאיות־הצמרת יתחילו להשחיז את פגיונותיהן. ואז, כ־ידוע, יהיה שמח.

תקליטים

סילסולים ממתכת

„היא היתה פעם בלרינה" ושי־רים אחרים מפי באפי סנט־מרי. וואנגארד, 79311.

באפי סנט־מרי היא הזמרת האינדיא־

סיקורת

נית בעלת הקול המתכתי, אשר התפרסמה לראשונה כאשר שרה על הלבנים שמש־מידים את כל הבופלוס ואת כל בני־עמה, ביבשת צפון אמריקה.

מאז, היא הפכה כבר לשם־דבר בזרם העממי־מחאתי של הזימרה האמריקאית. את מקום הגיטרה תופסים לעיתים כלי־קצב מתוחכמים יותר, כפי שזה קרה אצל זמרים דומים אחרים — למשל ג'ון באז — אבל תוכנם של השירים לא השתנה.

היא עדיין טוענת שאי־אפשר להתווכח עם אדם המחזיק בידיו רובה (סמארט אלק ג'ק), ושאלימות מולידה אלימות. גורלם של האינדיאנים עדיין בראש דא־גותיה (השיר מתוך חייל בכחול). ואפילו ברגעיה הפיוטיים, (בוקר ספטמבר ענוג) אין המתח נעלם מן הקול.

גם מקומם של שירים בספרדית על רקע הים (פעם זה היה הדייגים, עכשיו נוודי החופים) ושל ליאונרד כהן (פעמונים) לא ניפקד כאן.

זה יכול היה להיות תקליט יפה ונעים, אילולא היתה הזמרת מתעקשת להדגיש את המתכתיות שבקולה, ומגזימה ברעי־דות הדרמטיות בהן היא מסלסלת צלילים מסויימים. אבל זה כמובן עניין של טעם. יש בוודאי כאלה שחושבים שכאן קבור כל קיסמה.

לנושפים בחדווה

„באך לתזמורת כלי־נשיפה" — תזמורת כלי־הנשיפה הסימפונית מלונדון, בניצוח ג'ראלט לסלי ויליאמס.

העיקרון של תקליט מסוג זה מוטל ב־ספק מן הרגע הראשון. במה למשל יוצאת הטוקאטה והפוגה ברה־מינור נשכרת, כ־אשר מעבדים אותה לתזמורת כלי־נשיפה שמשתדלת לצלצל בדיוק כמו העוגב בה מבוצעת היצירה במקור? ומה היתרון בשמיעת פרק מתוך הסוויטה השנייה, עם ליווי של כלי־נשיפה במקום מיתרים?

אם כבר עיבודים של באך, אז מדוע לא ללכת עד הסוף? למה להסתפק בכלי־נשיפה בלבד? שנברג, סטראווינסקי ו־אפילו סטוקובסקי ניצלו בצורה הרבה יותר מרשימה את האפשרויות של המוסי־קה הזאת במסגרת סימפוניה מלאה.

כך שבסופו של דבר, זה תקליט ש־מיועד רק למשוגעים לתזמורות כלי־נשי־פה, אבל אלה, באמת יכולים ללמוד כאן הרבה, כי הלונדונים מספקים ביצוע ויר־טואוזי לכל קטע. ואולי זאת הצדקה בפני עצמה.

זמרת סנט־מרי
הקסם שבמתכת

"בעלי השוטר מרביץ לי!"

טוענת מרצדס אזולאי

"אשתי מרביצה לי!"

עונה בעלה

מרצדס-לפני בגיל 30, מרצדס אזולאי, אם לשלושה ילדים, היא אשה יפה בדרך כלל — כאשר היא לא חבוטה.

מרצדס-אחרי כך נראתה אשתו של השוטר אזולאי אחרי סצינת ה־מריבה: כל פרצופה היה חבול ומוכה.

הצרות הצרות של השוטר אזולאי

אחרי קוראים לי טריניטי, **מיהרה הוליווד האיטלקית לייצר את** ממ־שיכים לקרוא לי טריניטי. **אחרי** בלש ושמו שאפט, **מיהרה הוליווד האמיתית להפיק את** שאפט מס. 2. **כל הצלחה,** בעולם הסרטים, זוכה מיד להמשך או חיקוי, כדי לנצל את הקוניונקטורה.

רק הצלחה אחת לא זכתה, משום מה, לזנב הנצחי: היצירה הישראלית השוטר אזולאי נותרה עד היום, ככל יצירת־מופת אמיתית, באורגינל בלבד.

עתה, יוכל המפיק לתקן את המעוות — ולחסוך אפילו תסריטאי. את התסריט, הוא יוכל לקחת, כמו כל גדולי הגל החדש, מהחיים עצמם. ליתר דיוק: מ־ביתו של השוטר שלמה אזולאי, בשכו־נת מחנה־דויד בחיפה.

על תחילת התסריט, אין ויכוח:

מרצדס אזולאי, אשתו של שלמה, פו־רצת מפתח ביתה לרחוב בהיסטריה, זועקת בקולי־קולות: „הוא הורג אותי. הוא רוצה לרצוח אותי."

שכנים אחדים יוצאים החוצה, מופת־עים. צעקות ומריבות, בבית השוטר אזולאי, הינם דבר רגיל בשכונה. אבל עד כדי כך? ביחוד שהסמוכים יותר יכלו להבחין, כי פרצופה של מרצדס מלא סימנים ודם.

רועד ומבוהל

השוטר אזולאי מזנק בעיקבות אשתו, תופס בידה, מנסה למשוך אותה בכוח חזרה לדירה. מרצדס מת־נגדת: „עזוב אותי," היא צורחת. „אתה תהרוג אותי."

אחד השכנים, אברהם ממן, העובד ב־בנק דיסקונט, מזנק לעזרה. הוא מפריד בין השניים, רואה את פרצופה החבול של האשה, ובלי לומר מילה מכניס או־תה למכוניתו. „בואי, ניסע לבית־החו־לים," הוא אומר קצרות.

השוטר אזולאי רץ אחרי הפקיד ממן: „לא עשיתי לה כלום. באמת, לא נגעתי בה," הוא קורא בקול רועד, מבוהל.

ממן לא עונה. אך כשאזולאי רוצה להצטרף, הוא חוסם בעדו את הכניסה למכונית: „אני לא צריך אותך. אני אקח אותה לבד לבית־חולים."

הסצינת בבית־החולים קצרה. הרופא התורן מחליט להשאיר את מרצדס מאושפזת למשך הלילה. למחרת, היא חוזרת הביתה, כשבידה אישור כי נח־בלה קשות.

מכאן, מתפצל התסריט לשתי גירסות. האחת, של מרצדס, הנשואה לבעלה בן ה־34 15 שנה.

בעלי מאוד קנאי. מספיק שהוא יראה אותי מדברת עם מישהו במכולת, ומיד הוא מרביץ לי מכות. אבל למרות שהוא קנאי גם מציע לי הצעות מגוונות. פעם למשל הוא הציע לי שנחליף זוגות עם כמה חברים שלו. הוא אמר לי, שאני אלך עם החבר שלו והוא ילך אם אשתו. זאת הפעם היחידה שכל־כך התרגזתי שנתתי לו סטירה. אני לא רוצה לספר מה שקרה לי אחר כך. שבוע הלכתי עם פנסים בעיניים.

זאת לא אומרת שהוא לא היה רע אלי גם לפני זה. אבל לפני כשנה וחצי הוא התחיל להרביץ לי כהוגן. כל יום הייתי מקבלת ממנו מנת, ככה על סתם. הייתי תמיד מסתובבת עם עיניים נפו־חות ועם סימנים כחולים על כל הגוף.

לפני ארבעת חודשים הוא הרביץ לי ככה שלקחו אותי לבית־חולים. זה הגיע עד לידי כך שהייתי צריכה לברוח מהבית. גרתי שלושה חודשים אצל זקנה אחת בחיפה. ישבתי אצלה כל הזמן ולא יצאתי החוצה.

בסוף חזרתי הביתה, כי לא יכולתי להחזיק מעמד בלי הילדים שלי. אבל הוא ניצל טוב את הזמן, והמריד את הילדים נגדי.

קריצה לשוטר אזולאי

התלוננתי במשטרה אולי מא־תיים פעמים. אבל זה שום דבר לא עוזר. כל השוטרים הם חברים שלו. הגעתי למר רון ומר פרנקל, וגם זה לא עזר. פעם הלכתי למשטרה להת־לונן, ושלמה בא איתי. השוטר שקיבל את התלונה צחק ואמר לו: „מה נעשה איתך אזולאי?" ונתן לו קריצה.

מהתחלה החיים שלי איתו היו קשים. באנו ב־1964 מקסבלנקה. גרנו במעברה. לשלמה לא היתה עבודה. אז אני אמרתי לו, לך תהית שוטר. הוא לא רצה בהת־חלה, אבל בסוף ראה שאין ברירה אחרת והלך להיות שוטר.

כל הזמן שהוא היה בקורס שוט־רים בשפרעם, אני עבדתי כתופרת כדי לעזור לפרנס את המשפחה.

כשאמרתי לו שאני רוצה להתגרש, הוא אמר שקודם הוא יוציא לי את העיניים. פחדתי מאוד ממנו, אז בגלל זה לא התגרשתי עד עכשיו.

עד כאן, גירסתה של מרצדס.

הגירסה השנייה היא של השוטר אזולאי, שלאחר תאונת הדרכים ש־היתה לו עם המרצדס, הסתגר מאחורי סורג ובריח, סירב ליצור קומוניקציה עם העולם החיצון. מדווח כתב העולם הזה שיצא לאתר ההסרטה:

כששמע סמל שלמה אזולאי מי אני, סגר את הדלת, ונעל אותה פעמיים. מעבר לדלת הנעולה, שמעתי את צעקתה של מרצדס חבוסת הגריל: „הוא לא נותן לי לצאת מהבית. הוא לא רוצה שאני אדבר איתך."

רק לאחר פעולת שיכנוע מסויימת מצידו של הכתב, נפתחה הדלת, וה־שוטר אזולאי — גבר שחרחר, נמוך קומה, ובעל שפם דקיק — ניאות לת־רום את חלקו לעלילה.

סיפר אזולאי, כשהוא מדבר בשקט ובעיברית צחה:

אני מעולם לא הרבצתי לאישתי, לא נגעתי בה באצבע. ההיפך הוא הנכון: היא תמיד הרביצה לי. אני סבלתי זאת בשקט, כדי לשמור על שלמות המשפחה.

בפעם ההיא, כשהיא הופיעה עם פצ־עים וחבורות בבית־החולים, היא סרטה את עצמה בכוונה, כדי להעליל עלי שאני עשיתי את זה.

כל הסיכסוך התחיל מזה שהיא הת־חילה לצאת בערבים. היא ממש הת־חילה לבגוד בי. היא בגדה בי עם נגר אחד זקן, שאחר כך רצה לעשות לנו בחינם ארון מטבח ששווה אלף לירות. אז ידעתי שהיא בוגדת בי.

אבל למרות הכל אני אוהב אותה. למרות שהיא מרביצה לי ולילדים, אני לא רוצה להתגרש ממנה. אני יודע שהיא קצת לא בסדר, אבל למרות זאת אני מוכן להישאר ולחיות איתה.

עד כאן, גירסתו של השוטר אזולאי.

כאשר נתבקש דובר משטרת חיפה, להגיב על התסריט — סירב לענות.

מיכאל בראון, מנהל המיפעל, מקבל פני מלכת המים

ארלט בן־דובי מדגימה את השימוש ב„דפילטור"

תשבץ העולם הזה 1837

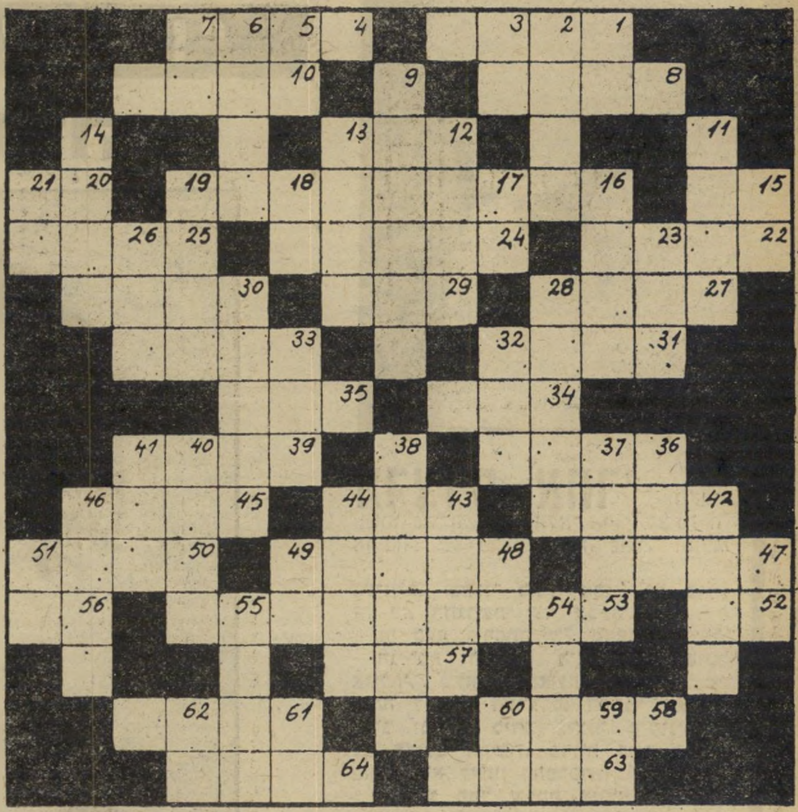

מאוזן:

1) שליט אפריקאי השומע קולות. 4) שיירה. 8) אבי משה. 10) שלטון. 12) אחד החושים. 15) כינוי. 16) על פי רוב משתתפים בה שלושה גדולים או ארבעה גדולים. 20) עוף טורף. 22) זועף, חסר שמחה. 24) דת. 25) שליח. 27) את אותותיו קולט המקלט. 29) מהוה, שצבעו החויר. 30) כינוי לאלהים. 31) אחת המגילות. 33) מארבעת המינים. 34) ארבה. 35) בעל חי קרוב לאדם. 36) ארמון. 39) מחלת מין. 42) סוג של לחם. 43) נשא דברים בציבור. 45) בחורה. 47) רשימותיו על מצרים העתיקה נשתמרו עד היום, ומשמשים בסיס לכל המחקרים המודרניים עליה. 48) מזור. 50) מקצוע לא פופולרי. 52) דורון. 53) חבר כנסת באופוזיציה. 56) סוג קרקע. 57) רשות. 58) כינוי לבית המקדש. 61) היכן. 63) פודינג אורז מזרחי. 64) שינוי.

מאונך:

1) מלת תנאי. 2) לפעמים הוא יוצא מהשק. 3) מונח גיאוגרפי. 5) אביון. 6) כינוי שניתן לאחרונה למעשים לא יפים. 7) מקום נישא. 9) מחבוש. 11) חסר ברק. 12) מין תכשיט. 13) מלת סלנג שפירושה משתה עליז. 14) חורבן. 15) לבוש אבל. 16) קומפוזיטור איטלקי. 17) מספר סידורי. 18) רעל. 19) שוני. 21) נכרי. 23) כינוי לירק. 26) מדינה אפריקאית. 28) סוג של בעל חיים נחות. 30) ארץ קדומה משם ייבא שלמה זהב. 32) מתנגדיו של שמאי. 33) ארץ אגדות בה אין למוות דריסת רגל. 36) ראש ממשלה אירופי. 37) חרק מרגיז. 38) בלתי מתוכנן, עשוי ברגע האחרון לפי האפשרויות הקיימות. 40) תנועת נוער. 41) הנרצח הראשון. 42) תוך. 43) רואה ואינו .... 44) ראש כפר ערבי. 46) עטרת אור. 47) זז ממקומו. 48) מלת ברירה. 49) גוף שלישי, רבים. 51) דגל. 54) יגיע על חמור לבן. 55) אחד הרמטכ"לים. 59) קול גברי. 60) רחמנא ליצלן (ר"ת). 61) חוטם. 62) כאן.

חשבץ 1837

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, וחיסור, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

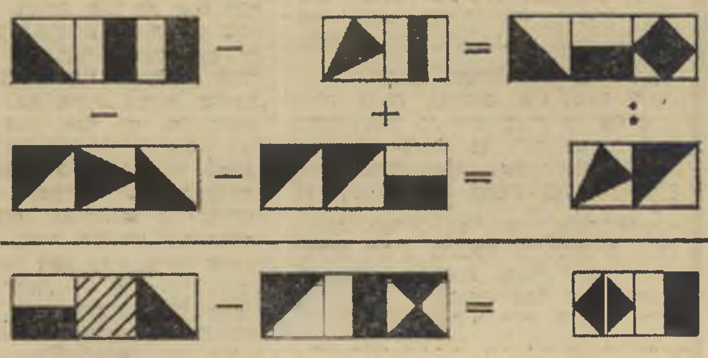

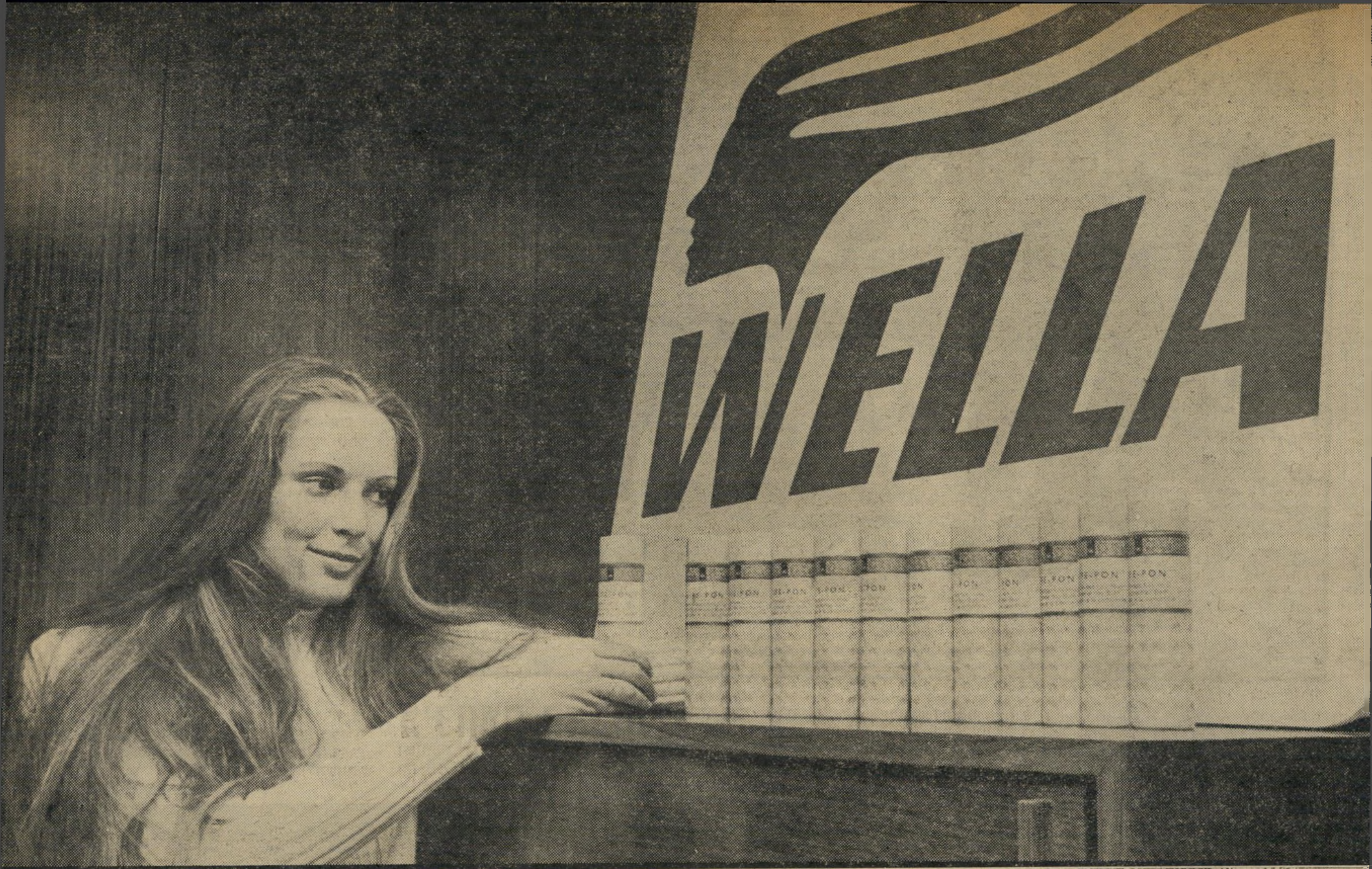

וולה, איזה ביקור!

מלכת המים 1972, שתי סגניותיה והנערה הפוטוגנית עם מנהל חברת וולה

בעת קבלת הפנים המלכותית שערך מיפעל „וולה" למלכות המים מדגמת דוקי הוניגמן את ניאופון השמפו המעולה המיוצר על בסיס תמציות צמחים

קולנוע

ישראל

אנסים. רוצחים ושורפים

„ויראה יהודה ויחשבה לזונה, כי כיסתה פניה. וייט מן הדרך ויאמר: ,הבה נא אבוא אלייך.' כי לא ידע כי כלתו היא. ותאמר: ,מה תיתן לי כי תבוא אלי?' ויאמר: ,אנוכי אשלח גדי עזים מן הצאן.' ותאמר: ,אם תיתן ערבון עד שלחך.' ויאמר: ,מה הערבון אשר אתן לך?' ותאמר: ,חותמך ופתילך ומטך אשר בידך.' ויתן לה ויבוא אליה ותהר לו."

בפרק אחד קצר, לח' שבבראשית, מקופל סיפור המוות והאהבה של אונן בן יהודה ותמר אשת ער.

יגאל מוסינזון הבחין בייחוד הסיפורי של הפרק עוד לפני שנים רבות, והפכו לנובילה קצרה, שהתפתחה מאוחר יותר להצגה בתיאטרון האוהל.

מן הבמה הגיע הסיפור לבד הקולנוע, כשגם כאן המתווך בין תורה למסך הוא יגאל מוסינזון, שכתב את התסריט.

לפי מוסינזון בנוי ציר העלילה על העובדה שתמר אוהבת בעצם כל הזמן את האב יהודה, ואף אחד מן הבנים.

כזכור הושאה תמר לער בנו של יהודה, אבי שבט יהודה. ער שמשום מה לא נשא חן בעיני אדוני (והתנ"ך נמנע מלפרט) הומת בידי אלוהים מבלי שהשאיר אחריו זרע.

בא יהודה אל אונן בנו השני וציווה עליו לייבם את אשת אחיו המנוח, ולהקים לה זרע. אונן, שידע כי היילוד ייקרא על שם אחיו המת, סירב לבצע את תפקידו עד הסוף, וסיים את תהליך הייבום בחוץ. מאז נשאר שמו כהגדרה וכסמל להשחתת

מילחמת האבות יהודה, אבי שבט יהודה, מגולם על־ידי יוסף שילוח, ושימעון, בן יעקב אף הוא, המגולם על־ידי השחקן האיטלקי אטורה מני בסצינה של טרם קרב עם בני שכם הסמוכה. העניינים עם השכמאים הסתבכו כאשר שמעון ולוי היכו לפי חרב את רוב זכרי שכם, לאחר שבנו של חמור אבי שכם אנס את אחותם דינה. שמעון ולוי הערימו על אנשי שכם באומרם, כי יסכימו לנישואי בן שכם ואחותם, רק עם כל עדתם תימול. וכאשר נימולו, הרגום.

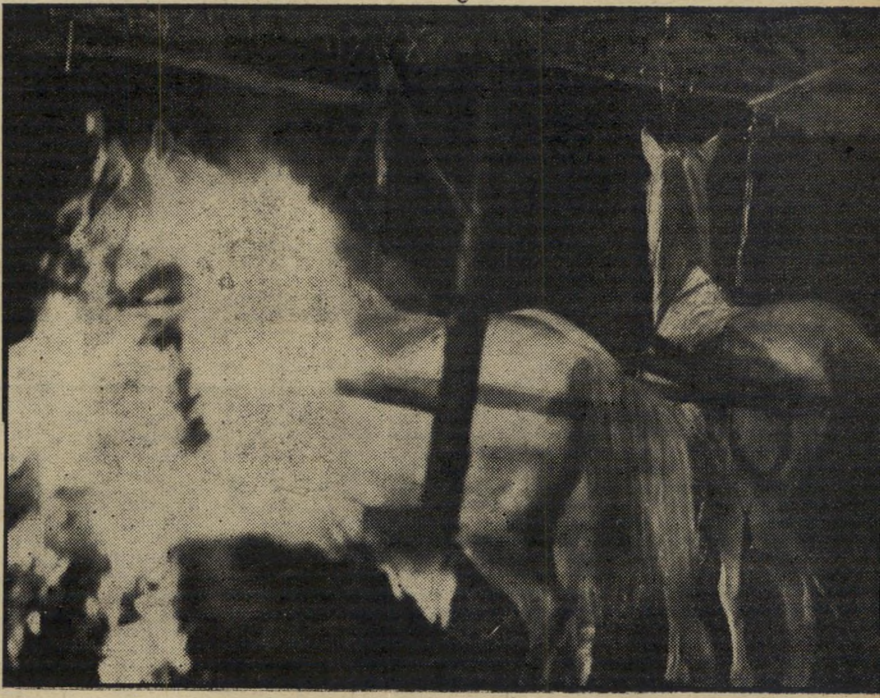

הסוסים שנשרפו זוהי תמונה אוטנטית מן הרגע שבו הועלתה אורווה באש והסוסים שבתוכה החלו להיצלות חיים. הצוות שעמד מוכן לחילוץ הסוסים מהאורווה הבוערת לא ציפה שהאש תתפשט.

שיכבת זרע לריק — מעשה אונן.

ליהודה היה בן שלישי, שלה, אותו יעד לייבום נוסף של תמר, לאחר שאף אדוני חרה באוננותו של אונן והמיתו. אך האב פחד שמא תביא הכלה בישת־המזל מוות גם על הבן השלישי, ולכן שילחה מביתו בתואנה שתמתין עד שיגדל שלה ויוכל להעמיד זרע.

תמר חזרה לבית אביה, ופעם בהיוודע לה כי יהודה מתקרב לסביבת מגוריה עם עדרי צאנו התחפשה לזונה, והביאה אותו לכך שישכב עימה. בערבון שנטלה ממנו השתמשה מאוחר יותר, כאשר יהודה ציווה כי ישרפוה כדין אשה שהרתה לזנונים, בתור הוכחה לאבהותו על הוולד.

המפיק אמציה חיוני התאהב בגירסה המוסינזונית של התנ"ך, עוד כשהיתה נובילה. לימים החליט יחד עם מוסינזון להפוך את הסיפור לסרט. נמצא במאי איטלקי — ריקארדו פרדה — שהסיפור הסעיר גם אותו.

וכך בצוות בינלאומי: במאי איטלקי, מפיק ישראלי ושחקנים מכל קצווי תבל, התחילה לפני שנתיים הסרטת תמר אשת ער בארץ בה התרחשו הדברים במקורם — ישראל.

„ניסינו לעבוד צמודים כמה שיותר לתקופה. להיות כמעט דוקומנטריים," מספר חיוני על ההסרטה. אך הסוף היה שהאמינות הרבה שניסו להעניק, הכניסה את מפיקי הסרט לצרות צרורות.

„ישנו קטע," מספר חיוני, „שבו אונן שורף אורווה על סוסיה לאחר שהכניס לתוכה את גופת אחותו דינה, אותה אנס קודם לכן. הכנו את כל התיפאורה לשריפה. הכנסנו את הסוסים לאורווה, השארנו פתח חרוש של ארבע מטרים, ממנו אפשר יהיה להוציא אותם כשהאש תתפשט והדלקנו. אונן זרק לתוך הקש לפיד בוער. כמה טכנאים זרקו לפידים נוספים, כדי שהאש תתלקח. השחקנים עמדו מוכנים להתחיל בהסרטה."

כל זה אירע ליד עין־גדי. במקום התאספו עשרות סקרנים מן האזור לחזות

מעשה אונן השחקן הישראלי סבי דור, הוא אונן התנ"כי, אונס בסצינה רוויית אלימות את אשת אחיו ער — השחקנית האיטלקייה לאה נני. לסבי דור לא היה זה האונס הראשון בסרט. קודם לכן אנס ורצח את דינה, דודתו.

בשריפה הגדולה, ביניהם רבים משבט הבדואים אבו רביע, שמהם ניטלו הסוסים להסרטה.

„הקש נידלק במהירות," ממשיך חיוני ומספר „ותוך שניות בערה כל האורווה. בנס עצר מישהו את השחקנים שלא יתפרצו להוציא את הסוסים כמתוכנן. הסוסים נתקפו בהלה והחלו נדחקים כולם לפתח הצר שהיה גם הוא אפוף להבות. 14 סוסים נדחקו לתוכו בבת אחת."

באותו מיקרה ניכוו ארבעה סוסים. שניים מהם הומתו, אחד נותר עיוור והרביעי הבריא מאוחר יותר. (העולם הזה 1689 — „הסוסים הבוערים").

בגלל מיקרה זה נבצר עד היום מישראלים לחזות בסרט.

ברחבי אירופה זוכה הסרט, אליבא דחיוני להצלחה מזה שנה.

בימים אלה יושרו אחרוני ההדורים בין מפיק הסרט לבין הבדואים בעלי הסוסים, שעיכבו בכוח צווי בתי־מישפט את ההסרטה בארץ. וכך יוכל סוף־סוף עם ישראל לחזות באבותיו הקדומים כשהם אונסים, מאוננים ומעלים אורוות באש.

אנחה קולקטיבית

ההגיון הישראלי הממוצע הוא תופעה מיוחדת במינה. למשל, הוא המכתיב שהאיש המתאים ביותר לטיפול בבעיות רפואיות, הוא מי שעבר השתלמות בחברת העובדים. הגיון כזה הינחה כנראה גם את מרכיבי הוועדה הציבורית, הממליצה על מענקים לתסריטים ישראליים.

המועצה לתרבות ולאמנות הודיעה בימים האחרונים על הרכב ועדה זו, (יצחק לבני, אורה ארדון, יצחק בן־נר, עדית זרטל, משה נתן, הלגה קלר ובת־שבע שריף) — ואנשי הקולנוע כבר נאנחים בעצב.

ויש להם בהחלט סיבה. כי אמנם כבודם של האנשים אשר נבחרו במקומם מונח — אבל רובם אינם עוסקים בקביעות בענייני קולנוע, וחלקם אפילו לא בריפרוף. וזאת, למרות שכל בר־דעת יודע כי יש הבדל מהותי בין קריאת תסריט לקריאת שירה, וכדי להבין באיזה סרט מדובר, צריך הקורא להיות בעל ניסיון ושיגרה מסויימים.

אין דבר. לפחות אם לא יתנו את הפרסים לתסריטים הקולנועיים ביותר, הם יתחלקו בין התסריטים הספרותיים ביותר ובעלי השפה העשירה והמלוטשת ביותר. ואם אדם יודע להתבטא בעזרת מצלמה טוב יותר מאשר בעזרת העט, ימתין נא עד שישתנו העקרונות של המועצה, הרואה עדיין בקולנוע (אם לשפוט לפי הרכב הוועדה) מוצר־לוואי של הספרות או השירה או התיאטרון.

איך שלא יהיה, על דבר אחד צריך לברך. השנה, לפחות, יודעים מי הם חברי הוועדה, ואילו הם לא יידעו מי יהיו מחברי התסריטים שיוגשו להם. לפני כן, זה היה להיפך. וגם זאת התקדמות.

תדריך

תל־אביב

**** **חתפוז המיכאני** (פאר, אנגליה) — האם מותר ליטול מאדם את זכותו לבחור בין טוב ורע? האם אחרי שנוטלים ממנו זכות זו, הוא נשאר אדם? זו השאלה שמטרידה את קובריק (הבמאי) וברוג'ס (המחבר) בסרט זה, המדהים והבולט השנה בקולנוע. צריך לראות.

**** **אודיסיאה בחלל** (צפון, אנגליה) — שוב קובריק, הפעם בחזיון העולם שעתיד לבוא, מלחמות האדם במכונה והולדת אדם חדש במרחב. סרט בלתי רגיל מבחינה חזותית, הטומן בחובו מוסר השכל, למי שמוכן לטרוח ולחפש אותו. מומלץ.

** **פרפרים הם חופשיים** (אור־פיר, ארצות־הברית) — עיוור מתאהב בנערה קלת־דעת, בגירסה קולנועית של מחזה שנון ומהוקצע. מי שלא ראה את ההצגה, יהנה ודאי מן הסרט, ובעיקר מגולדי האון.

ירושלים

*** **השוד האלגנטי** (אדיסון, ארצות־הברית) — גנב מגנב פטור, בקומדית־פשע המבלבלת את הצופה בחצי הראשון, מסבירה את עצמה בחצי השני. עם גולדי האון ווארן באיטי בתפקידים הראשיים.

**** **הקונפורמיסט** (רון, איטליה) — הפאשיזם האיטלקי, כתולדת הפרעות נפשיות של האזרח הממוצע בעל רושם חזותי בלתי רגיל של ברנרדו ברטולוצ'י, לפי סיפור של מוראביה.

חיפה

** **מיסטי** (פאר, ארצות־הברית) — סרט מתח ואימים מוזר למדי, שבויים על־ידי קלינט איסטווד, המופיע גם בתפקיד ראשי כמגיש תוכניות פזמונים, הנופל קורבן לנערה מטורפת.

כיבוסו של הארי המזוהם

סיירת־הפשע (דקל, תל־אביב, ארצות־הברית) — אוסף פרקים מהווי־חייהם של שוטרי לוס־אנג'לס, מוגש מנקודת־המבט של איש יחסי־הציבור במדור המישטרה. לכן כל השוטרים חביבים ומסורים לעבודה, אמיצים ועשויים ללא־חת, בקיצור — הצנטוריונים של המאה העשרים. איש אינו מבין לרוחם, ואין מי שיכיר להם תודה על מלאכתם הקשה.

בתוך כל זה יש גם מנה עצומה של תעמלנות יזומה, שהיא אולי טבעית אחרי גלי ההשמצות שירדו על שוטרים בקולנוע בעת האחרונה. אבל מאחורי החזית הפירסומית הנוצצת, יש בכל זאת דברים בסרט שראויים לציון. למשל, ההצצות החטופות באורח־חייהם של עלובי־החיים בחוף המערבי, האלימות המסלימה והולכת, האקדחים הנשלפים תמיד, המוות ברחובות.

את כל הדברים הללו ניתן להסיק מתוך סיפור מקוטע, שבמרכזו עומדים כמה גיבורים־שוטרים. אחד מהם (ג'ורג' סי. סקוט) הוא שוטר מנוסה המשתמש, לפי הצורך, לעיתים בחוק, לעיתים בהגיון שלו, העדיף על החוק. השני (סטייסי קיץ'), אוהב את עבודתו עד כדי כך שנישואיו עולים על שירטון. השלישי (סקוט וילסון) רגיש ומסור, רואה במישטרה את הייעוד בחייו.

התסריט קופץ מדמות אחת לשנייה, מבלי שכל האפיזודות יתאחו, לסיפור מגובש אחד. אבל בעזרתם של סקוט וקיץ' והבמאי ריצ'ארד (כפייה) פליישר, ששיפק רגעים מרתקים רבים בסרט, מיטשטשים כמה מן הליקויים, ומתקבל רושם כללי של סרט פעלתני, המנסה לנקות את דמותו של הארי השוטר המזוהם.

סקוט: החוק של קלבינסקי

אהבה בכסא־גלגלים

הכמהים לאהבה (פריז, תל־אביב, אנגליה) — אם נתעלם לרגע מן הסדר הכרונולוגי של הפקת הסרטים (הכמהים לאהבה יצא לאור לפני התפוז המיכני) כמעט ואפשר היה לומר שסרט זה מתאר את מה שקורה לאלכס הגדול — א ח ר י שקיבל את העונש החמור ביותר שיכול היה להעלות על הדעת, ושותק בחצי גופו התחתון.

הסיבה לאסוציאציה זו בין שני הסרטים — שאין ביניהם למעשה שום דבר אחר משותף — היא הופעתו של מאלקולם מקדאול בתפקיד הראשי בשניהם. אולם — גיבור הכמהים לאהבה ודאי אינו התגלמות הרוע האנושי שמוצג אצל קובריק. זהו סתם בחור קצת יותר עליז, משתולל ופעלתן מן הממוצע, שיום אחד מוכה בשיתוק, ומוכרח להסתגל לחיים בתוך כיסא גלגלים.

במוסד שם מטפלים בו הוא מכיר אנשים נוספים במצבו. כל אחד מהם השלים, בדרך זו או אחרת, עם גורלו. אחד מהם — נערה נאה, משותקת גם היא. בין השניים מתפתח רומן יוצא־דופן, המגיע כמעט עד לחופה. זאת, למרות התנגדותה המוסרית של חברה, אשר אינה יכולה עדיין, עם כל הרצון הטוב שלה, לראות יצורים היושבים בכיסא־גלגלים כאנשים מן המניין.

הבמאי בריאן פורבס, עשה את כל מה שביכולתו כדי להגיש סרט רגיש. הוא זכה לעזרה רבה משני השחקנים הראשיים, מקדאול וננט ניומן (שהיא אשת הבמאי).

אולם — אולי בגלל עצם טיבעו של הסיפור — הגלישות מן הרגישות לרגשנות הן בלתי נימנעות, ולמרות כל מאמציו, נראים לא פעם גיבוריו של פורבס נכים יותר מאשר אנשים.

נגד זה בדיוק הוא הרי מנסה להטיף.

מק־דאול וניומן: נכים, לא אנשים

ישבנה של ליידי מאקבת

מאקבת (סטודיו, תל־אביב, אנגליה) — שקספיר — זה לא. ולא משום שפולנסקי עשה כאן קיצורים או שינויים בסדר הסצינות. אלה דברים שמקובלים היום כמעט בכל הצגה מודרנית של שקספיר.

הבעייה היא אחרת: פולנסקי מעוניין יותר ברקע של הסיפור, באווירה ובתקופה, מאשר בדמויות עצמן. הוא בילה חודשים ארוכים בחקר הלבוש ומינהגי התקופה. הוא חיכה ימים ארוכים לאור הנכון ולסוג הגשם המתאים לכל סצינה. הוא עשה סרט שעלה בערך ב־50 אחוז יותר מן המצופה, ובסופו של דבר הוציא מתחת לידיו תעודה מרשימה האומרת ש„פולנסקי מומחה להברקות חזותיות". אבל את מאקבת של שקספיר צריך עדיין לחפש במקום אחר.

אחת הסיבות לכך שפולנסקי לא ניפגש, לאורך כל הדרך, עם שקספיר, היא בחירת השחקנים. ג'ון פינץ' ופרנצ'סקה אניס, בשני התפקידים הראשיים, מתאימים אולי מבחינת הגיל (ולפולנסקי יש אסמכתאות בנידון) לדמויות של מאקבת ורעייתו — אבל הם עדיין בוסר — בכל מה שנוגע לביטוי הסערות הפנימיות שצריכות לאחוז בהם. פינץ' נראה כבחור מודרני ומתוסכל שנדד במקרה לתוך תפאורה עתיקה, העלמה אניס רכה מדי, לגבי אשה שמציתה תאוות־שילטון תהומיות בבעלה.

אשר לסצינת־העירום המפורסמת שלה, ייתכן מאוד שפולנסקי צודק, כשהוא טוען שבאותם ימים לא נהגו ללבוש כותנות־לילה. אבל בסופו של דבר, העיקר באותה הסצינה צריך בכל זאת להיות הדם שנדמה לליידי מאקבת שהיא רואה על ידיה, ולא ישבנה של השחקנית הראשית.

למרות זאת, מאקבת של פולנסקי מומלץ לכל אוהבי הקולנוע: רק לעיתים רחוקות זוכים לראות ניצול מרשים כל־כך של אמצעי־הביטוי הקולנועיים.

פינץ' ואניס: רק לא שקספיר

פרסום אוקי. גד אלמליח

fenjal

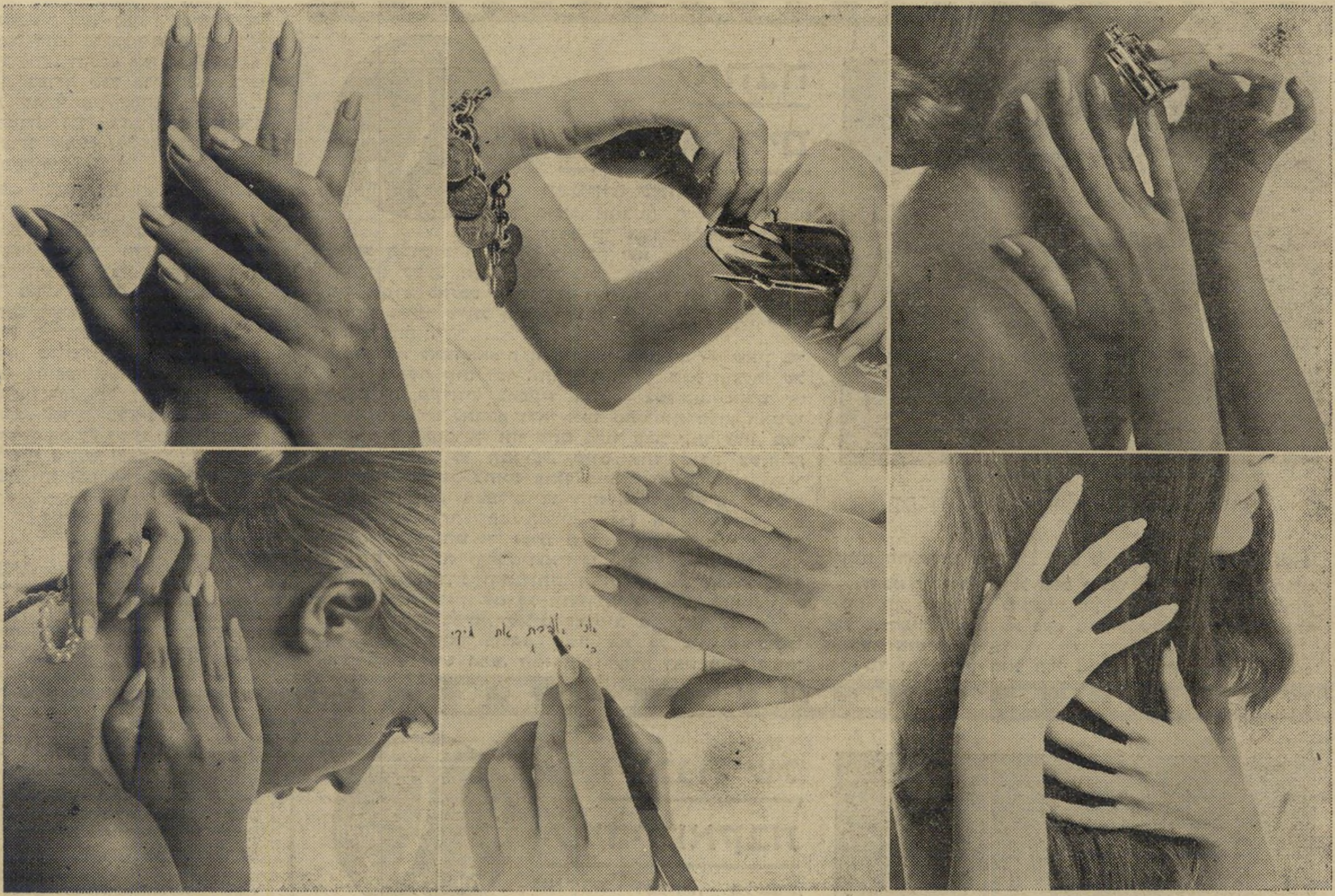

הידים היפות ביותר בעולם

הנשים היפות ביותר בעולם משתמשות בקרם ידיים פנז׳אל. מדוע?
מפני שקרם ידיים פנז׳אל מחולל פלאים. תוך שניות תחושי בהבדל. עסי ידייך בקרם פנז׳אל. הוא נספג מיד ואינו מותיר עקבות, מלבד רכות נעימה וניחוח עדין. גם ידייך יכולות להיות בין היפות בעולם... אם תשתמשי בקרם הידיים הנכון.

סדרת מוצרי פנז׳אל כוללת
קרם ידיים, קרם לחות, אמבט קרם, קרם פרפס, סבון יופי, דיאודורנט ושני סוגי בושם.

הסוכן בישראל: בלמון בע״מ
המפיצים: חב׳ נורית בע״מ

רחל מרחלת על כל העולם

כותונת־לילה

זרה במיטה

רעידת־האדמה פרצה בגלל קטע קטן וצנוע בעיתון, בו נאמר ש**דויד בן־ישי** ו**רות מטולה** עומדים להינשא.

יא־בא־יי, מה שאותו קטע עשה.

את מטח־הלבה הראשונה הרביץ ה־חתן המדומה:

„אף פעם בחיים לא הצעתי לה נישו־אין,״ קצף לי השבוע דויד.

הג׳ינג׳י בן ה־29, הנחשב בעיני כמה רבות וטובות לרווק מבוקש, הגיע בגיל 13, עם אחיו, לארצות־הברית, עבד

— דויד

שם בהתחלה בסבלות ורחץ כלים במסע־דות. היום הוא מנהל בתי־דירות, ומש־מיצים טוענים שיש לו גם חלק בבעלות עליהם.

בארץ, הוא קנה, יחד עם המשפחה, את מלון אימפריאל ברחוב הירקון ב־תל־אביב, הרס אותו כדי להקים ענק חדש במקומו. מכונית המרקורי שלו, דגם קוגר, עולה בארץ, לטיפש שמשלם עליה את כל המיסים, 80 אלף ל״י. אבל גם בארצות־הברית היא עולה כ־4,000 דולאר — די קרוב למחירו של קאדילק.

עם רקע כזה, אפשר אולי להבין את הזדעזעותו מהרעיון שהוא יציע נישו־אין לגברת:

„מה פתאום נישואין?״ חזר בלהט. „היא היתה בסך־הכל חברה של ידיד טוב שלי. אמרתי לה, סתם ככה, כש־תהיי פעם בניו־יורק, תני לי צילצול.״

אז היא היתה פעם בניו־יורק, ונתנה לו צילצול: „יצאתי איתה שבוע. זה הכל. עכשיו, מה אני רואה, כשהגעתי לארץ? היא מפרסמת בעיתונים שהיא עומדת להתחתן איתי. מה דעתך?״

לא חשוב כרגע מה דעתי. חשוב יותר מה דעתה של העלמה.

להלן הפגזת־הנגד של מטולה. לא ה־עיירה, אלא הדוגמנית הבלונדית וגבוהת הקומה:

„באמת אני מתפלאה על דויד. כש־היינו בניו־יורק, היחסים בינינו היו אי־דיאליים. בלי תככים, וכלום.״

דויד בסך־הכל מתחזה כעשיר. אין לו כלום, מלבד מכונית־הפאר שלו, ש־בעזרתה הוא עושה את כל הרושם.

בניו־יורק הוא גר ברובע של זונות וסרסורים וכושים, בדירת חדר שמאוד איכזבה אותי. כשאמא שלו היתה באה לביקור אצלו, הוא היה צריך לישון במשרד, על הריצפה.

„הוא משך בהתחלה את תשומת־ליבי, כי חשבתי לעצמי שאם הוא לא

— ורותי

יפה, כזה שמן, וקרח, ואין בו כלום, אז לפחות הוא בחור טוב, מבית דתי. בשעת האוכל הוא היה לובש כיפה.

„אבל אחר־כך ראיתי שאפילו זה לא. ביום כיפור אני ישבתי בבית הכנסת, והוא לא.

„בכלל לא נסעתי לניו־יורק אליו. יצאתי לשם לדגמן, עם יצרני־אופנה מ־ישראל. אני דוגמנית מקצועית, בחורה עובדת, ולא נערת־זוהר. אני רחוקה מ־חיי־הבוהימה.

„כל המינוסים האלה בגבר אחד, רחו־קים מלמשוך בחורה נאה כמוני. היינו חברים כשנה. גמרתי איתו אחרי ש־גיליתי שהוא קבע לצאת לויקנד עם בחורה אחרת, עוד לפני שאני עזבתי את ניו־יורק.

„לא רציתי לראות אותו יותר אחרי זה.״

עד כאן, מטולה.

אבל מה בכל זאת בקשר לעניין עצ־מו?

„זה בכלל לא נכון מה שנכתב בעי־תון,״ יורה רותי. „לא אמרתי לכתבת בכלל שאנחנו עומדים להינשא.

„שאני אנשא לו? באופן סופי לא. ב־ייחוד אחרי שבאתי לחדר שלו במלון אימפריאל, כדי להגיד לו שלום כשהוא הגיע לארץ — ומצאתי שם כותנת־לילה של בחורה. ועוד מלוכלכת.״

או, הצרות שהשירות הזה בבתי־המ־לון גורם לבני־אדם.

בחזרה למחזור

השבוע, זכה מחזור החתיכות בארץ ל־תוספת בעלת משקל, כששתיים מהגוורדיה הוותיקה חזרו לארץ.

הופעת הבכורה שלהן התקיימה ביום השישי האחרון, במהומת יום־ההולדת של רפי נלסון באילת **(ראה כתבת־פנים)**.

גם לפני זה אפשר היה כבר לפגוש אותן בכל אירוע חברתי ששווה משהו, אבל זה היה עדיין לא רשמי, ככה.

האחת היא **שרה מרשק**, ישראלית טהורה שהוריה היגרו לארצות־הברית כ־שהקטנה היתה בת 14. שרה גדלה שם, התחתנה עם אמריקאי, ילדה לו ילד, הת־גרשה ממנו. מדי שנה, היא באה לפוש בארץ, וגם השנה כך. אם היא תישאר הפעם יותר, נותר לראות.

התוספת השנייה לנוף הזוהר היא **אתי ביטמן**. הצעירים של היום כבר לא זוכ־רים כלום, אבל בזמנו היתה אתי אחת המזדנגפות הידועות של תל־אביב.

אחרי זה, לפי השטאנץ המקובל, היא נסעה לארצות־הברית, התחתנה עם אמ־ריקאי, ילדה לו בן, התגרשה ממנו, וכו׳.

טוב, וולקאם טו ארץ, והתחרות מוצ־לחת.

— שרה

— ואתי

הכלה עישנה סיגר

זה קרה אם כן, בדיוק כמו שאיימתי עליכם לפני מספר שבועות. ביום השלי־שי האחרון, התחתנה **סנדרה סקר־בק**, כתבת האופנה של **ידיעות אחרו־נות**, עם **משה שיינדלר**.

הכלה, שהיא מומחית אופנה, היתה לבושה לפי האופנה האחרונה: שימלת כותנה לבנה, פשוטה, שעטפה את גיווה ללא גינונים של טקס. שערה הארוך היה מונח בפשטות על כתפיה וחזה, ובידה סיגר ריחני.

החתן היה לבוש בחולצת ג׳רסי קלה בצבע קרם ומכנסיים שחורים. גם שערו היה מונח בפשטות על כתפיו.

גם החתונה התקיימה בפשטות, בחוג המשפחה, בדירת־הגג של הכלה, ואורחי הכבוד היו הוריה של סנדרה, שהגיעו במיוחד מוונצואלה.

משה וסנדרה

בעזרת סרטי המחתרת הנועזים שלו מג״יס במאי ישראלי רבע מיליון ל״י

עד היום, הצליח לשכנע מאה. ביניהם — רות דיין, דן בן־אמוץ, גילה אלמגור, חיים טופול, אורי זוהר, אריה פילק, דובי זלצר.

הלק מהתורמים, תרם בגלל הדוגמה הנדירה: „פגשתי את גבריאלה לפני שנ־תיים בניו־יורק,״ — מספר בנימין. „מאז, לא פגשתי אשה כמותה. בכל ה־עולם. היא היתה משהו נדיר. חייתי איתה שבועיים — וזה היה כמו שנ־תיים.״

היא היתה בת 18, כשפגשה את חיים. צעירה בודדה, שברחה מהבית, הגיעה לניו־יורק, וחיפשה עתיד. במקרה, מצאה.

בפני קהל של פרופסורים ובדרנים מציג בנימין חיים את סרטי המחתרת שלו

מה עושה יהודי, שמציעים לו במתנה 120 אלף ל״י — בתנאי שהוא מצידו יוסיף 200 אלף?

הוא עושה מה שכל יהודי אחר היה עושה במקומו: שמיניות באוויר — כדי למצוא את 200 האלף.

אבל בנימין („בן״) חיים עושה זאת בשיטה מקורית: בעזרת שדיה הענקיים של גבריאלה.

הוא מציג את מיכמניה של גבריאלה בפני יהודים אחרים, מציע להם: „מו־צאת־חן בעיניכם? בואו תהיו שותפים לזה.״

לזה, קוראים בשפה פיננסית שיטת מימון. מה שבן מנסה לעשות, זה לגייס משקיעים לסירטו החדש, הבננה השחו־רה. אם יצליח לגייס כך את 200 ה־אלף, תעניק לו הוועדה הציבורית שליד משרד החינוך את הסכום המקביל, כדי להפיק הבננה.

גם הבננה השחורה תהיה סרט־מחתרת, כמו רבים מסרטיו האחרים של בן. בארצות־הברית, סרטי־מחתרת הם מח־תרתיים. בישראל, הם ממומנים בשיתוף עם הממשלה. אבל זו רק שאלה של מימון.

תרגום! סצינה החוזרת על עצמה, לאחרונה, בגלריה „לים״ התל־אביבית: לאחר שהראה את אחד מסירטי־המחתרת שלו (בתמונה למעלה), מסביר הבמאי, בנימין חיים (עומד, משמאל) את הבעיות והקושיות שעורר הסרט בקהל. שאלות הקהל לפעמים אוהדות, לפעמים עוינות, לפעמים סתם. ליד בנימין עומדת בעלת הגלריה, עמליה ארבל.

שבועיים — כמו שנתיים

אלא שמיהודים, קשה להוציא כסף. בן חיים מציג את חמודותיה של גב־ריאלה, ואת שאר יצירותיו, מזה שנתיים ימים — ומימון עדיין לא השיג.

שנתיים ארוכות ומפרכות הוא מנסה למכור את הרעיון המופשט שלו — (הבננה השחורה, העולם הזה 1718) — ולא מצליח.

בן חיים מציג את סרטי־המחתרת שעשה עד היום, ובעיקר את הווידוי האחרון, בכיכובה של גבריאלה נדיבת־הממדים, בפני מדענים במכון וייצמן, בפני אנשי־במה ואזרחים סתם בגלריה לים התל־אביבית, ובכל זמן ומקום אח־רים.

הקהל אמור להבין מאליו, לאחר שגב־ריאלה נעלמת מהמסך, מהן האפשרויות הפוטנציאליות הטמונות בסרט כזה — ומתבקש להסיק מכאן על הצלחת הבננה השחורה, היצירה הבאה, אותה מתכונן בנימין חיים ליצור.

בן חיים גם אינו הולך בגדולות: הוא מוכר מניות של 200 ל״י כל אחת, זקוק בסך־הכל לאלף משקיעים.

כוכבת מפורסמת

לא היה לה מושג מה זה קול־נוע,״ נזכר בן. „היא לא ידעה לעמוד, להצטלם, לשחק. זה היה בדיוק מה שחיפשתי. חומר לא מקולקל. לא לשחק — אלא להיות טבעית מול המצלמות.

„יותר מזה, לא היה צורך. ברגע שגמרתי את הסרט והוא יצא להפצה בין קהל סירטי־המחתרת בארצות־הברית, היא הפכה לכוכב מפורסם. לא הצלחתי לשמור עליה יותר אצלי.

המשכנעת גבריאלה, גיבו־רת הווידוי ה־אחרון, היא בעלת נתונים לשיכנוע ממנים.

בוא תהיה שותף לזה!

"אבל אין לי טענות. לא נשארנו חייבים אחד לשני. היא נתנה לי את הסרט, ועוד משהו. אני נתתי לה את הקריירה שלה — ואנחנו שווים.

משקיעים אחרים, לעומת זאת, התרשמו יותר מהמפיק־במאי־תסריטן־צלם־איש־מעבדה של הסרט, החליטו להשקיע בו, לא בה. בן חיים הוא יליד בגדד שגדל בהודו, המשיך בניו־יורק, והגיע לפני שנתיים לארץ. לאחר שקצר פרסים על סרטיו הקצרים בפסטיבלים בסן־פרנסיסקו ובאדינבורו, המשיך בכך גם פה. בפסטיבל הסרטים בצפת, זכה בפרס ראשון לסרט עלילתי, פרס שני לסרט תיעודי, ופרס ראשון לתסריטאי. עתה, מתכונן בן, שהוא מהנדס כימאי במקצועו, ליצור עוד גורף פרסים: הבננה השחורה תהיה קומדיית־סלפסטיק על ערבי המתחפש לחסיד, חסיד המתחפש להיפי, והיפי המתחפש לערבי. הגיבור יכניס להריון תשע בחורות, יקבל פרס לעידוד־הילודה מגולדה מאיר. אבל מאחורי הצחוק, יהיה זה סיפור על אפשרות קיום־בצוותא של יהודי וערבי.

הציעו לבן לפנות, לשם מימון, למאורות גדולים, כמו מנחם גולן. בן סירב: "אני לא רוצה להפוך את זה לסרט מיסחרי," הסביר. "אני רוצה להפיק את זה בדיוק כמו שאני רואה את זה."

חזרה כללית הבמאי, בנימין חיים, והכוכבת, גבריאלה, עורכים חזרה כללית על סצינת־מיטה של הסרט **הווידוי האחרון**. הבמאי השתמש בשיטות מקוריות ביותר, כדי להכניס את הכוכבת שלו לאווירה המתאימה.

EXPERIMENTAL FILMS

הוראות לכוכבת הבמאי, בנימין חיים, נותן הוראות אחרונות לכוכבת שלו, בסרט **הווידוי האחרון**, לפני הסרטת סצינה. בתמונה למעלה: אחד הרעיונות המקוריים של חיים: כותרת באנגלית (Experimental Films — סרטים נסיוניים) באותיות אנגליות שהן עבריות בעצם. כותרת זו מופיעה בעלון פירסומת שלו.

במדינה

משפט

האם יתאבד ג'ימי מילמן בשבוע הבא?

למרות בקשת קצינת־המיבחן, הורה השופט להחזיר את הנער החולה לכלא.

"אם יפול בני קורבן עוד פעם למעשה־אונס בבית־הסוהר — יסבול מכך השופט."

איום זה, שהושמע בעברית מאונגלתת, אך ברורה היטב, מפי אברהם מילמן* השאיר את שופט־הנוער דויד רייפן קפוא במקומו. לא כל יום מושמעים איומים נגד שופט בבית־המשפט.

השופט התאושש, הוציא את פסק־דינו: "אני מצווה לעצור את ג'ימי מילמן בן ה־15 עד למועד בו יתברר משפטו."

"קצינת־המיבחן, מרים גולן, ביקשה מהשופט שיסכים לשמוע את התיק מיד, כדי שבני לא יצטרך לשבת במעצר עד המשפט," סיפר השבוע בזעם אברהם מילמן, אביו של הנער שנעצר. "אבל השופט ענה לה כי יש לפניו תיקים רבים קודמים."

כתוצאה מכך, קיימת אפשרות שג'ימי מילמן ימות.

קלפטומן. ג'ימי היה ילד בעייתי כבר מילדות. כאשר נימול, בגיל 16 חודש, ניבאו המנתחים לאביו כי לילד צפויות הפרעות נפשיות חמורות, בגיל ההתבגרות, בגלל בעיות פיזיולוגיות.

הנבואות התקיימו בדייקנות. המשפחה עקרה מאוסטריה לקנדה, משם לארצות־הברית. לאורך כל השנים, נאלצה להשגיח על הילד השגחה קפדנית.

ג'ימי התגלה כקלפטומן חסר־תקנה, נעצר לא אחת על־ידי שוטרי משטרת ניו־יורק. למזלו, היה גם אביו אחד השוטרים הללו, וג'ימי יצא בחסד.

למרות זאת, החליטו בני הזוג מילמן שאין זה עתיד, פנו לסניף הסוכנות בעיר. "פקידי הסוכנות הבטיחו לי כי בישראל יוכל בני לקבל טיפול רפואי מתאים," מספר מילמן.

מכות רצח. ג'ימי הועבר לקיבוץ נווה־ים, שליד עתלית. אך לאחר שלקה בדלקת קרום־המוח, הועבר למוסד על־שם דויד רזיאל.

הוא לא נשאר שם זמן רב. הוא נהג לסחוב מחבריו כל דבר שלא היה מחובר לקיר. הוא לא השתמש ברכוש הגנוב, ולא מכרו. הוא סתם החביאו במקומות־סתר. בלית־ברירה, נאלץ משרד הסעד להעביר את הצעיר למוסד לעבריינים צעירים מיצפה־ים.

אך גם שם לא נשאר ג'ימי זמן רב. באחד הימים, הוחזר לבית הוריו. עבריינים אחרים הפליאו את מכותיו, לאחר שפילח גם מהם.

מאז, נשאר הצעיר בבית, ללא כל מיסגרת טיפולית או חינוכית.

הציל את הילד. לפני כחודש, נתפס הנער החולה לאחר פריצה לדירה. הוא גנב משם כסף — והחביאו באדמה. הוא נעצר לאחר שנערות ליד מקום הפריצה התלוננו במשטרה כי הוא עשה לידן מעשה מגונה.

השוטרים לא התעניינו במיוחד בבעיותיו הנפשיות של הצעיר. ג'ימי נעצר, נשלח לאגף־הקטינים בבית־המעצר המשטרתי באבו־כביר.

כאשר שוחרר, לאחר שמונה ימים, גילה לאביו כי שני צעירים אחרים בתא ניסו לאנוס אותו. למישמע צעקותיו, הגיע שוטר שהיכה את התוקפים.

"הילד הבטיח לי שהוא יתאבד, אם זה יקרה לו עוד פעם," סיפר האב בקול שבור. "הילד הוא חולה קשה. הוא קלפטומן, ומופרע מבחינה מינית. יש חשש רציני לחייו. הוא מסוגל לעשות מה שאמר."

מיד לאחר ששוחרר ביצע ג'ימי גניבה נוספת: פטיפון — שנועד לעריכת מסיבה לחבריו, ערב יציאתו לטיפול מיוחד באיטליה. בעקבות כך, נעצר שנית, הובא בפני השופט רייפן.

"אם הוא יתאבד שם באבו־כביר —" אמר אברהם מילמן.

הוא לא סיים את המשפט.

---

*) השמות מוסווים, להגנת זהותו של קטין.

המחיר 2.25 ל"י ט' כסלו תשל"ג, 15.11.72 שנה 36 מספר 1837

העולם הזה

מטורף־מין משתולל בירושלים

זוועת רצח המורה

„אשה אינה יכולה לפתוח עוד את הדלת!" אומרת רינה שלף, שכנת המורה שנרצחה